

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 22 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PÁP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A kis agitátor.

Budapest, augusztus 8.

A miniszterelnök ma, természetesen sajtó útján, megint elkövetett egy nyilatkozatot. Azt mondta:

— Lesznek még egyéb kérdések is, melyeknek megoldását a közszükség szintén kívánja és amelyeknek előkészítését minden technikai obstrukció dacára tovább folytatom. Nem volna-e súlyos igazságtalanság, hogy pl. az állami és vármegyei tisztviselők státuszrendezése azon akadjon meg, hogy a parlamentben néhány képviselő névszerinti szavazásokkal szórakozik. Nem. Nem. Én dolgozom. Az ellenzéki képviselő urak pedig obstruálnak. A nemzet komoly és igazán szabadelvű, a haladást óhajtó elemei pedig mihamarabb meg fogják formálni véleményüket, hogy melyikünk szolgálja igazán a nemzet érdekét.

Hogy a kakas csipje meg — ez már aztán fogas nyilatkozat. Ha erre se mozdul meg az ország népe s ha holnapra nem jön a nép vasvillákkal fölfegyverkezve a parlament alá, hogy szétkergesse azt a kalefaktor ellenzéket, mely csak obstruál, mialatt a miniszterelnök dolgozik: akkor igazán hüllő lett a forróvérű magyarból s ebben az elátkozott országban nem érdemes már miniszterelnöknek se lenni. Vagy mitől

szállhatna inkább a fejébe minden nagyarnak a vér, mintha azt kell hallania, hogy a szegény miniszterelnök azért kénytelen a választójog dolgában csak körlevelezni s azért kénytelen az állami és vármegyei tisztviselők státuszrendezését is még mindig halogatni, mert a fránya ellenzék obstruál s nem enged meg az áldott kormánynak, hogy a nemzet érdekeit igazán szolgálhassa? Százezer és százezer jogfosztott proletár szomjazik jogokra s a kormány nem adhatja meg nekik, mert az ellenzék obstruál. És ezer és ezer állami és vármegyei tisztviselő lesi a várva-várt státuszrendezést s a kormány, ha meg hasad is bele a szive, ezeken se segíthet, mert az a nyomorult ellenzék obstruál. Így zokog a sajtó útján a miniszterelnök s mi reszketve torlaszoljuk el az ablakainkat, mert ilyen izgató nyilatkozat után egyszerűen lehetetlenség, hogy a nép a legközelebbi órákban közpórral ne torolja meg rajtunk a kormány nemzetszolgáló munkájának erőszakos megakasztását.

Azaz hogy a miniszterelnök izgató nyilatkozata s a vasvillák előszedése között van még szerencsére néhány percz a csalafintaság józan megállapítására. Hát igazán azért kell a miniszterelnöknek a választójog dolgában még most is csak körlevelezni és az állami és vármegyei tisztviselők státuszrendezé-

sét is halasztania, mert az ellenzék obstruál? Nem szabad-e, éppen ellenkezőleg, azt megállapítani, hogy az ellenzék obstruál azért, mert a kormány ennek a nemzetnek minden égető kívánságát hátrább szorítja a közös hadsereg manniakus követelődzése kedvéért és mert Khuenék a nemzet érdekében semmit se akarnak dolgozni, ellenben a hadseregnek vért, vasat és aranyat gondolkodás nélkül akarnak a parlamenttel life-rálatni? Azt mondja a miniszterelnök ur, hogy ő dolgozik, ellenben az ellenzék obstruál. Hát van egy szerény indítványunk. Tegye félre egy-két hónapra a katonai javaslatokat, ami végre is nem lehetetlenség, hiszen tudott a közös hadsereg várni tíz esztendőig, hát fog várhatni még egy-két hónapig is, nem is szólva arról, hogy ez a kis halasztás már azért se életveszélyes, mert nem tárgyalja a katonai javaslatokat a Reichsrath se korábban. Tegye tehát félre egy-két hónapra a katonai javaslatokat és tűzze helyükbe napi-rendre a választójogi reformot, az állami és vármegyei tisztviselők státuszrendezését és mindazokat a mostanig még meg nem nevezett maszlag-javaslatokat, melyek a miniszterelnök urnak csak most jutnak eszébe, mikor velük az obstrukció ellen akar hangulatot csinálni. Tűzze haladéktalanul napi-rendre ezeket a javaslatokat s azután

Ha Tóbiás meghal.

Irta: dr. Irsai Arthurné.

Tóbiás benne volt a munkában. És ugyan mélyen elmerült benne. Mert szerette és kellemes volt neki az, amint hogy minden lelki-ösmeretes munkás szereti a foglalkozását, mely mellett fölnevelkedett s mely kenyeret ad neki. Tóbiás pedig e munka mellett nevelkedett föl. Már akkor dolgozott, amikor apjának segített mindaddig, amíg azt egy barátja el nem bolondította és Amerikába ki nem vándorolt, ahol meghalt.

És azután, amikor egy másik sirásó szolgálatába lépett — mert ez volt a Tóbiás mestersége — majd pedig később és különösen, amikor egy kisváros temetőjének önálló kezelését rábizták, akkor Tóbiás szerette a mesterségét.

Egyforma és mély vágásokkal emelgette ki a kövér fekete földet. Megmérte a mélységet és hosszúságot s ha szemmértékre eltalálta, öröme volt. Forró nyári és hideg téli napokon változatlan egyformasággal s fáradhatlansággal dolgozott. Ritka nap volt, hogy új sirt nem kellett ásni. Hisz senki sem szabadulhatott a meghalás terhes szokásától. Tóbiás csak akkor volt mérges, ha egy napra kót, vagy három temetés esett, amikor is segédet kellett foglalkoztatnia. Ezt ugyanis kedvére senki sem csinálta.

És különösen dühös volt, amikor éppen akkor esett az eső, ha a sir nyitva volt s a zavaros víz az ő szép, egyenletes munkáját csuffá tette.

De ma éppen esodás tavaszi idő volt. Rügyezett, illatozott minden; méhek röpködtek ide-oda s mézet szívtak a sirvirágokból csak úgy, mint minden más virágból. S főn a fák koronájában, amelyeknek a gyökerei bomladozó agyaktól szívják az életerőt, susogott-zugott minden, ahogyan már fagalyak zugni szoktak.

Tóbiás ásott, ásott s halkan, elégedetten mormogott. Ugy tetszett neki az élet, amilyen volt. Nem vágyott jobbra, vagy másra. Meg volt a mindennapi kenyere, a lakása; egész nap a szabadban tartózkodott, isten áldott, szabad ege alatt. Megöntözte a virágait: ásta a földet, azt a szép, kövér földet, melyet a paraszt oly nagyon szeret; nézte a napot; fölötte a kék eget, mely néha haragos és viharos is volt. De ezt is szépnek-jónak, mert szükségesnek találta. Mi kívánsága lehetett hát még?

Mit törődött ő azzal, hogy mindez a zugás, suttogás, virágzás temetőben ment végbe? Mi köze volt azokhoz a holt emberekhez, akiket szépen lefektettek a gödörbe s azután finoman, tisztán elföldeltek? Rövid idő múlva minden dombon fű, virág, később talán bokor és fa is nő. Ki törődik azzal, mi van alatta? Még azok sem, akiknek a szive majd megszakadt, amikor Tóbiás az első rögöket hajította a koporsó fedelére.

Igy fejlődött ki benne az az irónikus fel-fogás, melyből a haldokló japánira vonatkozó adoma származott. A haldokló azt az ígértet vette a feleségétől, hogy legaiább addig marad hű hozzá s mást nem szeret, amíg a sirja meg nem szárad. Harmadnap ott állt a gyászoló, könnyező özvegy a sir mellett s

legyezte a hantot, hogy gyorsabban száradjon.

Nem! Tóbiás nem tartotta sokra az emberek gyászát. S a meghalás fogalmát fedezte előtte az ásásnak előtte kellemes és erőteljes munkája.

— Itt maradhatok? — szólalt meg mögötte egy hangoeska.

Tóbiás bámulva fordult meg.

Mögötte kicsiny, hat, vagy nyolcz éves leány állt. Szőke, borzas haja, kérdő barna szeme volt.

— Mi keresni valód van itt?

— Itt szeretnék játszani.

— Játsszani? Játsszani? Ez nem játéktér.

— De hisz ez nagy, szép kert. Ahol mi lakunk, nincs semmi. Még udvar sincs. S anya egész nap nincs otthon. Varni megv. Hol játszszam hát? Kivel beszélgessek? Szabad itt maradnom?

Tóbiás gondolkozva nézte a kis teremtest. Aztán vállat vont.

— Miattn ugyan maradhatsz. Ha nem zavarsz, virágot se tépsz s nem taposod le a sirokat... bánom is én.

A kis Annuska szentül megígérte, hogy semmihez hozzá nem nyúl. Csak játszani akart a szép kertben.

Igy lett mindennapos vendég a kertben s Tóbiás úgy megszokta, hogy esős napokon, amikor elmaradt, hiányzott neki.

A kis lány naponkint, amikor bizalmasabb lett, sok-sok kérdést intézett hozzá. Hová kerülnek tulajdonképpen a halott emberek? És hol férnek el? És nem esik-e nehezökre a vastag hanton át fölvergődniök? Vagy hogy a ruhájuk a hosszú fekvésben meg nem ron-

am nézzük meg, hogy obstruál-e az ellenzék és ki szolgálja igazán a nemzet érdekeit?

Minden fontos nemzeti szükséglet háttérbe szorításával odavetni az ellenzék útjába legelsőnek a létszámemelést s aztán farizeus ajakkal azon sopánkodni, hogy az ellenzék nem akar a nemzeti szükségletek elintézése felé sietni: ez nemcsak rosszhiszemű, de ostoba fogás is. Ha egy munkásembernek ebéd idején azt mondanák, hogy előbb menj át egy kicsit a harmadik faluba és építsen ott egy házat valakinek, aki ezért semmit sem ad, aztán majd jöhet vissza ebédelni, akkor a munkásember azt fogja mondani: „bolond az ur, vagy erégem néz annak?” S ha egy munkás nemzetnek, mely isten és ember előtt vallhatja, hogy megdolgozott azért a rongyos pár jogért, mely életfeltételéhez tartozik, e jogok megadása előtt azt inszinuálják, hogy építse ki előbb a saját vérrel és a saját pénzével azt a közös, de nem is közös, hadsereget, mely neki ezért cserébe semmit sem ad: hát ez a munkás nemzet ne felelhessen azt, amit a munkásember? Nohát olyan bolond nemzet nincs a világon, amelyik hajlandó volna gyorsan, csak gyorsan megnyuztatni magát, hogy aztán esetleg megkaphatja azt, amihez ősi jussa, ember jussa van. A katonai javaslatokat megszavazni? Az későbbi kérdés. Talán megszavazzuk, talán nem. De előbb intézzük el a mi legközvetlenebb dolgainkat. Ha a miniszterelnök ur azt akarja, hogy az ellenzék ne obstruáljon, vegye le a napirendről a katonai javaslatokat és tegye helyükbe például az állami és vármegyei tisztviselők státuszrendezését. Majd meglátja a miniszterelnök és meglátja a nemzet is, hogy dolgozik az ellenzék. De emelni a veradót, emelni a terheket — már ez a nemzetnek igazán nem olyan sürgős. Ez lehet privát gusztusa Khuennek és Tiszának, de ha

arról van szó, hogy hogyan kell a nemzet érdekét igazán szolgálni, az ellenzék nem a katonai javaslatokra gondol legelső sorban.

S ezért mégis csak megnyugszunk. A nép a miniszterelnök ur igazató nyilatkozata után se fog vasvillákkal az obstrukció ellen felvonulni. Eszébe se jut. Nem ül fel a kis agitátornak.

A trónörökös és Schönaich.

Budapest, augusztus 8.

Epen tegnap mondta Asquith angol miniszterelnök az angol képviselőházban:

— Hivatalomat nem csak a korona kegyelmének, hanem a nép bizalmának is köszönhetem.

Márvánvba kellene vésni ezeket a szavakat s a parlament és a királyi dolgozócsoba falába beilleszteni, amott, hogy a szolgálkúség ellen, emitt, hogy az abszolutizmus ellen védje a nemzetet.

Az angol király is úgy beszél hivatalosan, mintha abszolút uralkodó volna s az angol alkotmányos szokások külsőleg egy abszolút monarchia képét nyújtják, de a külső forma mögött igazi népuralom van. Nálunk az alkotmányosság a máz, s a király személyes uralma a döntő.

De el kell keseredni és fel kell háborodnia a nemzetnek, mikor azt látja, hogy már nem is a király, hanem a trónörökös az, akinek parancsára a nemzetnek táncolnia kell. A magyar alkotmány még a király jogait is erős korlátok közé szorítja, de a trónörökösnek egyáltalán nem ad semmi befolyást és nem enged semmi beleszólást ország ügyekbe. S mégis azt látjuk, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös az, aki tulajdonképpen ma Magyarország királya. Ő nevezet ki és bukhat meg kormányokat, minisztereket, ő szabja meg programjukat, ő dönt nehéz és vitás kérdésekben s szolgálkúsi miniszterek, akiknek a nemzet képviselőitében a királylyal szemben is felemelt fővel kellene megállaniok, hétrét görnyednek a trónörökös előtt.

Igaz, hogy az uralkodó nyoleczvanegy éves. De testi és szellemi ereje ma is csodálatosan ép s az uralkodás gondjait ma is könnyen viseli. Nincs tehát semmi alapja

annak, hogy a trónörökös a „mellékkirály” szerepét töltsse be. Hisz alkotmányunk ezt még akkor sem engedné meg, ha a király agykora vagy egyéb ok miatt képtelen volna a kormányzásra. A magyar törvények nem ismernek regensséget, s ha ennek szüksége valaha beállana, külön törvényt kellene hozni arról, mi történjék. De teljesen szokatlan az, hogy egy ép, egészséges király életében a trónörökös olyan jogokat gyakorolhasson, mint aminőket Ferencz Ferdinánd vindikál magának s amelyeket a magyar kormány gyávasága és szolgálkúsége miatt gyakorol. Ez nemcsak azt mutatja, hogy a trónörökösnek nincs alkotmányos érzeke, hanem első sorban azt mutatja, hogy a magyar kormány sincs.

Tegnap egész határozott formában került fel a hír, hogy Schönaich közös hadügyminiszter megbukott, mert a trónörökös sokalja azokat az „engedményeket”, amelyeket a katonai javaslatok tartalmaznak s azt mondja, hogy Schönaich sokkal messzebb ment a magyarokkal szemben az engedékenységben, mint amennyit a trónörökös koncedálni hajlandó.

Igazán nem Schönaich személye az, ami miatt a bukása nekünk fájna. Politikai ellenfelei vagyunk s munkásságát nem tartjuk Magyarország érdekében állónak. A katonai javaslatok ellen minden rendelkezésünkre álló eszközzel küzdünk s nemcsak, hogy azokban nemzeti engedményeket nem látunk, hanem épen amiatt a ridegség miatt, amelylyel ezek elől elzárkóznak, igyekszünk közreműködni abban, hogy a javaslatok a parlamentben megbukjanak. Ha Schönaich a katonai javaslatokkal együtt bukne meg, nem hullatnánk érte könnyet. De teljesen megengedhetetlennek tartjuk, hogy a hadügyminisztert a trónörökös buktassa meg. Megengedhetetlennek tartjuk, hogy Schönaich azért legyen kénytelen elhagyni a helyét, mert a trónörökös vele elégedetlen.

A király legalább esküt tesz az alkotmányra s hitlevelet ad. Láttuk, hogy még ez sem gyaneczia az alkotmányos uralom mellett, hisz eskü és hitlevél dacára is katonasággal verette szét a parlamentet s rendeltileg kormányzott. De a trónörökös még ezeket a formális alkotmánybiztosítókat sem nyújtotta, s az ő beavatkozását az ország ügyeibe, mint alkotmányellenest a kormánynak a leghatározottabban vissza kellene utasítania. Ehelyett a kormány már nem is a királylyal, hanem a trónörökössel tart fenn

gálódik-e? Csupa gyerekkérdés. De egyéb dolgok is nagy fejtörést okoztak neki.

— Mondja: mindenkinek maga ássa a sirt, aki meghal?

— Mindenkinek, aki ebben a városban hal meg.

— Igy hát saját anyjának is?

— Anyám régen meghalt már. Neki még más ásta a sirt.

— De ha még élne és jövő évben meghalna, akkor maga ásná neki a sirját? Nem sajnálná ezt?

Tóbiás kissé gondolkodott. Még soha sem ázott rokonnak sirt; sőt barátjának sem, abból az egyszerű okból, mert sem rokona, sem barátja nem volt. Azért nem tudta, mit érezne, ha valakinek, akihez szeretet fűzte, sirt kellene ásnia.

— Nem sajnálnám — mondotta — mert mindenkinek előbb-utóbb meg kell halnia.

— Mindenkinek — ismételte elgondolkozva Annuska — így hát, Tóbiás bácsi, magának is?

— Nekem is — felelte Tóbiás mechnikusán.

— Ki ássa majd a sirját, ha maga halott lesz? — kérdezte tovább Annuska könyörtelen logikával.

— Az enyémet? Ki ássa majd az én siromat? — ismételte a kérdést Tóbiás. — No nézd! Erre még nem is gondoltam.

— Hát mégis; ki ássa majd — folytatta a gyermekek szívósságával a kérdéseket a kis lány.

— Valaki. Az utódom.

— Utódja? Mi az: utód?

— Hát az, aki utánam lesz a sirásó.

S hirtelen meglátta Tóbiás ezt az utódot. Azt a másikat, aki az ő házikójában fog lakni, a virágokat fogja öntözni s mély, kiért ásóvágásokkal emeli ki a földet. Magát is látta, a barna fakoporsóban, amelyeneket százzám látott már; látta, amint leboesátják a gödörbe, ahogy ő százat, meg százat leboesátott már; látta, amint az új sirásó egykedvűen, indulat nélkül ráhajigálja a rogokeket, mint ő tette ezt számtalanszor. De azután? ... Azután nem volt senki, aki gyepet, virágot és bokrokat ültetne a sirra, mert ez pénzbe kerül; ő pedig senkit sem hagyta vissza, akinek érdeke volna, hogy az ő sirja díszre legyen a sirkertnek. Bizony, az ő sirja olyan volna, mint a csavargóé ott a sövény mellett, vagy az öreg koldusasszonyé, aki mindig ott állt a kapu előtt.

Először gondolt Tóbiás a meghalásra. Saját halálára. S a halál gondolatáról visszavert az élethez és saját életére gondolt. Eszébe jutott, hogy már ötven esztendőig élt és soha sem tett mást, csak a halállal foglalkozott; mást nem látott, csak a temetőt s az életről egyebet nem tudott, csak ami a falakon át oda elszivárgott. Arra gondolt, hogy egykor odalenn fog feküdni és el fog rohadni és nem hagy hátra semmit, ami halandó embert arra emlékeztetné, hogy a Hertelendi Tóbiás valaha élt.

Ekkor különös, egészen idegen érzés fogta el. Valami, ami furta, emésztette és csodálat töltötte el, hogy ez így van s hogy miért van így? És hirtelen derengett előtte, hogy ezáltal az ázni és ázni, hogy mindig új, meg új halottak jussanak a földbe s ebből megint föld legyen és ez addig folytatódjék,

amig végre ő kerül sorra. Legkülönösebbnek s legszomorubbnaak tűnt föl előtte a tény, amire előbb sohasem gondolt, hogy az ő sirja csunya, rendetlen, ápolatlan lesz, a többi közt, csufjára a sirkertnek.

A gyöngeség és tehetetlenség érzése kapta el, mint egykor, mikor kis gyerek korában az anyja meghalt s az apja kivándorolt. Az az érzés, mely a gondolatra támadt, hogy mi legyen?

Néhány pillanatig megállt a munkával s tűnődve nézett a kis leányra.

— Igen — mondta aztán szinte öntudatlanul — az én siromat az új sirásó ássa majd, de virágokat te fogsz rá ültetni, Annuska, a pénzből, melyet megtakarítottam s amelyet hátra fogok hagyni. Mondd, Annus, megigéred ezt?

A kis lány értelmetlenül nézett rá és nem felelt.

De Tóbiás ragaszkodott a gondolatához — Mondd, Annus, fogsz virágokat ültetni a siromra?

— De hisz én ehhez nem értek. Még soha sem próbáltam.

— Megtanítlak rá. Meg is tanuld majd. S a pénzből minden évben vásárolsz virágot s a siromra ülteted. Majd hagyok vissza egy írást, hogy minden rendben legyen. És mondd, mondd, Annus — Tóbiás körülnézett, hogy nem hallgatózik-e valaki s azután halkán folytatta, miközben alázatos és szegyenkező mosoly játszadozott ajka körül — fogsz kissé sirni is, ha az öreg Tóbiást elföldelik? ...

érintkezést, s nem is a király, hanem a trónörökös akarata szerint kormányoz.

Tegnap az volt a hír, hogy a trónörökösnek Schönaich nem tetszik, tehát Schönaichnak menni kell. Ma azt írják a félhivatalos lapok, hogy a trónörökös sikertelenül felvilágosított arról, hogy a Khuen-kormány helyzetét megnehezítene Schönaich bukása, tehát Schönaich egyelőre marad. Mindig csak a trónörökös, akinek akarata buktat s akinek kegyelme meghosszabbítja a miniszterek életét.

És még felháborítóbbá teszi ezt az egész alkotmányellenes tulkapást, hogy a trónörökös egyenesen azért fordult el Schönaichtól, mert ez állítólag „engedékenységet” tanúsított a magyar nemzeti követelésekkel szemben. Azt kell ezek után a hírek után hinnünk, hogy tulajdonképpen a trónörökös a nemzeti jogaink érvényesülésének legfőbb akadályja. Ha ez így van, annál inkább meg kellene a kormánynak akadályozni, hogy ügyeinkbe avatkozzék. S esetleges nemzetellenes törekvéseit még akkor is le kellene a kormánynak győznie, ha az alkotmány jogot adna a trónörökösnek arra, hogy döntő szava legyen. De mikor az alkotmány egyenesen kizárja azt, hogy legitim befolyást gyakorolhasson, akkor az előtte való szolgáló térdhajlás s az ő akarata után való igazodás, főleg akkor, mikor ez az akarat mindig a nemzeti jogok ellen törekszik érvényesülni, a kormány részéről árulás a nemzet ellen. Ugyanannyi, mint ha egy katona nem teljesíti a kötelességét azon a helyen, ahova őrségnek állították.

Budapest, augusztus 8.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap, szerdán, ülést tart, melynek napirendje a következő: az indítvány- és interpellációkönyvek felolvasása, névszerint való szavazások Bezeréd, Nagykapornak, Orbánosfa és Tilaj községek kérvényei fölött, azután a véderőjavaslat általános tárgyalásának folytatása.

Zichy János miniszter szabadságon. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter holnap kezd meg szabadságát s titkárával, dr. Kisfaludy Kálmánnal Marienbadba utazik. A miniszter négy hetet szándékozik Marienbadban eltölteni.

Egész nap technika. A képviselőház mai ülést egyengetizenegy órakor nyitotta meg Berzevichy Albert elnök. A múlt ülés jegyzőkönyvét és reviziót nélkül hitlesítették. Az elnök bemutatja Győrös, Bezeréd, Nagykapornak, Orbánosfa, Padár és Almástilaj községek polgárságának gróf Batthyány Pál által beadott kérvényeit az általános, egyenlő és titkos választói jog törvénybeiktatására vonatkozólag és a véderőjavaslatok ellen. (Élénk helyeslés és éljenzés a baloldalon.) Javasolja, hogy a kérvényeknek a véderőre vonatkozó része tárgyalassék a véderőjavaslatokkal, a választói jogra vonatkozó rész adassék ki a kérvényi bizottságnak. Ráth Endre ellenindítványt nyújt be, hogy a kérvények adassanak ki a közigazgatási és pénzügyi bizottságnak. Az elnök jelenti, hogy husznál több képviselő az első kérvénynél névszerint szavazást kért Ráth Endre ellenindítványára. Ezt elrendeli s mielőtt a szavazást megkezdik az ülést öt percze felfüggeszti. A szavazás eredménye az, hogy a Ház 99 szótöbbséggel az ellenindítványt elvetette. Ezután jelentette az elnök, hogy a többi kérvényre is névszerint szavazást és annak holnapra való halasztását kérték. Padár község kérvényére azonban ma szavaznak, ugyancsak névszerint. Ráth Endre ellenindítványát a többség elvetette. **Telegdy József** a nyolczadik bíráló-bizottság nevében jelentést tesz arról, hogy a bizottság megvizsgálta **Kristóffy József** mandátumát s azt rendben találta. Az elnök ennek alapján **Kristóffy** végleg igazolt képviselőnek jelenti ki. Napirend szerint következő a névszerinti szavazás a kassai polgárság kérvényére vonatkozó elnöki előterjesztés és **Lovász Márton**nak ezzel szemben benyújtott ellenindítványa fölött. A Ház ezután névszerint szavazott a pillszántói polgárság kérvénye dolgában, az elnök előterjesztésével szemben beadott ellenindítványa: 101 szótöbbséggel az elnök előterjesztését fogadták el. Miután a napirend következő pontjánál **Lovász Márton** ellenindítványát visszavonta, a névszerinti szavazás elmaradt. **Lukács László** pénzügyminiszter a Baja-

Bezdán helyiérdekű vasutáról szóló jelentést terjeszti a Ház elé. A bizottságokhoz utasítják. Az elnök közli, hogy a holnapi ülésben kellett volna **Eitner** Zsigmondnak önálló indítványát megokolnia. Minthogy azonban **Eitner** elnöki engedéllyel távol van, javasolja, hogy az indítvány megokolása az augusztus 14-iki ülés napirendjére tüzessék ki. A Ház ehhez hozzájárult. A napirend megállapítása után az ülés 2 óra előtt véget ért.

Khuen dolgozik.

— Lukács László passzív marad. —

Hírek a politikai küzdőtérről.

Budapest, augusztus 8.

A miniszterelnök, a legszorgalmasabb nyilatkozó, ma kijelentette, hogy ő dolgozik. Dolgozik, ha még úgy obstruálnak. Ő dolgozik a választójogban, ő dolgozik az állami és a vármegyei tisztviselők státuszrendezésén, mert ő szorgalmas, dátum nem köti és viszont ő kompromisszumokat nem köt. A mosolygós nagyur még mindig oly félvállról beezél, mintha az ellenzékét számba sem kellene vennie s mintha biztosan tudná, hogy a parlamenti gépezet fölött előbb vagy utóbb ismét urrá lesz. Csak az teszi kissé gyanussá a dolgát, hogy nemcsak „dolgozik”, hanem korteskedésben is utazik. Az ország hatalmas tisztviselői karát le akarja kenyerezni, hogy annál vakmerőbben „dolgozhassék” — a maga korrumpáló balkáni baksimódszerével. Hogy azonban elbizakodottságának s jelezavának: „az én taktikám győz!” — meglesse az eredménye is, azt nemcsak a küzdő tábor meg nem alkuvó elszántsága, hanem a miniszterelnök saját pártjának ingatlansága, önmeghasonlása is kétségessé teszi.

A dühöngő szolidaritásra mi sem jellemzőbb, hogy a pénzügyminisztert passzivitásából nem lehet kimozdítani s nincs az az erős kérés, amelyvel őt rá lehetne bírni, hogy a véderőreform finánciális részének védelmére keljen a függetlenségi támadásokkal szemben. Lukács egyelőre vár, azután ismét elutazik s tovább vár, — majd kiderül hamarosan, hogy mit. **Fabius Cunctator**-i taktikával még csak lehet esetleg győzni, de egy megbízhatatlan hadsereggel soha, — ezt kellene megszívlelnie **Khuen**nek s akkor, ha így tisztán látná a helyzetét, föltétlenül sietve s önként mondana bucsut a hütlenségre termelt **Lloyd**-klubnak.

Híreink itt következnek:

Munkapárti csendélet.

Az obstrukció malmában öröklődő munkapárt, amely a hangját elvesztette s a nagy viasságokat, dáridókat is abban hagyta, csöndes elkeveredéssel várja a jövő alakulását, nem tudván, hogy kinek milyen rész jut ebből. Ez a várakozás, ez a lesbenállás azonban kiélezi ismét az egyes klikkek féltékenykedését. Titokban már készülődnek a versengésre, ki maradjon felül, melyik frakció nyomuljon előtérbe — a kormány bukása után. De természetesen azért szakadásra gondolni sem lehet, mert mindenik árnyalat tisztában van azzal, hogy önmagában nem boldogulhat, amint ezt egy munkapárti korifeus találóan jellemezte:

— Mindakét csoport, úgy Tiszáék, mint Lukácsék tudják, hogy együtt a hatalmon maradhatnak, de külön-külön a biztos megsemmisülésbe rohannak.

A két társaság tehát megelégszik azzal, hogy agyarkodva farkasszemet néz egymással és mindenike csak azt lesi, hogy a kínálkozó alkalomkor ő kerüljön a vályu elejére. A helyzet persze mind kinosabbá válik. A miniszterelnökkel s az ő csödet mondó taktikájával mind

kevesebbet kezdenek törődni, a turnus-gondokat nem veszik tulságosan lelkiismeretesen, hanem annál sürűbben konventikulumoznak s mindenik frakció azon igyekszik, hogy a másiknak az orra alá mennél több horsot törjön. Az ismét **Budapestre** érkezett **Lukács** László sandán vizsgálgatja, ha észreveszi, hogy **Tisza** hivei a Ház folyosóján vagy a **Lloyd**-klubban összedugják a fejüket, viszont **Tisza** szárnysegédei **Daniel** Gábor és **Perczel** Dezső a Lukácshoz szító gyanus elemeket kísérik figyelemmel, hogy vezérieknek pontos jelentést tölhessenek. A **Tisza**-klikk egyébként hangosan is kezd már zugolódni s panaszukat egyik vezető emberük így foglalta össze:

— A mostani helyzet tarthatatlan. **Lukács** úgy látszik, a befolyását megsokszorozó kereskedelmi tárczát nem akarja kiadni a kezéből, első sorban hatalmi vágyból, másodsorban, mert attól fél, hogy egy **Tiszaista** kerülne annak a révén a kabinetbe. De mi lesz már most, ha a miniszterelnök, aki pláne négy tárcza fölött rendelkezik, szembaja miatt szeptemberben egy időre kénytelen lesz visszavonulni s helyettesítésével — miután **Hieronymi** már nem él — **Lukács**ot fogja megbizni: akkor **Lukács** maga lesz a csonka-kabinet többsége, egyszerre hat tárczának ura? Hát ez lehetetlen! Követelni fogjuk, hogy a jövő hónapban legalább a kereskedelmi s a király személye körüli miniszterséget betöltsék, még pedig olyan politikusokkal, akik **Lukács**csal szemben érvényesíteni merik majd a mi szempontjainkat is.

Ha **Tiszáék** ezt a fenyegetésüket beváltják, ebből csinos kis kavarodás támadhat, bár abban föltétlenül igazuk van, hogy csonka-kabinettel tovább kormányozni nem lehet.

Természetesen **Lukács**ék nem maradnak adósak a „fekete gárda” bosszantásával. Mostanában különösen a gróf **Muszáj** István ujság-cikkeit kritizálják s kikelnek az ellen is, hogy **Tisza** lekicsinyelte **Khuen** választójogi akcióját. A gaszti **Napoleon**ról egy pompás anekdotát is kolportálnak, amely így hangzik:

Szél Kálmán miniszterelnöksége idején, amikor még a legravaszabb, legesesebb taktikus, az öreg **Tisza** Kálmán is élt, egy alkalommal **Tisza** István hosszabb beszédet mondott a képviselőházban. A vén generális egy ideig hallgatta a fiát, de nem sokáig, s azután kiment a folyosóra szivarozni. Itt többen körülfogták s hizelegve gratuláltak neki:

— Zseniális ember ez a **Tisza** Pista! — kiáltottak fel ujongással.

Tisza Kálmán elgondolkozott, lepeczkelt szivarjáról a hamut s csendesesen megjegyezte:

— Zseniális, zseniális. Tudása százszor annyi, mint az enyém, de okossága ezredrésnyi sem.

Ez a hiteles történet persze viszont **Tiszáék**nak fáj, de azért a két frakció a mai pártvacsorán békecségesen együtt vacsorázott a városligeti **Kovács**-vendéglőben, mert hát őket a kölcsönös utálat szétféltéphetetlen kötelékei fűzik egymáshoz.

Schönaich bukása.

Az osztrák és a magyar sajtóban egyaránt nagy a tájékoztatlanság bár **Schönaich** közös hadügyminiszter körül. Tegnap már a legtekintélyesebb osztrák lapok is elbucszatták a hadügyminisztert, a N. Fr. Pr. életrajzát is közölte és az utódját is megnevezték már **Krobotin** altábornagy személyében. Ma reggelre azután megváltozott a helyzet. A **Presse** most azt jelenti, hogy **Schönaich** megmarad állásában és hosszú vezércikkben fejti ki ennek szükségességét. Hasonlóan irnak a többi lapok is, a **Zeit** pedig azt írja, hogy a válság még nincs megoldva és gróf **Khuen-Héderváry** **Károly**

magyar miniszterelnök legközelebb éppen emiatt Ischlebe utazik.

Jól informált bécsi helyről a következőket jelentik a hadügyminiszter állítólagos távozásáról:

A közös hadügyminiszter mindeddig nem adta le lemondási kérvényét és nincs is szándékában eltávozni állásából. Ezzel szemben igen erős befolyások érvényesülnek abban az irányban, hogy a hadügyminisztert megbuktassák. Ferencz Ferdinánd trónörökös az, akinek — immár nem először — súlyos konfliktusa van báró Schönaich-hal. Az első konfliktus akkor volt közöttük, mikor a trónörökös nem elégedett meg azzal a 300 millióval, amit az osztrák és a magyar kormány a hadsereg fejlesztésére előirányzott. A második konfliktus a katonai perrendtartás körül tört ki, mert a trónörökös neheztelt Schönaichra azért, mert szerinte a katonai határon túl teljesítette a magyar kívánásokat. Nagynehezen elismult mindkét konfliktus, de most egy nagyjelentőségű katonai politikai kérdésben olyan súlyos a véleményeltérés a trónörökös és a hadügyminiszter között, hogy már válsággá élestedett ki. Azokon a helyeken, ahol tudják a válság okát, semmit sem akarnak belőle elárulni és innen a bécsi sajtó nagy tájékozatlansága. De annyi tény, hogy a trónörökös legutóbbi ischli audienciáján a királytól Schönaich eltávolítását kérte. A király igyekezett meggyőzni a trónörökösöt álláspontjának helytelenségéről, azonban döntés még nem történt, a konfliktus még fenáll és a trónörökös politikai környezetében azt mondják, hogy Schönaich előbb-utóbb, valószínűleg a korai ősszel, menni fog. Érdekes megemlíteni, hogy bécsi politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy a hadügyminiszter-válság ügyében legközelebb interpelláció lesz a magyar képviselőházban és az interpelláció alkalmából sok érdekű dolog fog kiderülni.

A miniszterelnök nyilatkozata.

Egy hírlapíró ma délelőtt fölkereste a miniszterelnököt, hogy az utolsó nagy politikai kérdésekről véleményét kikérje a legelőbb a választói jog ügyében kiadott körkérdés iránt érdeklődött.

— A lapok nagy része úgy értelmezi kegyelmes ur körkérdését, hogy annak csak bizonyos hangulateltetés volna a célja az obstrukcióval szemben? — mondotta.

Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök mosolyogva megrázta fejét:

— Az én körkérdésemnek épp annyi köze van a véderőhöz, mint az obstrukciónak az általános választói joghoz. Mit jelent az én körkérdésem? Sem többet, sem kevesebbet, minthogy következtessen dolgozom programom keresztülvitelén és ebben semmiféle külső körülménytől nem engedem magamat befolyásoltatni. Semmiféle hangulateltetés nincsen abban, ha annak dacára, hogy a technikai obstrukció a parlament munkaképességét lehetetlenné teszi, én a magam részéről mégis dolgozom, sőt lesznek egyéb kérdések is, amelyeknek megoldását a közszükség szintén kívánja és amelyeknek előkészítését minden technikai obstrukció dacára tovább folytatom. Nem volna-e súlyos igazságtalanság, hogy például az állami és vármegyei tisztviselők státuszrendezése azon akadna meg, hogy a parlamentben néhány képviselő névszerű szavazásokkal szórakozik. Nem. Nem. Én dolgozom. Az ellenzéki képviselő urak pedig obstruálnak. A nemzet komoly és igazán szabadelvű, a haladást óhajtó elemei pedig mihamarabb meg fogják formálni véleményüket, hogy melyikünk szolgálja igazán a nemzet érdekét.

— Olvasta kegyelmes uram a „N. Fr. Pr.“ ma reggeli cikkét?

— Olvastam. Nagyon érdekes cikk.

— A „N. Fr. Pr.“ cikke kompromisszumos lehetőséget emleget.

A miniszterelnök ismét mosolygott:

— Ez legfeljebb azt bizonyítja, hogy a „Neue Freie Presse“ a maga részéről kompromisszumot óhajt, ami kétségtelven igen jóindulatú és tiszteltetreméltó álláspont. Ami azonban engem illet, csak újból hangsúlyozhatom, amit már többször említettem: én programom nincs dátumok-

hoz kötve, de nem is ismer semmiféle kompromisszumot.

Az ellenzék Khuen akciójáról.

A kormány választójogi akciójáról Déry Zoltán volt államtitkár, a Kossuth-párt alelnöke ezeket mondta:

— Az akció az ellenzéki harc megbuktatását célozza és a felületességnek minden jelét magán viseli. A választójog dolga nem új kérdés. A választójog a három nagy kérdés egyike, amelyik foglalkoztatta és meg is buktatta a koalíciót. A választójog elintézésére vállalkozott a mostani kormány is és a mint ez a trónbeszédben is benne van, először is ennek a megoldására vállalkozott. Ha a Khuen-kormány komolyan fogta volna fel feladatát, nyomban megalakulása után, vagy legalább is a választások lezajlása után kellett volna a kérdéssel az illető körökhöz fordulni. Igen helyes a társadalom különböző tényezőit erről a kérdéssel megkérdezni. Ha azonban ez ténylegesen a cél érdekében történik, akkor nem a katonai javaslatok tárgyalása közben kell ezt csinálni, hanem a választások után kellett volna kezdeni. Másodszor pedig, miután ez a felhívás arra szól, hogy a felhívott körök a kormányt felfogásukról tájékoztassák, a nyilvánosságnak itt lényegileg egy szerepe lehet és ez az, hogy azokat a köröket, amelyeket a szavazati jog kérdése érdekel és amelyek a kormánynak ez irányban való hallgatásából konzekvenziákat kezdtek levonni, arról győzze meg, hogy a kormány is akar ezzel a kérdéssel foglalkozni. Ami az ellenzéki pártok megbontását illeti, az sikerülni nem fog, mert a fegyverbarátság minden kérdésben és így a választójog kérdésében is a szabadkéz teljes fentartásával köttetett és egyetlen célja a katonai javaslatok megbuktatása. Ettől a céltől semmiféle csábítgatás az ellenzékot elterelni nem fogja és csak ha a célt elértük, a javaslat és a kormány megbukott, akkor kerülhet sora annak, hogy más kérdésekkel is így elsősorban a választójog kérdésével is foglalkozunk. De különben is ez a megbontási szándék nagyon könnyen visszafelé sült el, mert ha lehetnek és vannak a javaslat ellenzői között véleményeltérések a választójog tekintetében, semmiesetre sem nagyobbak azoknál, mint az ó-konzervatív gróf Tisza István és a radikális miniszterek egymélyike között fenálló véleményeltérések. A kormány és többségének két fegyver áll rendelkezésére: a nemzetre való appellálás vagy a lemondás; harmadik nincs.

Holló Lajos, az országos függetlenségi és negyvennyolcas Just-párt alelnöke eképpen nyilatkozott:

— A kormánynak ez a legújabb akciója azt mutatja, hogy szorultságba jutott. A cél, úgy tetszik az, hogy ezzel a kérdéssel a függetlenségi pártok együttműködését megzavarja. Meggyőződésem, hogy ez sikerülni nem fog. Mi a másik függetlenségi pártal arra szövetkeztünk, hogy a terhes véderőjavaslatokat megbuktassuk és ennélfogva haladunk tovább a harcban célunk elérése érdekében.

Bécsi mesék.

Egy komoly bécsi orgánus, a „Neues Wiener Tagblatt“ ma reprodukálja azt a budapesti kacsát, hogy Justh Gyula közvetve a trónörököslelevelézik, még pedig arenaui Brosch Sándor vezérkari alezredes, Ferencz Ferdinánd főherceg volt adjutánsa révén. A szárnységéd írta azokat a biztató bécsi leveleket, amelyekre a függetlenségi párt vezére hivatkozni szokott. Ezzel a felülettel azonban nem elégszik meg a Tagblatt, hanem „egy kiváló magyar politikai egyéniségtől, aki a jelenlegi kampány minden egyes részletét teljesen ismeri, érdekes információkat közöl“.

A Budapestről keltezett mese szerint a jelenlegi parlamenti obstrukció azt a látszatot kelti, hogy a katonai javaslat ellen irányul, valóban azonban konstataálni lehet, hogy minden egyes obstruáló párt bizonyos föltételekkel hajlandó a katonai javaslatokat megszavazni, illetve azoknak törvénynyé válását meg nem gátolni. A pártok állása szerint a föltételek változnak, de egyik obstruáló párt sem utasítja vissza ridegen azt a fölhívást, hogy a vé-

derőjavaslatok törvényerőre emelkedhetnek hozzájárulásukkal, vagy passzivitásuk mellett. Ebben az ellenzéknek kompromisszumra irányuló óhaja is megnyilvánul. Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök kompromisszumtervekkel szemben most is oly elutasító álláspontot foglal el, mint eddig. A Justh-párt, mely mindig újabb erőt merít abból a körülményből, hogy Justh Gyula állandóan arról informálja politikai barátait, hogy: Bécsből jó híreket kap, újra azt a helyzetet szeretné, amely akkor volt, amikor Lukács László homo regius-i minőségben Justh-tal tárgyalt s ily helyzetben arra akarják bírni Justhot, hogy tegye jóvá akkor elkövetett hibáját. A becsületes s a legönzetlenebb szándéktól vezérelt Justh Gyulával a hívei el akarják hitetni, hogy miniszteri tárczát kell vállalnia. Gróf Khuen-Héderváry ismeri ezeket az intencziókat és minden kompromisszumos javaslatot visszautasít, mert hiszen lehetetlen dolog, hogy egy ily óriási többséggel rendelkező kormány egy negyvenfogu pártnak miniszteri tárczát ajánljon föl egy törvényjavaslatnak a képviselőházban leendő átengedése fejében. Ami a Justh-párt abbéli reményét illeti, hogy Lukács László ismét homlokterbe fog lépni, meg kell állapítani, hogy ebben nagyon csalatkozni fog, mert Lukács és Justh között két évvel ezelőtt minden fonál elszakadt. A Justh-párt kívánása, hogy Lukács Lászlóval kompromisszumot kössön, ma nem fog teljesedésbe menni.

Bár ez átlátszó célzatu hireszteléssel foglalkozni sem volna érdemes, egy újságíró mégis telefonon a Tornyán időző Justh Gyulához fordult fölvilágosításért, aki röviden csak ennyit mondott:

— Kérem sziveskedjék megcáfolni a Neues Wiener Tagblatt egész cikkét. Elejétől végig valótlanosság. Én a trónörököslelevelé, Brosch ezredessel, egyáltalában Bécsbe sem leveleztem és nem levelezek és Bécsből semmiféle személyiségtől levelet nem kaptam.

Az ország tiltakozása.

Zenta város képviselőtestülete ma tartott ülésén Kalmár Simon indítványára negyvenöt szótöbbséggel kimondotta, hogy felir a képviselőházhoz a katonai javaslatoknak napirendről való letele és a választójogi reform napirendre tűzése céljából. A képviselőtestület egyezersmind azt is kimondotta, hogy a város munkapárti képviselőjét, Mikosevits Kanutot felszólítja a felirat támogatására.

Nagykőrös városa vasárnap, augusztus 13-án, délután négy órakor a városnéző téren népgyűlést rendez a katonai javaslatok ellen. A népgyűlésen Szentpéteri Károly elnököl. A katonai javaslatok kritikáját Bakó József országgyűlési képviselő fogja kifejteni, aki megindokolja az ellenzék küzdelmének jogosultságát. A határozati javaslatot Danóczy Antal tanár terjeszti be. A népgyűlésre meghívták gróf Károlyi Józsefet, a pártokivüli függetlenségi képviselők csoportjának az elnökét, ugyazintén több párthívet.

A nagyszalontai függetlenségi és 48-as párt már régebben elhatározta, hogy népgyűlést rendez, melybe a biharmegyei függetlenségi szervezeteket is bevonja. A népgyűlés szeptember közepén lesz abból az alkalomból, hogy a szalontai függetlenségi és 48-as kör új, díszes székháza felépült. Szeptember közepén fogják nagy ünnepélyek közben felavatni és ebből az alkalomból a katonai javaslatok ellen és az általános, egyenlő és titkos választójog mellett nagy népgyűlést rendeznek. A népgyűlésre meghívták Justh Gyulát is, aki kilátásba helyezte, hogy pártjának számos tagjával jelenik meg a gyűlésen. Ezenkívül a Kossuth-párt több tagja leutazik Nagyszalontára az általános, egyenlő és titkos választójog mellett rendezendő gyűlésre.

Kassáról jelentik: Versecz városa azt a határozatát, amelyben tiltakozik a véderőjavaslatok ellen, átiratban megküldötte minden magyar törvényhatóságnak. Megkapta ezt természetesen Kassá városa is még április hó végén. Azóta a város két ízben is tartott közgyűlést, de a verseczi határozat tárgyalása nem szerepelt a napirend tárgyai között. A közgyűlés függetlenségi párti tagjai több ízben megsürgötték a verseczi határozat tárgyalásának kitűzését, de sikertelenül.

Az ungmegyei és ungvári függetlenségi és 48-as párt nagy választmánya az ungvári városnéző háza dísztermében ülést tartott, amelyen Csuhá István országgyűlési képviselő fölvetette azt az ezmét, hogy az ungmegyei függetlenségi pártok nagobbiszabásu népgyűlésben foglaljanak állást s

véderőjavaslatok ellen. A választmány végül a következő határozati javaslatot fogadta el: „Ungvármegye és Ungvár város függetlenségi és 48-as pártjának egyesült választmánya örömmel és erőteljes lélekkel üdvözli az országgyűlés küzdelemre egyesült függetlenségi pártjainak azon munkáját, mely a véderőjavaslatok nemzetsorvasztó terhe ellen diadalmasan megindult; e nemzeti harchoz tiszta szívvel csatlakozik, annak minden eszközeit helyesli s tekintettel arra, hogy az országgyűlésnek a mai választási rendszer és eszközök jegyében született többsége a nemzet többségét egyáltalán nem képviselheti, az ellenzéknek a véderőjavaslatok lehetetlenül tétele érdekében igénybe vett kivételes fegyverit is feltétlenül jogosnak, czélszerűnek és igazságot szolgáltatónak tartja s e tudatban a harcos ellenzékkel teljes odaadásával a legmöggebben üdvözli. *Bernáth Zoltán* elnök, dr. *Kerekes István* elnök, dr. *Zombory Dezső* jegyző, *Vidor Marci* jegyző.”

Az *aradmegyei* függetlenségi és 48-as párt vasárnap nagyszabású népgyűlést tartott Aradon, dr. *Lázár Zóárd* volt országgyűlési képviselő elnöke alatt, amelyben lelkes hangú feliratot fogadtak el. A feliratot mindkét függetlenségi párt vezetőségéhez felterjesztik.

Pecsovics törvényhatóságok.

Nagyvárad csütörtöki közgyűlésén, amelynek tárgysorozatán tisztán politikai kérdések szerepelnek, oly izgalomban tartja Nagyvárad közönségét, amint eddig egyáltalán nem volt még példa. A város ekkor fog szavazni Versecz két átirata fölött, amelyek közül az egyik az obstrukció ellen, a másik pedig a katonai javaslatok ellen tiltakozik. A nagyvárad 48-as és függetlenségi párt hirteligen jelenti be, hogy a közgyűlésen utánozni fogja a parlamentet és obstrukciót rendez. Az ellenzéki bizottsági tagok legalább két napig szándékoznak a vitát elnyújtani. Az egyes pártok erősen készülődnek a közgyűlésre és a nyaraló városatyákat is táviratilag hívják haza. A közgyűlés tárgyalását az is komplikálja, hogy Versecz város egy harmadik átiratot is intézett a városhoz, amelyben követeli az országgyűléstől az általános, egyenlő és titkos választói jognak minden más törvényjavaslat felvetésével való megvalósítását. Ezt az átiratot *Bordó Ferencz* polgármester helyettes nem akarta a közgyűlés elé terjeszteni, azonban dr. *Stocker József*, a függetlenségi párt egyik nagyváradi lapjában felhívást intézett a polgármesterhez, amelyben követeli az átiratnak a közgyűlésen való tárgyalását. E miatt a városi tanács ma délelőtt összeült és úgy határozott, hogy az általános, egyenlő és titkos választói jogról szóló harmadik verseczi átiratot is be-terjeszti, azonban olyan javaslatot tesz ez ügyben a közgyűlésnek, hogy az általános és titkos választói jogról szóló törvény sürgős megalkotásáról szóló átirat felett térjen a közgyűlés napirendre, mert a választói jog tárgyában a város már egyszer állást foglalt.

Baja város törvényhatósága ma tartott közgyűlésén 39 szavazattal 10 ellenében magáévá vette Versecz városnak az obstrukciót eltiltó határozatát.

Selmeczbánya város törvényhatósági bizottsága gróf *Wilczek* Erigyes főispán elnökletével ma közgyűlést tartott, amelyen *Farbaky István* min. tan. és társa indítványára egyhangulag elhatározták, hogy felterjesztést intéznek a kormányhoz a parlament munkaképessé tétele iránt.

*Igló*ról jelentik: Husz megyebizottsági tag *Leadvány* intézett *Wieland* Arthur szepesmegyei főispánhoz, hogy sürgősen hívja össze a megyegyűlést az obstrukció ellen való állásfoglalás czéljából. A rendkívüli megyei közgyűlést augusztus hó 16-án tartják meg *Lőcsén*.

Dicsőszentmártonból jelentik: Kisküküllő vármegye mai törvényhatósági rendkívüli közgyűlése az elnöki megnyitót becsúszta az obstrukciót elvileg eltiltó és elhatározta, hogy az e tárgyban beadott indítvány a legközelebbi rendkívüli közgyűlés napirendjére kitűzessék.

Budapest, augusztus 8.

Uj klerikális párt Ausztriában. Bécsből jelentik: A keresztény-szociálista párt legutóbbi küldarozai, úgy látzók, arra indították az osztrák klérust, hogy új pártalakítás útján szerezzék vissza hatalmát. *Nogel* hercegérsek bécsi hivatalos lapjában ma egy felhívás jelent meg „*Eine gross-österreichische Patriotentliga*” czimvel. A czikk tömörülésre szólítja föl Ausztria katolikusait a köztös czélok kiviyása érdekében. Az új párt élén állítólag magasrangú katonai és konzervatív személyek állanak,

Eifogott katonai kémek.

Amerikában letartóztatott Windischgraetz herceg.

— Saját tudósítónktól.

Budapest, augusztus 8.

Három szenzációs kémkedési eset hírére, hozzá a táviró. Egyes államok fizetett alkalmazottait ismét leleplezték, amint más államok katonai titkait akarták megszerezni gazdáik részére. A kémek és kémkedések helyzetéről és mibenlétéről általában igen furcsa és titokzatos következtetéseket lehet vonni. Évszázadok óta játszik a kémkedés intézménye meglehetősen fontos szerepet a világtörténelemben, tudunk világhírű kémekről, férfiakról és nőkről és nagy diplomáciai harcokról, amelyeket ezeknek a kémeknek a működése eredményezett. Alig van a világtörténelemnek nagy politikai eseménye, amelyben utólagosan leleplezett kémek ne szerepeltek volna és ma is alig van olyan állam, amelynek állandó, fizetett kémjei ne lennének. Kik ezek és mirevalók ezek a kémek? Az államok éber szemmel üldözik őket, vigyáznak rájuk és ha elfognak egy idegen országbeli embert, akiről kiderül, hogy valamely államnak a kémje, akkor könyörtelenül bánnak el vele. Nem gondolnak ilyenkor a saját kémekre, akik más országban hasonlóan járnának? A kémek intézménye kicsiben majdnem olyan, mint az egész hadsereg intézménye. Minden állam csinálja, erősíti, használja, számolva azzal, hogy a másik állam is erősíti, fejleszti a maga hadseregét. És így az egyik államnak mindaddig lesznek kémjei, amíg a másik államnak vannak.

Kik ezek a kémek? Régi dolog, hogy erre a mesterségre, amelyet éppen úgy lehet aljas, mint becsületes, hazafias hivatásnak minősíteni, volt katonatisztek és elesapott diplomáták vállalkoznak. Ma várattalauj újabb három kémkedési eset történt. Kettőnek a tettesei már ismeretesek. Mindegyik a kémeknek ebből a fajtájából való. Az egyik eset különösen érdekes, mert egy volt osztrák-magyar katonatisztről, egy *Windischgraetz hercegről* van szó, akit Amerikában fogtak el kémkedés miatt. A másik eset Brémában történt és több angol kém vesztét jelenti. A harmadik Oroszországban történt és éppen olyan izgatón titokzatos, mint az előbbi kettő, bár a tettest még nem lehetett kipuhatolni.

Az Amerikában letartóztatott kémnek, *Windischgraetz hercegnek* az estét a newyorki „*New-York Herald*” hozta először nyilvánosságra. Az eset leírását igen titokzatosan úgy vezeti be, hogy egy altiszt levelet vitt a rendőrségre a hadügyi kormánytól, hogy tartóztassanak le egy *Peters* nevű titokzatos idegent, aki a parti tüzérség gyakorlóterének közelében lakik és akiről kiderült, hogy ki akarta kémlelni az új erős robbanóerejű lövegek konstrukciójának titkát Oroszország számára. A lap szerint a letartóztatott kém bevallotta, hogy nem hívják *Petersnek*, hanem gróf *Windischgraetz* s Prágából jött Amerikába.

Egy később Indianapolisból érkezett távirat ráér bővebbet jelent. E szerint *Peters* az amerikai parti tüzérség katonáinak szemében gyanus volt s erre elfogták. Azzal vádolják, hogy a *lunnits* nevű robbantószer összetételét akarta kikémlelni. Barátai tudják róla, hogy igazi neve nem *Peters*, hanem ő herceg *Windischgraetz* Prágából.

Prágában valóban tudnak egy hercegről *Windischgraetz*ről, akiről feltehető, hogy ő az elfogott kém. Ez a herceg régebben tagja volt az osztrák-magyar hadseregnek, de már évekkor ezelőtt elhagyta Ausztriát és Argentínába ment, ahol az ottani hadseregben vezérkari tiszt lett. Később innen is kivált és ettől fogva életpályája igen kalandos utakra tévedt. Valószínű, hogy már hosszabb ideje az orosz kormány fizetett kémje.

A második esetet Brémából jelentik a következő táviratban:

Egy előkelő családból való angol embert kémkedés gyanúja alatt letartóztattak és átadták a vizsgálóbírónak. Azt beszélik, hogy kémkedett az Északi-tenger partján, még pedig a legvakmerőbb

módon. Az állítólagos kém huszonöt esztendő, jó-gász és angol tiszt. Családjá már megbízott egy ügyvédet a gyanúsított védelmével. A kémkedés összefügg a néhány héttel ezelőtt történt letartóztatásokkal, valamint *French* és *Brandon* kémkedés miatt elítélt angol tisztek ügyével. A kémkedés teljesen *French* és *Brandon* kémkedésének mintájára történt. A kémek abban a pillanatban tartóztatták le, amikor a *brémer-haveni kikötői erősségeket* le akarta fényképezni. A hatóságok azonnal minden fényvilágosítást megtagadnak. Azt hiszik, hogy még újabb letartóztatások is várhatók. Az angol kém 40 éves, előkelő londoni családból való s mint a londoni *Daily Mail* közli, hivatására nézve ügyvéd. 19 nap előtt utazott el Londonból és július 31-ére várták haza, helyette azonban távirat jött, hogy letartóztatták.

A harmadik kémkedési esetet a pétervári „*Golos Nowski*” czimű lap leplezi le. Ez az eset a pétervári rendőrséget próbára teszi. A dolog úgy történt, hogy a *Hogoneok* gőzhajón *Kern tábornok tászkája*, amelyben fontos okmányok és a tüzérségi főparancsnokság mozgósítási tervei voltak, eltűnt. Teljesen kizárt dolog, hogy a tábornok elvesztette volna a tászkát, nyilvánvaló, hogy *vakmerő kémkedési lopás* történt.

Bár igen gyako-riak a kémkedések, ennek a három esetnek olyan titokzatos körülményei vannak, hogy az egész diplomácia érdeklődve lesi az ügyek további fejleményeit.

KÜLFÖLD.

A török külügyminiszter-válság. Konstantinápolyból jelentik: *Rifaat* pasa külügyminisztert párisi nagykövetté szemelték ki. A porta ma kért részére agrementumot. Hír szerint *Hakki* pasa nagyvezér veszi át a külügyi tárczát.

Napidíj a portugál képviselőknek. Lisszabonból jelentik: A nemzetgyűlés törvényjavaslatot fogadott el, amely a képviselőknek és a szenátoroknak *napidíjat biztosít*.

Az új párisi török nagykövet. Berlińi távirat szerint a „*Neossische Zeitung*”-nak ezt jelentik Konstantinápolyból: A török kormány közölte a francia kormánynyal, hogy a nemrég hirtelen elhunyt *Nayn* basa párisi török nagykövet helyébe a kormány *Rifaat* basa jelenlegi külügyminisztert fogja párisi nagykövetté kinevezni.

Balfour kudarca. Londonból jelentik: Az alsóház a *Balfour* által javasolt rosszaló indítványt 365 szavazattal 246 ellen elvetette.

A Romanov-dinasztia emlékei. Pétrvárról jelentik: A birodalmi дума elnöke azt a javaslatot terjesztette Pétervár tanácsa elé, hogy a berlińi *Siegesallee* mintájára Pétervárott a *Romanov-dinasztia uralkodásának háromszázadik évfordulója alkalmából hasonló utat létesítsen*, amelyet a Romanov-dinasztia tagjainak és legkiválóbb munkatársainak emlékeivel díszítenének föl.

Amerika új követei. Washingtonból jelentik: *Taft* elnök a diplomáciai változásokra vonatkozó javaslatot terjesztett a szenátus elé. E szerint *Leishmann*-t berlińi nagykövetté, *Jackson*-t pedig a balkáni államok követévé nevezik ki.

Elmaradó hadgyakorlatok. Ebben az évben a fellépett járványos betegségek miatt egyszerre két államban is elmaradnak a katonai hadgyakorlatok. *Konstantinápolyból* jelentik, hogy az őszi hadgyakorlatok azért maradnak el, mert a kaszárnyákban sok a *kolerás* beteg. *Brüsszelből* pedig azt táviratozzák, hogy az idei nagy hadgyakorlatok, amelyeken *Albert* királynak is részt kellett volna vennie, a lóállományban fellépett száj- és köröm-fájás miatt elmaradnak.

Választások Montenegróban. Cettinjéből írják: Szeptember 14-én lesznek a választások Montenegróban, először a királyság proklamálása óta. A montenegrói szkupstina utolsó ülészaka a kormánynak sok vihart hozott, ami természetes is, mert az utolsó választásoknál az ellenzék a statárium és üldözések folytán annyira kimerített és eleségesztette, hogy a kormány által kinevezett jelöltek ellenjelöltek nélkül egyhangulag választottak meg. Most hogy az ellenzék megint felüti a fejét, a szkupstina is törvényt hozott, amelynek értelmében jövőre a szavazás nem titkos, hanem nyilvános. Érdekes a javaslat megokolása, a főök az, hogy titkos szavazás ellentétben van a montenegróiak nyílt jellemével. Az ellenzék, amelyet a külföldön tanuló montenegróiak vezetnek, arra számít, hogy a kormány terrorizmusa dacára sikerüljön fog néhány mandátumot meghódítani, míg a kormány el van határozva arra, hogy a neki

teljesen megbízható jelöltek megválasztását minden eszközzel meg fogja akadályozni. Mint hírlík, *Tomanovics miniszterelnök még a választások előtt vissza fog lépni*, mert a jelenlegi helyzet, nevezetesen a Balkán kritikus helyzete erősebb embert követel.

Az edelényi vérfürdő.

— Czeizler Ilonka meghalt. —

Regula tovább tagad.

Saját tudósítónktól.

Budapest, augusztus 8.

Két és féltapi nehéz vergődés után, anélkül, hogy egy pillanatra is eszméletre tért volna, *ma este meghalt Czeizler Ilonka, az edelényi rablógyilkos harmadik áldozata* s ezzel a vizsgálat kénytelen lemondani arról a reményességéről, hogy maga az áldozat jelölhesse meg a helyes nyomot, amelyen elindulhassanak.

Regula Ede kétségbeesetten tagad tovább is, azonban egyre több bizonyíték halmozódik föl ellene. Apró esetekből, tépett kék rongydarabokból, elvesztett vasuti jegyekből tevődik össze ellene az a bizonyíték-lánc, mely egyre szűkebb hurokba fonódik körülötte, amihez járul a tulajdon apja koronatanuskodása, aki a Boldovából kihalászott baltát határozottan a magáénak ismerte.

Ujabb híreink a következők:

Vallatják Regulát.

Regula még mindig tagad, de az egyre szaporodó súlyos bizonyítékokkal szemben tagadása értéktelenné vált. Tegnap este az a hír terjedt el, hogy vasravná beszállították a miskolci ügyészség fogházába, ahol az ügyészség indítványára dr. *Kalocsay* Kálmán vizsgálóbíró elrendelte ellene a vizsgálatot a vizsgálati fogsággal együtt. A hír első része nem igaz, amennyiben Regula a nyomozás befejezéséig Edelenyben marad. Regulát ismételtén kihallgatták, de mindezekig megmaradt a tagadás mellett. Ha kétségtelenül behonyosodik a bűnössége, mintozav már huszonhat esztendő, előreláthatólag halálbüntetés vár rá.

Rendkívül terhelő az a vallomás, amelyet tegnap este Regula Ede apja tett a csendőrség előtt. Az öreg Regula azt vallotta, hogy *fiát képesnek tartja a gyilkosságra*. Megmutatták neki a Boldovában talált fejszét, amelyet a *saját fejszékének* vél

A nyomozás nagy apparátussal folyik és nagyjából már megállapították a gyilkosság összes fontosabb körülményeit. Az eddigi adatok szerint *Regula* Ede szombaton délután elutazott Edelenyből, hogy távolléte feltűnjék. Ha volt bűntársa, azzal Eszegen találkozhatott. Eze visszatért Edelenybe, ahol éjjel elkövete a gyilkosságot. A verengzés után vonaton Miskolcra utazott, onnan Forróenesre, ahonnan gyalog ment Gagybátorba menasz szonyához, ahol elfogták. Regula azt mondja, hogy a szombatról vasárnapra virradó éjszakát Miskolcra hozta, de nem tudja megmondani, hogy hol. Állítólag este moziban volt, azután pedig a városban sétált.

Ezt a vallomást azonban két tanu határozottan megczáfolja. Az egyik a pályőr, aki reggel a vasutnál látta Regulát, a másik a szövetkezet szolgálója, aki vasárnap reggel tizkoronás aranyat váltott föl neki. A tanuk, akiket szembesítettek Regulával, a szemébe mondották, hogy reggel látták a vasutnál. A meggyilkolt korosmáros holtteste mellett találtak egy Sajóesegről Edelenybe szóló harmadik osztályu vasuti jegyet, ami szintén azt igazolja, hogy Regula délután Sajóesegen járt. Regula mindennapos vendég volt a korosmárosnál és így jól tudta, hogy a korosmáros hol tartja a pénzt. Azt is tudta, hogy vasárnap kell a korosmárosnak útszáz koronával elszámolni s ezt a pénzt magánál tartja.

Érdekes alapot ad a nyomozásnak két vasuti jegy. Az egyik az első helyszíni szemle alkalmával a vérszobában találták. Miskolcra Edelenybe szóló másodosztályu vasuti jegy volt ez, amelyet

gondosan megőrizett a csendőrség. Ma aztán Regulánál találtak egy vasuti jegyet. Ez viszont Edelenyből Miskolcra szól. Ha Regula a végállomásokon szállt volna le, akkor a jegyek egyike se maradhatott volna nála. Hogy a jegyek nála maradtak, az úgy történhetett, hogy Miskolcra és Edeleny között leszállt a vonatról, nyilván azért, hogy a czinkosával találkozzék.

A vallatás folyamán Regula a jegyekre vonatkozólag nem tudott kellő felvilágosítást adni.

Fontos momentum az is, hogy megtalálták nála a véres nyakkendőjét, amely a gyilkosság alkalmával volt rajta. Megmotozásánál pedig, amikor levetkőztették, véresnek találták a mellét és a karját is több helyen.

A letartóztatott asztaloslegény apja, id. *Regula* Ede egy újságíró előtt egykedvűen, minden izgalom nélkül beszél az esetről.

— Most jövök a csendőrségről — mondta az öreg. — Ott is elmondtam, hogy nem jó fából volt faragva a fiam. Ha ő volt, akaszszák föl! Bánom is én. Megmutattak ott egy fejszét, azt mondják, hogy azzal verte agyon Czeizlerékot. Biz' az meglehet, hogy enyém a fejsze. Olyan, mintha az enyém volna. Nem tudhatom biztosan, hogy hiányzik-e, mert a műhelyemben sok számban van.

Mindezt teljes nyugalommal mondja el az öreg Regula, de azért nem tudja eltitkolni, hogy fáj neki a szeggyen, amelyet fia hozott a családjára.

Hivatalos vélemények.

Bulyovszky Gusztáv királyi főügyész a nyomozás előrehaladásáról így nyilatkozott:

— A nyomozás folyik — mondta az ügyész — és nagy reményem van rá, hogy a tettes nyomában vagyunk. Ha szegény Czeizler Ilonka állapota nem lenne reménytelen és beszélne tudna, már kétségtelen bizonyossággal ismernék a gyilkost. Tegnap éjjel egy pillanatra ugyan eszméletre tért a leány, de csak a szülei nevét emlegette. A kórházból rögtön értesítenek, ha annyi ereje lesz a leánynak, hogy ha nem is elmondhatja, de leírja a gyilkos külsejét. Előre tudom, hogy ki fog derülni *Regula* Ede bűnössége. A gyilkos nem lehet más, csak ő. Hiába tagad, bizonyítékaink vannak ellene. Megállapítottuk, hogy a gyilkosság után reggel hat órákor *Regula* Miskolcra utazott. *Stefán* Panna, egy cselőleány látta elutazni. *Regula* mikor megérkezett Miskolcra, rögtön borbélyhoz sietett. Jelentkezett a borbély, akinél a gyilkos járt és elmondta, hogy *Regula* nyakán véres ujjnyomokat látott. Ruháján és cipőjén vérespecpek voltak. A borotválásért egy koronát fizetett az iparoslegény. Erős a gyanum, hogy *Regulának* czinkosai vannak. Czeizler Ilonka jobbkezén a gyűrűje össze van egészen lapitva, a gyöngye testalkatu iparos nem tette ezt. Valakinek őrt is kellett állni azalatt, amíg a korosmáros lefolyt a mérszálás. Különbön elárulhatom, hogy más irányban is folyik a nyomozás, de erről nem nyilatkozhatom.

Mikes János edelényi járásbíró, aki a helyszínen mint vizsgálóbíró vezeti a vizsgálatot, úgy nyilatkozott, hogy biztosra vehető *Regula* bűnössége.

— Csak tagadni tud, — mondta a vizsgálóbíró — *a folyton szaporodó bizonyítékokkal szemben azonban képtelen védekezni.*

Hajza a czinkosok után.

A nyomozás mindamelett még napokig el fog tartani, főleg az állítólagos tettestárs, vagy tettestársak után.

Megírjuk, hogy az edelényi határban, egy kucorizásban elfogták *Kiss* László edelényi kondást, aki részegen, véres ruhában aludt. Bekísérték az edelényi csendőrségre, ahol megállapították, hogy a ruháján talált vérnyomok birkaölésből maradtak. Egyébként sem volt ellene bizonyíték és így miután néhány óráig csendőri őrizet alatt volt, szabadon bocsátották. *Toroczka* Imre miskolci detektív azonban ezen a nyomon indult el és ujabb terhelő bizonyítékokat szerzett a kondás ellen. Nyomozásának eredményéről telefonon értesítette ma reggel az edelényi csendőrséget, mire ismét a csendőrségre

kisérték, kihallgatták, de ismét szabadon bocsátották.

Bár a nyomozásban résztvevő hivatalos emberek teljesen biztosra veszik *Regula* bűnösségét, mint a sok tapogatózásból látszik, a rémes mérszálás részletei a tetteseket illetőleg még nincsenek teljesen kiderítve.

Letartóztatott a csendőrség Gagybátorban egy ácsmunkást is. Kinyomozták róla, hogy vasárnapig Edelenyben volt, ahol sokat időzött Czeizlerék korosmájában. A csendőrség azt hiszi, hogy az ácslegény, aki barátságban volt *Regula* Edével, részes a gyilkosságban. Kihallgatásakor ellenmondásokba keveredett, azt pedig egyáltalán nem tudta igazolni, hogy a szombatról vasárnapra virradó éjszakán hol tartózkodott. Tegnap fogvatartották, de utóbb igazolni tudta az alibijét és szabadon bocsátották. Most tovább kutatnak az esetleges bűntársak után. A nyomozás szálai Miskolcra is elnyulnak, ahol a rendőrség kutat a gyilkosok után.

A haramia menyasszonyát, *Zsóka* Terézt is kihallgatták ma. Azt vallotta, hogy nála járt a vőlegénye, volt is pénz nála, de a pénz eredetéről semmit nem mondhat. Még nem olyan intim köztünk a viszony, hogy megkérdezhetne volna a vőlegénytől, hogy a pénz honnan kerítette elő. Ajándékot nem hozott neki. A csendőrség Zsókaék lakásán mindent felforgattak, a pénzét is felkutatták, próbaásásokat rendeztek a kertben, a padlás minden zugát-zugát kimotozták, de azért nem sikerült nekik pénzre bukkanniok. Mindazonáltal Zsókaék házatáját erősen őrzik, mert az a gyanu, hogy ők tovább adták a pénzt. A nyomozást folytatják más irányban is, *Regula* Ede barátai ellen. A csendőrség képtelenségnek tartja, hogy a czingár legény egymaga vállalkozott legyen a többszörös gyilkosságra.

Regula az ügyészségen.

Bulyovszky Gusztáv főügyész elrendelte az edelényi rablógyilkosság elkövetésével mind több alappal terhelt *Regula* Ede asztalossegéd letartóztatását. *Regula* eddig csak csendőri őrizetben volt, Regulát este fél nyolcz órákor megerősített csendőrfedezettel az edelényi ősről a miskolci ügyészség fogházába szállították egy szekéren. *Regula* rendületlenül tagad és azt hajtogatja, hogy a gyilkosság éjjelen Miskolcra időzött, bár a kihallgatott szemtanuk ugyanakkor Edelenyben látták.

Az ismételtén kihallgatott atyja a bűnjelül szolgáló baltát határozottan a magáénak mondja és a legujabb bizonyítékok is majd nem bizonyosá teszik, hogy *Regulának* bűntársa is van. Megállapítást nyert ugyanis, hogy *Regula* vasárnap reggel Miskolcra a Polzféle borbélyüzletben megborotválkozott. A mai napon kihallgatták a borbély-üzlet személyzetét, akik azt vallották, hogy *Regula* Edének az üzletbe lépését megelőzőleg egy ugyanesak edelényi lakos jött az üzletbe borotválkozni, aki a rendkívül izgatottan beszélő *Regulával* feltűnően tendenciózus beszélgetést folytatott a megelőző éjjeli gyilkosságról, olyanformán, mintha mindkettőjükre az érdektelen kivéneskodó benyomását tenné az eset. A bűntárs után a legerősebben folytatják a nyomozást.

Czeizler Gizella meghalt.

Czeizler Gizella este 7 órákor, anélkül, hogy egy pillanatra is eszméletre tért volna, a miskolci kórházban meghalt. A lánynak rendkívül erős volt a szervezete, a csodával volt határos, hogy borzalmas sérüléseivel a mai napot még meg tudta élni. Ma újból megoperálták. Kétszeres trepanációt végeztek rajta. Az operáció sikerült, de a leány nem tért eszmélőre.

Ma délben dr. *Singer* igazgatóorvos és *Bulyovszky* főügyészhezlettes megjelentek a haldokló áldozat ágya mellett. Nem tartották lehetetlennek ugyanis azt sem, hogy a szerencsétlen teremtsében van némi öntudat, csak érzékeit nem tudja használni. Megpróbálták kérdéseket intézni hozzá és a leány reagált is. Fájdalmasan nyögörögve mondta:

— Papa... mama...

Egyebet nem tudott mondani. Mivel a keze a paplanon tetova mozdulatokat végzett,

azt hitték, hogy irni akar. Czeruzát adtak a kezébe és papírt tettek eléje. De nem tudtak semmire menni. A leány megfogta a czeruzát, de irni képtelen volt. A haldokló ágyánál átvirrasztotta az éjszakát egy megtört, kicsi, öreg asszony: Czeisler Gizella édesanyja. Egy pillanatra sem mozdult el szerencsétlen leánya mellől.

Czeisler Gizellát tudvalevőleg vasárnap este szállították le a miskolci közpórházba. A kórház főorvosának nyilatkozata szerint, ha idejében csesi segítségben részesült volna a szerencsétlen leány, meg lehetett volna menteni. Hogyha a főorvosnak igaza van, akkor a legáltalánosabb mulasztás terheli a hatóságokat. A szerencsétlen leány betegsége körül a legnagyobb képtelenségek történtek. A gyilkosság vasárnap éjjel után egy és két óra közt történt. A gyilkosságot reggel négy és öt óra közt fedezték fel. És az életben maradt, a még talán mindig megmenthető leányt a gyilkosság után husz órára, este tíz órakor szállították be a kórházba. Egész vasárnapon, rekkenő hőségben, egy hulláktól büzhödő, háromszoros gyilkosságot látott szobájában feküdt a szerencsétlen Czeisler Gizella mialatt az udvaron boncolták a fivérét és a sógorját és még akkor is ott volt, amikor este nyolc óra felé a zsidó temetések idegő, könyöröztető, rettenetes rítusával eltemették a halottakat.

EGYHÁZAK.

— (A magyar irlalmasok.) A magyarországi népszerű betegápoló rendet, az irlalmas rendet is lehetlenné akarták teni Rómából. Le akarták alácsontítani ezt a rendet, hogy orvosokat, gyógyszerészeket többé ne képezzenek ki a rend tagjai közül. Szolgai munkákra akarták kényszeríteni őket. Gasser Thascián az irlalmas-rendnek nemrég Rómában elhunyt egyetemes generálisa erőszakolta ezt a reformot, melyet Magyarországon felekezeti különbség nélkül fölháborodással fogadtak. Az osztrák származású Gasser generális volt az oka, hogy az irlalmas-rend magyarországi tagjai kerek tüzennyel és óta fogadalmat sem tettek, mert ez a magyarföld főpap a hazai viszonyokkal nem számolva, Rómából kinevezett előjárókat akart Magyarországra küldeni, hogy a reformot végrehajtsák ami a rendtagokat szétszórta volna és a magyarországi irlalmasrend közel húszmillió értékű vagyonát gazdát cserélt volna. Ezt azonban Thuróczy Kornél, a magyarországi rend tartományfőnökének előrelátása mégis megakadályozta. Hosszas küzdelem után ugyanis kihallgatásra jelentkezett a pápánál, ahová a zágrábi és egri perjelék is elkísérték. X. Pius pápa két ízben is fogadta a magyarok igaz barátját, az olasz származású új rendi generálissal, Meni Benedekkel együtt, aki mindenben magáévá tette Thuróczy tartományi rendfőnök előterjesztését, amelyet Rampolla bíbornok-kanczellár is nagyon támogatott. A Szentatya két kihallgatáson fogadta Thuróczyt, egy-egy óráig foglalkozott a magyar irlalmasrend előterjesztésével, amit júliusban kibocsátott dekrétumával minden tekintetben megerősített. Ez igen nagy örömet keltett a nagyszámú magyarországi irlalmasrendi tagok körében. A dekrétum szövege és intézkedési természetesen hivatalos titkok maradnak. De mint tényt konstatahatjuk, hogy a budapesti rendház tagjai valamennyien elfogadták a dekrétumban foglalt reformokat, mert ebben nincs egyetlen intézkedés, amely lényegében változtatná az irlalmasrend mostani életrendjét és azt elviselhetlenné tenné a tagokra nézve. A rendtagok mindögyike alá is írta a dekrétumot, hogy rendelkezése szerint kíván élni s aláveti magát az új rendnek. Ezek a szabályok többnyire a lelki élet tökéletesítésének előmozdítására, nevezetesen a szerzetesi klauzula szigorítására, imák és ájtatosságok, az emberszeretet és a vallásos érzület példás gyakorlására vonatkoznak, e tekintetben a rend ájtatos alapítóinak és régi tagjainak szép hagyományaira történik hivatkozás. Ezek vannak előtérbe állítva követendő példák gyanánt.

— (Baltazár püspök debreczeni lelkészsége.) Dr. Baltazár Dezsőt, a tiszántúli református egyházkerület új püspökét most legújában a debreczeni hívek is megtisztelték. A debreczeni nagytemplom egyik lelkészállítására egyhangulag meghívták. Ez az érdekes papválasztó gyűlés vasárnap délelőtt, az istentisztelet után folyt le, a történeti nevezetességű nagytemplomban. A papválasztó gyűlésen F. Varga Lajos nagyrábi lelkész, a debreczeni egyházmegye főjegyzője elnökelt, aki mi-

után a nagytemplom volt papját, a boldogult dr. Eröss Lajos püspököt elparentálta, a templomot zsufofólásig betöltő gyülekezetnek feltette a kérdést:

— Méltóztassanak nyilatkozni, hogy megállanak-e amellett, hogy dr. Baltazár Dezső, jelenleg még hajduböszörményi lelkész, a debreczeni lelkészségre meghívják? Nincs-e olyan, aki szavazást kívánó tiz egyháztagnóvjegyzékét tudná felmutatni? . . . — Általános éljenzés volt a felelet. Ez után F. Varga Lajos kihirdette a határozatot, amely szerint a debreczeni gyülekezet dr. Baltazár Dezsőt egyhangulag s törvényesen lelkészévé választotta.

— (A pápa és a katolikus sajtó.) A pápának érdekes pásztorlevele jelent meg. Római jelentés szerint Pius pápának régebben jelzett kifakadása a katolikus sajtó ellen most jelent meg pásztorlevél alakjában, amelyet a pápa a milánói érsekhez intézett. A pápa ebben a pásztorlevélben mindenekelőtt panaszkodik ama katolikusok magatartása miatt, akik hiu reményektől elcsábítva közönyösek lettek az egyház iránt és a szentszék iránt. Ez főleg bizonyos katolikus lapokra áll, amelyek elhítetik olvasóikkal, hogy a vallásnak a templomi javak megrablása által történt megkárosítása nem valami nagy dolog, mely lapok nem törődnek a Szentszék helyzetével, nem gondolnak arra a még rosszabb helyzetre, amelyet az egyház ellenségei előkészítenek és dicsérik a lángeszét és hithűségét olyan írónak, akiknek művei tele vannak a legsúlyosabb tévedésekkel. Ezek a lapok, éppen mert katolikusoknak nevezik magukat, könnyen beférkőznek a katolikus családokba, sőt azokat a papok is olvassák. Ezek a lapok sokkal több bajt okoznak a katolikusok közt, mint az egyháziellenes lapok.

TÁVIRATOK.

A marokkói tárgyalások.

Berlin, augusztus 8.

Kiderlen-Waechter államtitkár tegnap Hohenfiovban meglátogatta Bethmann-Hollweg bírodalmi kanczellárt, akivel több óra hosszú tárgyalás történt.

Berlin, augusztus 8.

Párisból jelentik a „Lokalanzeiger“-nek: A francia kormány el van készülve arra, hogy a francia gyarmati érdekeltség pártja a francia Kongo egyrésznének Németországnak való átengedése miatt, az erre vonatkozó közlemény megjelenése után nagy lármát fog csapni. Ez azonban csak müldörma lesz, mert az azon a vidéken érdekelt francia kiaknázási társaságok már számítgatják, hogy a területi változások bekövetkezése esetén a francia kormánytól milyen kárpótlást kérjenek.

Páris, augusztus 8.

A „Matin“-nek jelentik Madridból: Kanalejas miniszterelnök tegnap válaszolt a Havas-ügynökség egy távirata dolgában hozzá intézett interpellációra. A távirat, amelyet a francia lapok élénken kommentálnak, azt mondta, hogy a spanyol csapatok átlépték a Lokker-folyót és a folyó tulsó oldalán őrseget állítottak föl. A miniszterelnök azt válaszolta, hogy a spanyol csapatok parancsnoka, Szilveszter tábornok a franciákkal egyetértően jár el és egy lépést sem tesz anélkül, hogy előzetesen a francia kormányval meg nem egyeznék.

Páris, augusztus 8.

A Havas-ügynökség jelenti Madridból 7 iki kettel: Szilveszter ezredes radiogram útján közli, hogy tegnap száz emberrel a Lukosz folyó gázlójánál állást foglalt.

Páris, augusztus 8.

A Matinnek táviratozzák Berlinből, hogy Kiderlen-Waechter és Cambon között még ezen a héten újabb találkozás lesz, amelytől politikai körökben az utolsó ellentétek elsimítását remélik s biztossra veszik, hogy a német igényeket ezen az újabb tanácskozáson egész terjedelmükben ki fogják elégiteni, de azért e héten még nem lehet várni a hivatalos jelentést a tárgyalások befejezéséről.

A perzsa trónviszály.

Pétervár, augusztus 8.

Teheránból táviratozzák: Nedsid főpap a nagy egyházi áttakkal sujtotta Mohamed Ali Mirzát. Az eszah még perzsa területen tartózkodik.

Konstantinápoly, augusztus 8.

A hadügyminisztérium több zászlóalj gyalogságot küldött a perzsa határra.

Berlin, augusztus 8.

Teheránból táviratozzák, hogy Mohamed Ali seregével, amely három csapatra oszlik, quorsan közeledik Teherán felé. A turkománok között civődés támadt és két pártra szakadtak, az egyik a volt sah mellett van, a másik ellene. A polgári lakosság sietve fegyverkezik s legnagyobbbrészt Mohamed Ali ellen foglal állást. Salár Ed Daulek és Emir Khan bachtiarvezér között Kermansah mellett üzszeütközés volt. Sokan menekülnek Teheránból, köztük a posta- és táviróminiszter is, aki fél az eszah boszujától. A teheráni lapok a fejleményekért Oroszországot okolják, amely most is a zavarosban akarna halászni, mint Bokharában.

Az albán béke.

Konstantinápoly, augusztus 8.

A Solos környékén bekerített lázadók szintén meghódítottak és letették a fegyvert.

Bécs, augusztus 8.

A Fremdenbiatt holnapi száma írja:

Több hónapig tartó zavargások és küzdelmek után most nyugalom költözik a malisszoroklakta vidékekre. Mi sem áll inkább ellentmondásban az ottomán birodalom történetével, politikai érdekeivel, a megújulás szellemével, mint a török kormány és az albán törzsek közötti véres visszavonulás. Aki, miként Ausztria-Magyarország, az erőteljes Törökországban látja Európa politikájának egyik sarkkövét, bizonyára aggodalommal nézte, amidőn ez év tavaszán a malisszorok felkelésében újabb forradalmi mozgalom mutatkozott. A tavasz elején a dolgok már-már olyan fordulatot vettek, hogy komoly bonyodalmak lehetőségére is kellett gondolni. Szerencsére megakadályozta az ottomán kormány politikai belátása az ily eshetőségek bekövetkezését. A dolgok mai alakulata szerint a pacifikálás munkája Törökország megújulása korszakának egyik epizódja, amelyet talán meg lehetett volna rövidíteni, ha Konstantinápolyban, valamint a nehézségek színhelyén az államférfi belátás azonnal érvényesült volna, de mindenesetre oly epizód, amelyből örvendetes reményt lehet meríteni a Törökország és a fennállására nézve oly fontos albán elem közötti további viszonyra. Az európai hatalmak egyetértése, a többek között a Montenegróval tanúsított magatartásban is kifejezésre jutott, mely ország súlyos viszonyok között volt és melynek uralkodója végül megfelelt az összes hatalmak konziliáns tanácsainak, amelyeket egyhangulag az az óhaj hatott át, hogy a béke és a status quo óvassanak meg. Törökország, amelynek a legutóbbi nehézségek megszüntetése alkalmából szerencsét lehet kívánni, ha továbbra is az okos beülékenység útján fog haladni, abból csak újabb erőt merít.

A Haiti-szigeti forradalom.

Berlin, augusztus 8.

NewYorkból jelentik: Simon, Haiti volt elnöke Kingstownba érkezett s ott a haiti konzulátus épületében lakik, amelyet állandó lakásul akar kibérelni. Simon azt mondja, hogy Haitiban az idegenek akarnak uvalomra jutni s ezért a polgárháború elkerülhetetlen. Frimennek igen jó kilátásai vannak az elnökség elnyerésére, bár a németek Lecomptot pártolják.

Berlin, augusztus 8.

NewYorkból táviratozzák: A törvényhozás két házában együttes ülésén Port-au-Princeben Lconte-et választották Haiti elnökévé, aki megengedte ellenjelöltjének, Firnin tábornoknak, hogy Port-au-Princeben partra szálljon. Guchard berlini követe, aki visszatért Haitira, kijelentette, hogy szintén kandidál az elnökségre, ha barátai feltepetik.

Simon volt elnök fia Newyorkba érkezett és több böröndöt hozott magával tele arannyal. Haitiből visszatért amerikaiak beszéltek, hogy a forradalom vér nélkül ment végbe. Simon hívei csak botokkal voltak felfegyverkezve és csak éppen nagy számukkal demonstráltak.

A portugál monarchisták.

Lisszabon, augusztus 8.

A kikötőben egy hajó fedélzetén letartóztattak egy monarchista lelkészt, akinek podgyása között rengeteg mennyiségű manifestumot és számos levelet találtak, amelyek igen sok tisztre nézve rendkívül kompromittálóak.

UJDONSÁGOK.

Strand járvány.

* * *

Egy elkeseredett budapesti benszülött — ertve alatta egy a Budapest nyújtotta kezeségeket megepedett örökös baktatót — igen találóan nevezte el fővárosunkat: majom-városnak. Itt mindenki utáncz és itt mindent utánoznak. Maga a város utánzata, kópiaja Bécsnek. Intézményei — hát vannak nekünk intézményeink? — drága külföldi tanulmányutakon ellesett rossz imitációk. Nálunk semmi sem eredeti. A kenyérünk az savanyu soroksári, a lakásunk konstantinápolyi lukakból áll, a tejuj plane nem eredeti, de a víz benne, az magyar. Aztán, ha valakinek már egy ötlete támad, ha nem is eredeti, ezer akad, aki nvomban utánozza. Így keletkezett az „enyves hát”-járvány, a mozi-járvány, messenger-boy-járvány, kávéház-járvány, amelyekhez most van esatlakozóban a strand-járvány.

Budapest tele van gyógyforrásokkal, fürdőkkel, többek között itt folyik a Duna is. És még sincs nagy, nyilvános, európai fürdőnk. Miért nincs? Hirtelenében meg sem tudjuk mondani, hogy miért! Mert a hatóságok nem törődnek vele, a magánosok gyávák és gyámoltalanok, a kormányok nem érezték az országgal és a fővárossal szemben azt a kötelességüket, hogy ebben az irányban tegyenek valamit.

Most azonban jött valaki és kimondott egy varázsigét: strand-fürdő. Szegény budapestiek! Mi vidéki gyermekpalánták valamikor egészen ingyen élveztük a „strand”-ot s mindazt, ami vele jár: a homokot a parton, a hullámverést, a napot és levegő-fürdőt. Itt a kóházak között ezt a gyönyörűséget, ami magától adódik a Tisza vagy a Duna partján a legszegényebb vándorlegénynek, kerülő-uton, raffinált eszközökkel kell megvásárolni és szenzációképen hangzik egy olyan fürdő hire, ami nem uszoda. Az is igaz, hogy ez olyan fürdőnek ígérkezik, ahol asszonyok és férfiak nagy összevisszasága együtt merül a hullámokba: eddig drága élvezet, amiért messze: a tengerre vagy a Balatonhoz kellett elutazni, most azonban itt lehet a közelben, hat krajczáros szakaszjegyért az újpesti határban.

Tebát strand-fürdő! Három napja, hogy a jelszó népszerű lett. S azóta már legalább nyolcz ajánlattal ostromolták a fővárost. Az egyik a Lágymányoson, a másik a Ferencváros alatt, a harmadik Budán, a negyedik Isten tudja hol akarja megcsinálni a strand-fürdőt. Hogyha a főváros mindegyik ajánlatot elfogadná, a Csepeltől Visegrádig egy „strand-fürdő” volna a Duna, aminthogy a budapesti utca végtől-végig már mozi és kávéház.

Ez a budapesti „üzleti élelmesség.” Ötlet, az ritkán akad, de hogyha mégis terem egy Isten vagy valami külföldi kópia kegyelméből, soha az gyümölcsöt nem terem, mert még virágjában lelegeli a konkurrenzia.

NAPIREND. Naptár: szerda, augusztus 9. — Róm. kath.: Román vt. — Prot.: Román. — Görög-ország: július 27. Pantelomon. — Zsidó: Ab 15. — A nap kél reggel 4 óra 46 perczkor, nyugszik este 7 óra 22 perczkor. — A hold kél este 7 óra 42 perczkor, nyugszik reggel 3 óra 22 perczkor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.
A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.
A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.
Petőfi-báz (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Házipari Szövetség kiállítás (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalelő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. — Aquincumi Múzeum 9—4-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Közlekedési Múzeum 9—12-ig és 2—6-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—11-ig. — Néprajzi kiállítás az Iparcsarnokban 2—7-ig. — Tanszermúzeum 3—7-ig. — Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig.

Nyitvalelő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—1-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—3-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyv-

tára 9—2-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9—2-ig.
Nyitvalelő képtárak: A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig.

— **A király.** Ischli jelentés szerint a király ma reggel egy óráig tartó gyalogsétát tett.

— **Személyi hírek.** Dr. Hegyeshalmy Lajos miniszteri tanácsos, a m. kir. államvasutak igazgatóságának elnökhelyettese szabadságáról visszaérkezett s hivatalának vezetését újból átvette. Marx Jánosnak, az államvasutak elnökgazdátójának szabadságideje alatt ő vezeti a máv. ügyeit. — **Stetina** József kereskedelmi miniszteri államtitkár, szabadságáról visszaérkezett. — **Baumgarten** Izidor koronaiügyész helyettes egészségének helyreállítására Seveningbe utazott. — **Szterényi** József volt kereskedelmi államtitkár, akinek lábujjában lényeges javulás állott be, ma családjával hosszabb tartózkodásra Tirolba utazott.

— **Lipót Szalvátor főherceg balesete.** Bózeni jelentés szerint *Lipót Szalvátor* főherceg autombilja tegnap délelőtt az Eisack-völgyből jövet az országúton összeütközött egy parasztszekérrel olyannyira, hogy az autombilj erősen megrongálódott és hasznavehetelenné vált. A főherceg és az autombilj többi utasai sértetlenek maradtak. A parasztszekér is erősen megrongálódott és a főherceg kártalanította a földmivest, akinek különben szintén nem történt baja. A főherceg és kísérei kocsin bementek Bozenba, ahonnan vasuton utaztak tovább.

— **A német trónörökös Olaszországban.** Jelentették, hogy a német trónörökös az olasz király vendége és jelenleg vadászat céljából Valsavaranecche erdőségeiben időznek. Itt készítették elő részükre azt a pompás vadászatot, mely most már harmadik napja folyik. Az első nap délelőttjén csak az olasz király vett részt a vadászaton. Számos hajtó és vadász hajtották a zergéket a király vadászhegye irányában. Déli egy óráig tizenkilenc zergét ejtett el a király. Egy órakor érkezett meg a trónörökös, akit a hajtók és vadászok hancos „Evviva”-kiáltással üdvözöltek. A trónörökös aznap csak egy zergét tudott lelőni. Másnap hajnalban százötven hajtó állt munkára, de a zergék — így írja a „Stampa” — egy csoportban mintegy hatvanöt darab, szembefordultak a hajtókkal és szarvaikkal a hajtóknak mentek, úgy hogy azoknak menekülniök kellett. Ilyenformán a királyi vadászhegy irányában csak kevés zergét tudtak hajtani, mindamellett a trónörökös sok zergét ejtett el.

— **A pápa.** Római jelentés szerint a pápa az elmúlt éjszakát ismét nagyon nyugtalanul töltötte. A pápa térdén köszvényes daganat támadt, amely nagy fájdalmat okoz neki. Egy verzió szerint, amelyet nem lehet ellenőrizni, a pápánál ma reggel *szivgyöngység tünetei mutatkoztak.* — A *Giornale d'Italia* közli, hogy a pápának gyenge láza van és az orvosok érelmeszesedést konstataáltak. A Vatikánból hivatalosan jelentik a pápa állapotáról: A köszvényes rohamok nem aggasztók, az általános állapot változatlan, de a jobb térd daganata miatt a pápa kénytelen ágyban maradni. A közérzés kedvező s ha nem volna a nagy testi gyengeség, kielégítőnek lehetne mondani a szentatyá állapotát. Nem igaz, hogy elájult. A múlt éjszakát nyugtalanul töltötte és alig aludt. — A *Stefania* ügynökség jelenti: A pápa állapota ugyszólván változatlan. Mindazonáltal némi javulás észlelhető. A köszvény, amely a jobb térdben daganatot és fájdalmakat idézett elő, normálisan gyógyul. A szentatyá kedélye kevésbé nyomott, de még mindig kell az ágynál őriznie. Az orvosok reggel és este megvizsgálták a pápát.

— **Az új titkos tanácsos.** A hivatalos lap közli, hogy a király *Kállay* Zoltánnak, Heves vármegye főispánjának, a közsolgálat terén szerzett kiváló érdemei eilismerésüül, a belső titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta.

— **József főherceg kamarása.** A király németújvári és szabadbattyányi gróf *Batthyány* Tamás pápai 7. huszárezredbeli századost *József* főherceg szolgálattelvő kamarásává nevezte ki.

— **Az angol király a török trónörökösnek.** *Jussuf* *Izzedin* török trónörökös tudvalevőleg a koronázása alkalmából Angliában járt. Most, hogy hazatért *György* angol király szívólyos ajánlás kíséretében megküldte a *trónörökösnek* arczképét, a melyet a trónörökös meleghangú levélben köszönt meg és viszonzásul ő is megküldte arczképét a királynak. A trónörökös levelében azt írta, hogy az angol királyi udvarban eltöltött idejére mindenkor kellemesen fog visszaemlékezni és hogy Angliát Törökország legjobb barátjának tartja.

— **Tábornokok nyugdíjazása.** A közös hadsereg rendeleti közlönye szerint a király felmentette lovag *Mineralli-Fitzgerald* Sándor altábornagyot, a 48. gyaloghadosztály parancsnokát egészei okokból előterjesztett saját kérelmére ezen parancsnokságtól s kinevezte *Eisenholti Eisler* János lovagot, a 11. gyalogdandár parancsnokát a 48. gyaloghadosztály parancsnokává, továbbá rendelte a király *Koppy* Albert altábornagy nyugdíjállományba helyezését a Lipót-rend lovagkeresztjével, továbbá *Hoffmann* Oszkár várakozási illetékekkel szabadságolt altábornagy nyugdíjállományba helyezését az ismételt felülvizsgálat alapján és ez alkalomból díjmentesen kitüntette a Lipót-rend lovagkeresztjével, végül *Kuczera* Hugó vezérőrnagy, a 15. gyalogdandár parancsnokának egészségi okokból előterjesztett saját kérelmére a parancsnokságtól való fölmentését rendelte el a király.

— **Az eltűnt miniszter.** Berlinből jelentik nekünk: *Marets-Oyens* hollandiai volt miniszter családjával Partenkirchenben nyaralt, ott tünt el. E hó 3-án sétálni ment a hegyek közé s azóta nem tért vissza. Partenkirchen és Mittelwald között vasutat építenek, azt hiszik tehát, hogy a volt minisztert az ott alkalmazott horvát és olasz munkások meggyilkolták és kirabolták.

— **Zarándy Gáspár meghalt.** Garamkövesden meghalt elvonultan a főváros zajától *Zarándy* Gáspár, az ismert újságíró, aki a nyolczvanas és kilencvenes éveknek szereplő alakja volt. Atyja lovag *Stefeziusz* Antal bevándorolt német volt, a hadseregben huszárkapitányi ranggal szolgált, fia pedig a Kegsovinisztább magyar lett. A tiszteszlári jór idején hűséges csatlósa volt *Verhovayék*nek, de mikor ezek több ezer koronával megkárosították, kiábrándult *Verhovayékből* is, az antiszenitizmusból is és kezdett komolyan foglalkozni történelmi studiumokkal, amelyekhez való hivatottságot mások is elismerték. Egyik könyvében azt bizonyította be, hogy a Hohenzolernekben Árpád vér esőgedez, majd pedig megírta a Szemere-család történetét. Később megint a politikára adta magát és Kossuth Lajos halálakor *Szeless* Adorján lapjában az „Olvasd”-ban egy nyílt levelet írt a királyhoz, amiért az tsküdszék egy évi államfogházra ítélte, de a Kuria felmentette. Sok párbaja volt, de igazán akkor lett híressé, amikor *Szeless* Adorjánt a Hentzi-szobor ellen elkövetett merénylet után elrejtette lakásán és a rendőrség félrevezetésével lehetővé tette barátja külföldre menekülését. *Zarándy* Gáspár négy év előtt megnősült s ott élt békességben feleségével és gyermekeivel. A budapesti kerepesti-uti temetőben temették el atyja mellé. Öreg édes anyja most is él a Lipótmezőn.

— **Tudóvészes az orosz külügyminiszter.** Pétervári jelentés szerint *Sassanow* külügyminiszter a párisi orosz nagykövet utján megköszönte *Marmorek* tanárnak a párisi Pasteur-intézet igazgatójának a küldött tuberkulózis-szérumot, amelyet nagy eredménynyel alkalmazott önmagán. *Iswolski* nagykövet tudatta levelében, amelyet *Marmorek*hez írt, hogy *Sassanow* a jövő hónapban Párisba érkezik személyesen megköszönni a szérumot.

— **Politikai gyilkosságok.** Krakóból jelentik nekünk: Egy szomszédos kis fauban ma egy lakodalmon politikai okokból verekezés támadt és egy parasztot megöltek. A csendőrség elfogta a verkedőket. Ugyancsak ma Brodkiban egy kereszmálan gyilkosság történt. A kereszmáros egy parasztnak nem akart több pálinkát adni, mire az ráriavallt: — Te kulya! Te *Abrahamoviczra* szavaztál! — aztán késével mellbeszurta a kereszmárost, aki holtan terült el.

— **Egy villámnyelő-találmány.** A párisi Eiffel-torony tetején egy újfajta villámhárítóval kísérleteznek, amely nemcsak egy házat véd meg a villámtól, hanem — ha hinni lehet a feltalálónak — óriási területről hártja el a villámcsapás veszedelmét. Az új készüléknek az a titka, hogy abszorbeálja a légkör villamos feszültségét.

— **Az angolországi nagy sztrájk.** Londoni jelentés szerint a kikötői munkások sztrájkja már erősen érezhetővé válik. *Smithfield* nagy hushűny piacán már szombaton érezhetővé vált a hushűny, minek folytán az árak is emelkedtek. A hadsereg szállítói alig tudnak eleget tenni kötelezettségeiknek. A sztrájkolók panaszkodnak, hogy a kirakodásnál szekerészkatákat használnak föl. London hűszkelete még mindig igen jelentékeny s több napra elegendő. Mindazáltal az árak további emelkedése várható nemcsak a hushűny, hanem valamennyi élelmiszterben. A sztrájkolók a lórházaknak szállított jeget keresztül bocsátják. Májig hatvanezer kikötőmunkás állott itt sztrájkba. Liverpoolban 3500 vasuti alkalmazott, a londoni északnyugati vasutársaságnál pedig valamennyi munkás proklamálta az általános sztrájkot. Manchestemben is sztrájkolnak a vasuti munkások.

— **Fejedelmek látogatában.** Római jelentés szerint az udvarnál nemsokára várják Ferdinánd király látogatását. A bolgár király előbb Ferencz József királyt fogja meglátogatni és Bécsből jön Rómába. — Pétervári jelentés szerint a csári pár december elején Livádiából átköltözködik Carskoje-Szeloba, mert akkor fog az angol királyi pár látogatába jönni.

— **Magyar polgármesterek Prágában.** Prágából jelentik nekünk: A magyar polgármestereket ma a városházán ünnepiesen üdvözölte Kassaticzky helyettes polgármester, mire dr. Várhidy polgármester válaszlát. Ursiny trencsényi polgármester pedig tót nyelven felköszöntőt mondott. Azt hangoztatta, hogy Magyarország önállóságáért és függetlenségeiért küzd, de uralkodójához hű marad. A magyar vendégek ma Drezdába utaztak.

— **Heléna hercegnő nászajándéka.** Belgrádi jelentés szerint Konstantin orosz nagyherceg Heléna szerb hercegnőnek, a fia menyasszonyának több milliót érő márványpalotát ajándékozott. A csártól és a csári családtól kapott ajándékok is milliókat érnek. A hivatalos eljegyzés Belgrádban lesz szeptemberben, a lakodalom pedig Szent-Pétervárott októberben.

— **A kolera.** Szekszárdról jelentik: A tolnamegyei Zomba községben tegnap koleragyanus tünetek között megbetegedett öv. Schök Józsefné és néhány óra múlva meghalt. Az orvosi vélemény szerint koleraostráról van szó. Hir szerint még két újabb megbetegedés is történt. A községben nagy a rémület. A hatóság széleskörű óvintézkedéseket tett a veszedelem megállítására. — Nagyváradról jelentik: Kiskerekiben tegnap rendkívül gyanus tünetek között meghalt Vég Sára nevű kis leány. A főszolgabíró azonnal a legmesszebbmenő óvintézkedéseket rendelte el, a járásorvos fertőtlenítette a halottas házat és környékét és mindazokat, akik a házbeliekkel érintkeztek a halott bűléseit felküldte Budapestre a bakteriológiai intézetnek. Az esetről táviratilag tettek jelentést a belügyminiszteriumnak. — A handlovai nagy közhén bányá és gyártelepen izgalmas riadalom támadt tegnap egy asszony koleragyanus megbetegedése miatt. Az asszony hirtelen rosszul lett és a kör-orvos megállapította rajta a kolera-t. Szerencsére a megyei járásorvos felismerte a bajt, orvosságot rendelt s ma már meg is gyógyult az asszony. Pár nappal ezelőtt hasonló tévedés történt, ugyancsak Handlován. Egy béres felesége, aki egész nap nem evett, este egy üzletből egy rud szalámit lopott. Megette az egész szalámit, másnap rosszul lett és meghalt. Gyorsan terjedt híre akkor is a községben, hogy a béreasszony kolerában halt meg. Csak a bevezetés derítette ki, hogy a lopott szalámi áldozata. — Triesztből jelentik nekünk: Tegnaptól ma délig nem volt újabb koleraeset és a barakkokban ápolt kolerasók állapota javult. Ma elbocsátottak 13 embert, akik megfigyelés alatt állottak. Triesztből jelentik: Ma egy koleraesetet állapítottak meg. — Cettinjékölt újabb és határozottan megzafolják azt a hírt, mintha Montenegro-t is megfertőzte volna a kolera. Cettinjei újabb jelentés szerint tizenhárom nappal ezelőtt ugyan egy kuszárnyában történt egy haláleset, amelynél mint a bakteriológiai vizsgálat megállapította, kolera-ról szó. Egy második katona pedig, aki kolerában betegedett meg, meggyógyult. E két eset megállapítása után a katonaság azonnal a Levcen hegyen levő táborba vonult, ahol teljes egészségnek örvend. Megtették sürgősen a legszigorubb óvintézkedéseket és azóta egyetlen egy koleraeset sem fordult elő. Minthogy Ipekben a kolera terjed és Montenegroban nincs elég orvos, Montenegro kormányza az osztrák kormányhoz azzal a kéréssel fordult, hogy küldjenek egy bakteriológust és két orvost Montenegroba, hogy ezek szükség esetén segítséget nyújtsanak. Az osztrák orvosok ma érkeztek ide.

— **Szalónikiból jelentik:** Az egészségügyi hatóság jelentése szerint Ipekben már nem lehet a kolera megbetegedések számát megállapítani, minthogy az albánok nem engedik az orvosokat házaikba. Az utolsó napon 39 egyén halt meg. Dajokában 12 koleraeset közül 4 volt halálos.

— **Baleset leszállás közben.** Ma délután egy óra tájban Weinszusz Lajos fővárosi bizottsági tag oly szerencsétlenül szállt le a Váci-kürt és Andrássy-ut sarkán egy villamoskocsiról, hogy elesett és lábát törte. A mentők bevitték a Rókus-kórházba.

— **Nagy tüzek.** A tűzveszedelmek hírei megdöbbenően szaporodnak napról-napra. A zemplén vármegyei szinai járásban levő Nagygyereblyés községben Hriczkó Györgyné házában tűz keletkezett, mely oly gyorsan terjedt, hogy csakhamar majdnem az egész falu lángban állott. A község 85 háza közül leégett körülbelül 50 lakóház az összes mellékkeliségekkel és a már behordott gabona és szénatermésel. Leégett továbbá a Kohn Jakab cégi tulajdonát képező fűrésztelép is, a feldolgozott és nyers anyaggal együtt. A tűz délután 5 órától az egész éjén át tartott; a kár meghaladja a negyedmillió koronát. — A békésmegyei tótkomlói pusztán egy béres ember benpusztult az égő tányában. Kint a pusztán tegnap kigyulladt egy tányai ház. A lángok magasra csaptak a kiszáradt zsindeletet s nemsokára a padlás gerendái is tüzet fogtak. Kolniczky Mihály béres ruháját az istállóban felejtette és érette ment a legveszedelmesebb pillanatban. Mikor ki akart jönni, leszállt a tető és eltörlesztelte az utját. Az istálló alakján akart kimenekülni erre Kolniczky, de nem fért ki a szűk nyíláson és odaégett. Csak ezenné vált holttestét találták meg munkástársai. — Hajduszovátán Szabó József gazdaember kis fiát a lakásba zárta nyolcz hónapos csecsemő-lánykájával. A fiu játszás közben a bölcsőt fölglyította. A kisfiu holtan felett, a fiúcska pedig életveszélyes sebeket kapott. — Ruttkáról jelentik: Óriási tűzvész pusztit délután 4 óra óta Prikop községben, mely Ruttká és Turócszentmárton között fekszik. Eddig 38 ház áll lángokban és az oltási munkálatok a nagy szélviharban roppant nehezen haladnak, bár a tüzhöz kivonult Ruttká községi és főmihelyi tűzoltósága, valamint a turócszentmártoni, szucsányi és zaturcsai tűzoltóság megfeszített erővel dolgoznak. A lakóházakon kívül nagyon sok melléképület és csűr áll lángokban, melyekben a felhalmozott termés mind a tűz martaléka. Este 7 órakor a prikopai szeszgyár is tüzet fogott és az összes gazdasági gépek elpusztultak. A gyár raktárában nagyon sok spritusz van felhalmozva s bár teljes erővel igyekeznek a raktár elszigetelésén, attól tartanak, hogy a raktárban levő szesz felrobban.

— **Bécsi jelentés szerint** Rudolfshüttenben tegnap éjjel kigyullt az Inwald József céz üvegyára. A tűz roppant gyorsan terjedt és két épület kivételével az egész gyártelepet elhamvasztotta. A lángok átcsaptak egy szomszédos nagy gyárra és azt is elpusztították. A kár milliókra rug. Ezernél jóval több munkás kenyér nélkül maradt.

— **Vársólból jelentik nekünk:** A kazáni kormányzóság állami erdeiben tűz pusztit. Öt négyszögkilométer területen lángban állnak az erdők és sok ezer munkást rendeltek ki az oltáshoz. A kár már eddig is felbecsülhetetlen.

— **Összeütközés a jéghegygyel.** Newyorkból táviratozzák: Az anchori hajóstársaság Columbia nevű hajója, amely most érkezett ide, nagy veszedelemben forgott, majd hogy össze nem roppantotta egy jéghegy. Az utasok ebédelni ültek, nagy kőd terült el a tengeren s ezért a gépet elállították, mikor egyszerre hatalmas roszság támadt. A Columbia összeütközött egy óriási jéghegygyel. A kapitány azonnal teljes gőzzel hátrafelé indította a hajót, amely így megszabadult, de orrán egy jégcsikla 15 lábnyi mélységben behatolt a hajó testébe s néhány perc alatt 9 láb magasságban állott az víz. A szakadékok sikerült betömni s aztán kiszivattyúzták a vizet. Az utasok a fedélzetre rohantak nézni a jéghegyet, amely legalább 100 láb magas és negyed mérföld kiterjedésű volt. A hajó orrában örködő matrót a lemenő jégtömbök eltemették s amire kiásták, már majdnem megfagyott.

— **Az istentagadó öngyilkos.** Ma reggel a vizvárosi temető alsó kapujában egy munkáskülső férfi holttestét találtak. Mellette revolver hevert. Ertesítették a rendőrséget, ahonnan bizottság ment ki a helyszínre. A rendőri bizottság megállapította, hogy a halott Haas Pál 45 éves bognárség. Jobb halántékon látta magát, valószínűleg meg az ójszaka. A golyó az agyát roncsolta szét és a szerencsétlen ember nyomban meghalt. Levelet találtak a zsebében, melyben a következőket írja: „A nevem Haas Pál, bognárség vagyok. Meguntam az életemet, agyonlövöm magam. A temetésen nem kell se Isten, se pap, se szertartás, az én temetésen nem mulasson senki. Egy revolver a hagyatékom, adják el. Ebből a pénzből egyzerft deszkakoporsóban temessenek el. Öngyilkosságom oka élet-
— **Öngyilkos uriaszony.** Hajduszoboszlórol jelentik: Neumann József terménykereskedő neje, Neumann Lenke ma reggel forgópisztolyal hasbalotta magát és nyomban meghalt. A fiatal uriaszony négy hónap előtt ment férjhez és régebbi idő óta szenvedett ideg-bajban és ez vitte a halálba. Semmiféle levelet nem hagyott hátra.

— **Kirabolt postakocsi.** Rövid, adatmentes, de szenzációs táviratot kapott ma éjjel háromnegyed 12 órakor a budapesti rendőrség. Sátoraljanjhelyről sürgönyöztek, hogy a 8 óra 25 perczkor induló személyvonat postakocsiját ismeretlen tettesek kirabolták. Egy postaszakot loptak el, amelyben 34,620 korona volt 14 darab pénzeslevélben. Miután a rendőrség közelebbi adatokat nem kapott, ebben az ügyben a nyomozást még meg sem kezdhetette.

— **Katasztrófa a Niluson.** Alexandriából jelentik: A Niluson e hó 5-én bennszülöttekkel megtelt hajó elsüllyedt. Eddig harminczhat holttestet halásztak ki. Attól tartanak, hogy a hajótörés áldozatainak száma meghaladja a százat.

— **Francia tudós látogatása Budapesten.** Dr. Auguste Ménégau a párisi természettudományi muzeumi ornitológiai osztályának öre és francia ornitológiai szaklap szerkesztője ma reggel Budapestre érkezett. Ménégau megtekintette az Ornitológiai Központ tárait, majd a Nemzeti Muzeumba ment, ahol az állattárban kiállított madarakat szemlélte meg. A francia tudós hosszabb ideig maradt a muzeumban és tüzetes tanulmány tárgyává tette az állattár egész szervezetét. Ménégau csak egy-két napig marad Budapesten, azután visszautazik Párisba.

— **Kivándorlók nyomora.** Newyorkból jelentik: Az észak-amerikai Egyesült-Államokban igen kedvezőtlenek a munkaviszonyok. Az utcákon, parkokban tömegesen lézeng a sok munkanélküli bevándorló a legnagyobb nyomornak kitéve. A konzulátusokon naponta 50-60 magyar állampolgár jelentkezik segélyt vagy hazaszállítását kérve. A bevándorlási hatóság a legnagyobb szigorral kezeli a bevándorlási törvény ama rendelkezéseit, amelyek alapján a nem kívánatos elemet kizárhatja. Némely napon 300 visszautasított kivándorlót indítanak utra vissza Európába. Nők és kis-korúak, akik Észak-Amerikában levő hozzátartozóikhoz utaznak, jól teszik, ha már az elutazásuk előtt megküldetik Amerikában élő — és az ellátásukért kezességet vállaló — hozzátartozójuk az iránti hitelesített nyilatkozatát, hogy magára vállalja a felelősséget azért, hogy nem fognak a hatóságai gondoskodás vagy a közjótékonyaság igénybevételére rászorulni. Ha ez a hitelesített nyilatkozat (affidativ) nincs a partraszállás alkalmával a birtokukban, esetleg hetekig kénytelenek a beszerzéséig a bevándorlási hatóság helyiségeiben Ellis Islandon vesztegelni, sőt igen könnyen megeshik, hogy egyszerűen visszautasítatnak. Gyöngye, bármilyen csekély mértékben nyomorék és ötven éven felüli egyéneket újabb rendszerint visszautasítanak.

— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanáshoz, hogy indítsa meg a város ellenük a kisajátító eljárást. A helyzet ugyanis az, hogy a várost két évvel ezelőtt szabályozták, illetőleg a szabályozás vonalát kijelölték. A földrendés által erősen megrongálódott és a szabályozási vonalba eső házak tulajdonosai, mivel képtelenek újjáépíteni házaikat, a városnak följáróják megvételre. A város ma szintén nincs abban a helyzetben, hogy több száz házat vásároljon és így kénytelen a házakra a javítás engedelmét kintni; azonban sok, a szabályozás vonalába eső házra a kisajátítást rendelte el. A Magyarországi Építőmunkások Szövetsége nyomtatott kiáltványt intézett a lakossághoz, melyben óva inti a Főzönéget, hogy a munkát ismeretlen vállalkozókra bizza, egyben biztosítja az építetöket a leg-
— **A kecskeméti nehéz napok.** Kecskemét derék népe nehéz napokat él. Igazán a megpróbáltatás napjai ezek Kecskemétre és a kecskemétiekre. A kecskeméti háztulajdonosok tömegesen fordulnak kérvénnyel a városi tanásh

— Akik minisztert akartak rabolni. Párisból jelentik nekünk, hogy *Cruppi* volt külügy. jelenleg pedig igazságügyminiszter a napokban abban a veszedelemben forgott, hogy elrabolják. Ugyanis az a munkás szindikátusi tag, aki nemrég *Métinier* előmunkást mint rendőrkémet leleplezte, tegnap elmondotta, hogy a leleplezés előtt való napon *Métinier* arra igyekezett rábeszélni egy munkást, hogy néhány erőteljes társával együtt fogják el *Cruppi* igazságügyminisztert és tartásuk elrejtve mindaddig, míg a letartóztatott munkásszövetségi tagokat szabadon nem bocsátják. *Métinier* a rablási tervet részletesen kidolgozta és automobilról is gondoskodott, amelyen az elfogott minisztert egy rejtkehelyre vitték volna.

— Rablók a báró Bánffyék sirboltjában. Az erdélyi Választó-körökben szombaton éjjel ismeretlen tettesek feltörték báró *Bánffy* Albert család sirboltját. A vakmerő tettesek ékszerük után kutattak és miután nem találtak, bosszúból összetörték a koporsókat és a holttesteket. A csendőrség erőlyesen nyomozza a tetteseket.

— Bérkocsissegédek és a taxaméterek. A bérkocsissegédek az éjjel két gyűlést tartottak, hogy állást foglaljanak a taxaméter ügyében. Az első gyűlés este kilencz órakor kezdődött a Gólya-utcai Horváth-féle vendéglő kertjében. *Lichtenstein* Simon a gyűlés szónoka ismertette az ipartestület álláspontját a taxaméter bevezetésével szemben. Ezentul is a borralaló-rendszerre akarják építeni a munkaviszonyt s ez ellen a segédeknek erőlyes harezot kell indítani. Nem borralaló, hanem becsületes munkabér kell a segédeknek. (Zajos helyeslés.) Nem akarják magukat kiharcolni a munkaadóknak, hogy a közönséget zsarolják s nem akarják, hogy ennek a káros rendszernek minden kellemtelensége a munkásokra és minden haszna a munkaadókra háruljon. A szervező-bizottság tíz pontból álló árszabályt dolgozott ki s ezt át fogják adni az ipartestületnek. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a mestereknek tizennégy napi haladékat adjanak s erre az időre követeljenek tőlük választ. *Fülöp* József a fuvarosmunkások nevében ajánlotta föl azok szolidaritását. A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták. A szervezkedés fontosságáról *Kondor* Bernát tartott nagy tetszéssel fogadott beszédet. Az éjjeli gyűlésen, amelyet reggel két órakor tartottak meg, szintén *Lichtenstein* Simon beszélt. Mindkét gyűlés lelkes hangulatban folyt le.

— Vérengzés az anyós miatt. Mátészalkáról jelentik: *Abán* József nyiresahói kovácsmester és felesége között az anyós, *Abán* anyja miatt állandó volt a czivakodás. Tegnap este a czivakodásból kifolyólag *Abán* feleségét megverte, aki testvérbátyjához, *Boros* József gazdálkodóhoz menekült, aki reggel az asszonyt Mátészalkára vitte be, hogy orvosi látelést vegyen fel az asszony sérüléseiről. A férj erről tudomást szerezve, szintén bejött Mátészalkára és meg akarta gátolni az asszonyt a látelvel váltásában. *Boros* védelmére kelt nővére, mire a feldühödött férj egy közeli kereskedésben pisztolyt vásárolt és a járásbírószék kapujában ráakadva nővére és sógorára, lövöldözni kezdett. *Boros*nak, bár két lövés sulyosan megsebesítette, még volt annyi ereje, hogy a dühöngő *Abánt* letérítse, aki még most is lövöldözött és saját kezét is keresztüllötte. *Abánt* a járásbírószéknek a lövések zajára kirohant szolgáló tettek ártalmatlanná.

— Meglopott egyetemi tanár. Bányk Donáth egyetemi tanár Rózsahegy-utca 6. számú lakásába betörték és onnan elloptak négyszáz kronát érő aranyékszert. A tolvajt nyomozza a rendőrség.

— Házaság. Ifj. *Schwarcz* Mór Beregszászból eljegyezte *Reich* Zsenkát Nyírtasson.

Huber Aladár fővárosi drogeria-tulajdonos eljegyezte *Sós* Margitot Budapesten.

Weisz Dezső Hajdunádudvarról szerdán, e hó 9-én tartja házasságát *Géldstein* Jakab leányával, Gizellával, Gyöngyösön.

Schlesinger Mór, e hó 6-án tartotta házasságát öz. *Szécsényi* Lipótné leányával, Idával, Balassagyarmaton.

Huber Aladár fővárosi drogeria-tulajdonos, *Huber* Sándornak, a néhai jeles zenészszervező fia eljegyezte *Sós* Margitot Budapesten.

— Óskori lelet. Déváról jelentik: A Rettyezát alján, a Csoklovicza-barlangban *Tóri* István tanító és *Lager* János állomásfőnök ősember és medvecsontok halmazára, valamint kezdetleges kő- és csontszerszámokra bukkantak. Az erdélyi muzeumgyűléséről dr. *Roskai* Márton folytatja a kutatásokat. Azt hiszik, hogy az országban ez a legrégebbi és legnagyobb lelet.

— Verekedés a „Márványenyasszony“-ban.

Az egykor népszerű budai kis kocsmá, bőlés vacsoráknak valamikor kellemes színhelye anuyira a nyári specialitásai között tartozott a fővárosnak, hogy sok embernek rosszul esett hallani arról a verekedésről kapcsolatos csunya botrányról, amely szombat éjszaka történt. Mai lapunkban bezzámoltunk *Oberkamp* Rezső földbirtokos esetéről, akit az állítása szerint *Boros* Gyula, a „Márványenyasszony“ tulajdonosa pinczéirevel együtt megvert. — *Oberkamp* akkor a helyszínen megjelent rendőrök részéről tapintatlan bánásmódban részesült, de miután a kapott sérülések következtében ágyban fekszik, nem tchetett ellenük feljelentést. Mindazonáltal a főkapitányság az újságokban közölték alapján széleskörű vizsgálatot indított a tényállás megállapítására fegyelmi szempontból is és annak eredményéhez képest fog eljárni. Az akták most már mind ott vannak a főkapitányságon. — Az eljáró *Szász* Lajos rendőrelőnök és társa ellen *Liehl* rendőrfőparancsnok azonnal megindította a vizsgálatot a legnagyobb szigorúsággal. Ma délelőtt már *Favik* rendőrfelügyelő fegyelmi előadó a Royal-szállóban személyesen hallgatta ki a még most is gyöngélcődő *Oberkamp* földbirtokost. Azonkívül detektívek kutatják az eset lefolyásának esetleges szentanuit. Ha a vizsgálat során beigazolódik, hogy a rendőrök valóban eltűrték, hogy jelenlétükben tovább is tetleg bántalmazták a földbirtokost s nem részesítették a kellő védelemben a támadó emlekekkel szemben, akkor is igen sulyos büntetés érheti őket. Soron kívüli sürgősséggel folyik a főkapitányságon a bünyügi vizsgálat az *Oberkamp* földbirtokos által sulyos testi sértés miatt tett följelentés dolgában. A vizsgálatot *Marinovich* Jenő kapitány, a bünyügi osztály főnöke vezeti. *Boros* kihallgatása alkalmából elmondotta, hogy az affére úgy keletkezett, hogy az *Oberkamp* társasága két cummikerekű kocsihoz hozott egy helyett. Mint hogy a másik kocsi is a pesti oldalról érkezett át, azt kártalanítani kellett. *Oberkamp* csak két kornát adott a kocsisnak, amire ő — *Boros* — a kocsi pártjára állott. A vendéglős tagadta, hogy ő kezdte volna a verekedést. Szerinte *Oberkamp* sértette őt és a rajta lévő sérülést akkor kaphatta, amikor a vendéglős üldözése közben beverte halántékát a kapu félfába. A pinczerek részvételét azzal magyarázta, hogy azok az ő védelmére léptek közbe, de *Oberkamp*ot nem bántalmazták. Kihallgatást a kellemetlenség tulajdonképeni okozóját *Beniczky* Ferenczet, a 383. számú bérkocsi tulajdonosát. *Beniczky* elmondta, hogy ő két korona negyven fillér kártalanítást kért a hiábavaló utjáért, amire *Oberkamp* be akart vele hajtatni a főkapitányságra. Ekkor szót kezdte *Boros* vendéglős. *Oberkamp* erőlyesen visszautasította a beavatkozást, amire *Boros* sértő kifejezéseket használt. *Oberkamp* felemelte a botját s ekkor érte őt az inzultus. *Dennusz* Károly főpinczér, *Deutsch* Adolf, *Németh* József, *Bozok* Vilmos, *Kovács* József és *Izzelt* Ignác pinczerek egyértelmű vallomásokban tagadták, mintha ők vagy *Boros* megverték volna *Oberkamp*ot. Azt állítják, hogy *Oberkamp* fejbe ütötte a kapu alatt *Boros*ot, amire ő: *Oberkamp*ot „eltávolították.“ Az ő vallomások mentő a rendőrökre nézve is, holott *Oberkamp* *Pavlik* rendőrfelügyelő előtt megismételte, hogy a pinczerek még a rendőrök jelenlétében is ütöttek rajta egyet. A rendőrelőnök pedig nem a bántalmazott, hanem a bántalmazók pártjára kelt.

Ez azonban eddig nem nyert beigazolást. Vizsgált *Aczél* hadnagy, az egyik szemtanú, *Falkus* Vendel mérőszőcs és egy tiszt szolga vallomásaiból határozottan kitűnt, hogy a verekedést *Boros* vendéglős kezdte és pinczéirevel megverte *Oberkamp*ot. A kihallgatásokat *Korody* Béla kapitány és *Becker* Ádám fogalmazó végezték s közben időnként jelentéseket tettek *Pekéry* főkapitányhelyettesnek. *Tóth* Gábor rendőr és *Szász* Lajos rendőrelőnök azt mondták, hogy *Oberkamp*ot azért vitték be a kerületi kapitányságra igazolás végett, mert *Aczél* hadnagy a két színésznővel elhajtattat s nem volt, aki igazolja. *Oberkamp* egy német névjegyét nyújtott át igazolásul s azt mondta, hogy a Royal-szállóban lakik. *Szász* felhívta a Royalt telefonon, de az nem jelentkezett. A vizsgálatot tovább folytatják.

— Rabló cigányok. Kaposvárról jelentik: *Kohn* Sámuel gálósfai koresmárhoz négy cigány tegnap este beállított és ott iddógláltak. Éjjel 1 órakor a koresmáros kérte, hogy menjenek már haza, de a cigányok megtámadták és pénzt kértek tőle. *Kohn* úgy tett, mintha pénzt ment volna és hálósobájába zárkózott, mire a cigányok az ajtót kezdték fészegetni. *Kohn* az ablakon többször kilőtt, mire a csendőrök a koresmába siettek, s a cigányokat elfogták. A cigányok bevallották, hogy meg akarták gyilkolni *Kohn*t, mert tudták, hogy sok pénze van. A cigánytársaság vajdája *Kolompár* János.

— Felrobbant katonai löperraktár. Az olaszországi Buffalutóban, Tarent környékén, egy katonai löperraktár a múlt éjszaka felrobbant. A szerencsétlenségről még nincsenek részletes hírek, csak azt jelentik Rómából, hogy az egész felhalmozott löszerkészlet az épületekkel együtt a levegőbe röpült. Tarentben azt hitték, hogy nagy földrengés van. A nép úgy, ahogy az ágyakból kiugrott, felöltöztenül menekült a szabadba és kétségbeesetten siránkozott. Alig lehetett megnyugtatóni a lakosságot. A robbanás okozta kár igen nagy.

— A kolduló diákok megrendszabályozása. Az utóbbi években tanítói és papi körökben állandó volt a panas azok ellen a diákok ellen, akik minden pénz nélkül hosszabb turákra indulnak s hogy magukat fentarthassák, a magyar vendégszeretet jogán betérnek minden egyes tanítói és lelkesi házába, ahol számtalan esetben magá a család is nyomorog. A kultuszminiszter nemrég méltányolta is az ilyen önkéntelen menedékházak gazdáinak panaszait és rendeletet bocsátott ki a napirenden levő visszaélések megakadályozására. A magyarországi református egyház egyetemes konventje pedig a saját hatáskörében tett meg minden intézkedést, hogy egyes földhözragadt tanítót vagy lelkészt a nyári turisták seregei a szó szoros értelmében tönkre ne tegyenek. A veszprémi egyházmegegye fölajdulására ugyanis a konvent arra hívta fel az egyházi alkalmazottakat, hogy a hozzájuk forduló tanulókat csak kivételes és indokolt esetekben részesítsék anyagi támogatásban. A református intézetek igazgatóságait pedig utasította, hogy a tanárok vezetése nélkül nyári tanulmányutra küldött tanulóknak csak abban az esetben adjanak intézeti igazolványt, ha az utra el vannak látva pénzzel s ha a tanulók megbízhatók, hogy az igazolvánnyal nem élnek vissza. Intézkedett továbbá a konvent arra nézve is, hogy a tanulókat tanítsák ki, hogy az ilyen utakon tanulóhoz méltó magaviseletet tanusítsanak s hogy az egyházi alkalmazottak vendégszeretettel vissza ne éljenek.

— Bojkott a pékek ellen. A főváros munkássága pénteken este félnyolcz órakor nyolcz népgyűlést tart a kizárt sütőmunkások ügyében. A gyűléseket a fővárosi szervezetek végrehajtó bizottsága rendezi s azokon a munkásság ki fogja mondani azok ellen a pékmesterek ellen a bojkottot, akik munkásvidéken laknak, vevőik szervezett munkások s mégsem hajlandók munkásaikkal megegyezni, hanem most sem sütnek egyebet élvezhetetlen rossz kenyérről. A munkásság bojkottjának mindenestire jelentős befolyása lesz a már négy hét óta tartó harezra.

— A pozsonyi Petőfi-szobor. Pozsonyból jelentik: A Petőfi-szoborbizottság Brolly Tivadar polgármester elnökletével ma ülést tartott, amelyen üdvözölték Radnai Béla szobrásztanárt a szobor elkészülte alkalmából. A szobor felállítására már folyamatban van és az ünnepies leleplezést szeptember 3-ára tűzték ki.

— Apagyilkos milliomos fu. Newyorkból táviratozzák, hogy *Waczek* cseh származású milliomos gyárost tegnap ebédlőjében holtan találták. Halántékán ment keresztül a halálos golyó. Mindjárt látszott, hogy a gyáros nem lett öngyilkos, hanem megölték és nemsokára sikerült a tettest is kézrekeríteni, aki nem volt más, mint *Waczek* 17 éves fia. A gyilkos fiu nem is tagadott. Elmondta, hogy atyjával örökös czivodásban élt, mert nem adott elegendő pénzt, a kérdéses nap is összeveszték s ekkor dühében lelőtte apját.

— Csendület a bodegában. A napokban a VI. kerületi kapitányság névtelen levelet kapott, amelyben közlik, hogy a Nagymező-utca 20. szám alatt lévő bodegában erkölctelen üzelmek folynak. A VI. kerületi kapitányság megindította a nyomozást és bár erkölctelen üzelmekre vonatkozólag nem talált bizonyítékot, megállapította, hogy a bodegatulajdonosok, *Heimann* Jakab volt koresmáros és felesége fiatal leányokat alkalmaznak, akik a helyiségbe betérő vendégek asztalához ülnek és a vendégeket kültekezésre csábítják. Ezért *Heimann* Jakabot és a feleségét száz-száz kronára továbbá a zenélési záróra be nem tartásáért ötven kronára ítélte. Miután a helyiségbe *Pollák* Antalné Teréz-körut 35. szám alatt lévő cselédszervező tizennégy éves leányt közvetített, kiskorúknak pedig éjszakai mulatóhelyen való alkalmazása tilos. *Pollák* Antalné is száz krona pénzbüntetésre ítélte a VI. kerületi kapitányság.

— Iskolatársak találkozója. Felkérem a Magyar Gazdaszervező Országos Egyesületének polzári iskoláját 1906-ban végzett növendékeit, hogy megbeszélésünkhöz híven — augusztus 20-án délelőtt 10 órakor a megbeszélés helyén, öt éves találkozóra jelenjenek meg. *Hindy* Matild Pilsésaba.

Sveng
fiatale
Egyik
valam
uóis
fiatale
auf J
tosmes
elcsábi
kelő é
erre a
tak a
a balk
nagy
kal, ki
kel és
doktor
tegség
keriter
tani.
Nála
szanat
ra. Az
egy lá
nem a
Ekkor
auf-Be
a felje
asszon
lással
és teg
szélná
állapít
szugge

Tordai
idő sz
szenyb
szentes
ban ha
lúszta
talmas
Csallá
utazot
került
máza
szerezi

megyó
történ
Nagy
nevű l
miatt.
János
A szer

botager
nap az
Párisi
lon itt
vett és
keikre
rettent
negyme
kította
london
ték ron
nyomba

székfür
viteli r
Idenfi
száma
idén m
rendkiv
hatók.

Érség é
egy Ger
késes ex
moskodl
detést t
ból örök
Max W
rendőrsé
egyáltal
levelezés
gyobb ö
rendőrsé
nak ne

ves beje
uteza: f
a pénztá

— Egy új Svengáli-regény. Bécsben egy új Svengáli regény pattant ki. *Baldauf* József nevű fiatal ember egész tömeg feljelentéssel vádolják. Egyik feljelentés regényesebb, mint a másik, de valamennyiben ugyanaz a vád: *hipnózissal és hipnózis útján elkövetett zsarolással vádolják meg a fiatal embert.* Elegáns, imponáló megjelenés *Baldauf* József. Tulajdonképpen Berger a neve és lakatosmesterséget tanult, de a lakatosipar helyett a nők elcsábításával és kizsarolásával akart magának előkelő életmódot biztosítani. Külsője alkalmas volt erre a szerepre. Szurós szemei félelmetesek voltak a nők előtt. Ruházata is kissé különös volt és a balkezén mindig egy vastag *ezüstgyűrűt* viselt, nagy *Krisztusfövel.* Ismeretséget kötött asszonyokkal, különösen magányos özvegyekkel, idegbeteg nőkkel és elhitette velük, hogy *ő gondolatolvasó, csodadoktor és hipnotizálással meggyógyít minden betegséget.* Sikerült is neki több asszonyt hálójába keríteni és a viszonyait mindig pénzre tudta felváltani. Legutóbb egy bécsi özvegyet „gyógykezelt”. Nála is lakott és elmondta neki, hogy egy nagy szanatóriumot fog nyitni a beteg asszonyok számára. Az özvegy pénzt is adott neki. De *Baldauf*, úgy látszik, nem elégedett meg az özvegyvel, hanem a leányát is meg akarta magának kaparítani. Ekkor végre kitérte a nyakát, mert a leány *Baldauf-Berger* Józsefet feljelentette a rendőrségen. Ezt a feljelentést hamarosan követte a többi is, jórészt asszonyoktól, akik mind hipnotizálással és zsarolással vádolják meg. Megindult a rendőri eljárás és tegnap délután a bécsi rendőrség *letartóztatta a szélhámot.* Megvizsgálta a rendőrorvos is és megállapította, hogy *Baldaufnak* szokatlanul erős a szuggeszáló képessége.

— A Tiszából kihalászott mammutcsontok. *Tordai* Lajos szentesi főgimnáziumi tanár, aki ez idő szerint *Jász-Nagykun-Szolnok* megyében *Vezsenyben* nyaral, arról értesítette *Csallány* Gábor szentesi muzeumi igazgatót, hogy a Tisza-hajlatban halászó emberek óriási mammutcsontokat halásztak ki és egyben jelezte, hogy ott még több hatalmas csont is található. Szentesi jelentés szerint *Csallány* a hír vétele után azonnal a helyszínre utazott és *György* Béla főjegyző támogatásával sikerült neki a 2,5 méter hosszú és majdnem egy méter széles agyarárt a muzeum számára megszerezni.

— Testvérgyilkosság egy leány miatt. Bihar megyében a basatelepi határban szörnyű tragédia történt. Együtt dolgoztak a mezőn *Nagy Imre* és *Nagy János.* Két testvérfiu, meg *Kolcséri* Sára nevű leány. A két testvér összeveszett a szép leány miatt. Előbb ökölre mentek, majd a fiatalabb, a *János* előrántva bicskáját, *mellbeszurta* a bátyját. A szerencsétlen haldoklik.

— Különös dinamitmerénylet. A francia sábotagenak egy különösen súlyos esete történt tegnap az északi vasutak vonalán, *Sarkelles* mellett. Párisi jelentés szerint *Trosiport* felé vezető vonalon itt a vágányok közelében két fiatal kerékpáros vett észre a pályáról, akik közeledtére felültek kekeikre és elmenekültek. Néhány pillanattal később rettentő robbanás történt. Egy távirópózna alján negyemennyiségű dinamit robbant fel, amely *elcsákkította az összes táviróvezetéseket, köztük a páris-londoni közvetlen kábelvezetéseket is.* 40 táviróvezeték rongálódott meg ily módon. A kerékpárosokat nyomban üldözőbe vették, de nem érték utól.

— Borszék-fürdő új kezelésben. Mióta Borszék-fürdőt a Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli r.-t. átvette és külföldi propagandáját az Idegenforgalmi vállalat intézi, a fürdővendégek száma nagy mértékben szaporodott, úgy, hogy az idén már meghaladja a kétezret. Az időjárás is rendkívül kedvező, amiért is újabb látogatók várhatók.

— A szélhámos örökbefogadó. A berlini rendőrség értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy ott egy *Gerzymisch* Jenő nevű 35 éves foglalkozás nélküli kétes existenciájú ember örökbefogadásokkal szélhámoskodik. Osztrák és magyar újságokban a következő hírdetést teszi közzé: „Csinos hároméves leányt jócsalád-ból örökbe adok. Hozzájárulás neveltetésre 4000 márka. *Max Wolf*, Berlin, Stefanstrasse Nr. 27.” A berlini rendőrség ezt már megállapította, hogy *Gerzymischnek* egyáltalán senkije sincs, akit örökbe adhatna. Célja levelezéskedés és ezáltal ravasz ürügyekkel kisebb-nagyobb összegeket csal ki az örökbefogadóktól. A berlini rendőrség figyelmezteti a közönséget, hogy a szélhámosnak ne ugorjanak be.

— Lopás a fürdőben. *Bartales* István földműves bejelentette a főkapitányságon, hogy a *Klauzál-utcai fürdőben* feltörték a kabinját és onnan ellopták a pénztárcáját, amelyben ötven korona volt.

— A kártya miatt. Déváról jelentik: *Biró* István bérkecsitulajdonos hétfőn nagyobb kártyavesztés és mulatozás után szemrehányást kapott a feleségétől s e miatt *Biró* revolverből a szájába és hasába lőtt s fél napi kínlődés után meghalt.

— Halálozás. *Dr. Vujevich* Zoltán ügyvéd, földbirtokos, Bács-Bodrog vármegye törvényhatóságának virilis tagja 48-ik évében Budapesten elhunyt. Nőül *Ferencz* 1848—49-iki honvéderőmester, Szilágyosmlyó város volt rendőrkapitánya 90-ik évében elhunyt Déser.

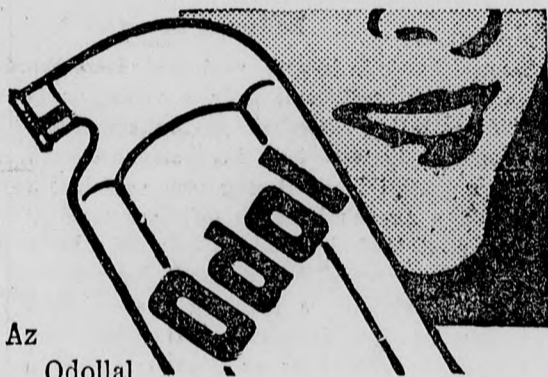
x Egy látogatás *Bérczi* D. Sándor kézimunka-füzetében (VI., *Dessewffy-utca* 5.) minden takarékos hölgyet meggyőz ennek a beszerzési forrásnak különös előnyeiről, ahol — a czég saját házában lévén — minimális rezsije folytán a legjobb minőségű áruk olcsón bevásárolhatók. Vidékre nagy képes árjegyzék ingyen.

x Czim- és reklámtáblákat, nemesi címereket készít *Harsányi László.* Budapest, VII., *Hungaria-körút* 155. Telefon 170—12.

x Fontos újítást honosít meg az *Ujlaki Béla* budapesti irógép-czég (VII., *Frzsebet-körút* 28. Telefon: 122—00.), mely abból áll, hogy azon főnökök ezreinek, akik eddig nehezen, nagyobb vagy csak aránylag nagyobb összegű befektetéssel juthattak irógéphez, rendkívül kényelmes, még eddig nem létezett 20 koronás havi részletfizetéssel teszi lehetővé elsőrendű, látható irásu, szenczációs sikertű *Ujlaki-irógép*nek beszerzését. Ezzel hízagot pótol a hírnévnek örvendő czég, mert így lehetővé válik, hogy a kereskedők, iparosok és mások, akik eddig idegenkedtek az irógéptől, ezután szívesen fognak az *Ujlaki-irógép*nek helyet adni irodájukban, mert ezt könnyű szerrel, megerőltetés nélkül tehetik.

x *Bob* hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x *Nietzsche*, ha még élne, így definiálná kulturviszonyainkat: Magyarországon a művelődésnek három emeltyűje van. 1-ik a *Musica R. T.*, mert fokozott mértékben tudta felkeltetni a közönség figyelmét a legklasszikusabb zene, a zongorajáték iránt. 2-ik a *Musica R. T.*, mert a feleltett igényeknek pompás izléses és kifogástalan zongorával minden irányban meg tudott felelni. 3-ik a *Musica R. T.*, mert a kevésbé módos rétegeket is hozzásegítette az isteni zene élvezetéhez módszerével.

Az

Odollal

való szájápolás valóságos jótétemény. A szájbéli erjedési folyamatok, melyek a fogakat lassanként megromtják, biztosan megakadályoztatnak és minden *Odoll*blítés után az egész szájból üdítő frissesség terjed el.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Vilmos császár a repülőgépek mellett. A mikor gróf *Zeppelin* a kormányozható léghajójával kísérletezett, tudvalevőleg *Vilmos* császár volt az első és legnagyobb protektora, sőt *Zeppelin*, miután a vagyonát a kísérletezésekre elköltötte, a császár pártfogásának köszönhetette, hogy a kincstár százezrekkel támogatta a próbálkozásait. A császári akarat érvényesült a *Zeppelin-léghajók* megválasztásainál is. Oly nagy volt a császár érdeklődés, hogy valahányszor nagyobb utat tett a *Zeppelin-léghajó*, *Vilmos* császárnak jelentést kellett küldeni és a császár nem egyszer maga is elment megnézni a léghajók manővrozását. *Annál feltűnőbb, hogy Vilmos császár egyáltalán nem érdeklődött a repülőgépek iránt.* A kieli regatta-verseny és a hadgyakorlatok idején *Kielben* voltak a nagy távolsági repülőverseny résztvevői, ott látványos repülőseket produkáltak, de a császár egyetlen egyszer sem ment megnézni az aeroplánokat. *Berlini* jelentés szerint most, úgy látszik a császár szakított ezzel az ellenszenvével. Elrendelte, hogy az idej hadgyakorlatokon *mentől több repülőgépet is alkalmazzanak felderítő szolgálatra.* Az aviatikusok kapva kaptak az alkalmon, hogy megkedveltecsék magukat

a császárral és máris tömegesen jelentkeztek a vezérkarnál.

© Egy francia nőpilóta. *Párisi* jelentés szerint *Saint-Etienne* repülőversenyterén tegnap délután *Mme Marvingt*, a bátor nő aviatika is felszállott *Bleriot-gép*en. Nagy sikere volt és úgy látszik, a tapok bódították el, mert egyenesen nekiröpült a tribünnek. Lélegzetfojtva nézte a közönség a veszedelmet, de *Mme Marvingt* visszanyerte hidegvérét, hirtelen magasra emelkedett és elröpült a tribün fölött, közvetlenül azután *ugyszólván* zuhanva jutott földre egy korosmahelyiség udvarán, ahol nagy társaság kuglizott. A versenyteréről odarohant a nép, mert mindenki azt hitte, hogy a nő pilóta szerencsétlenül járt. Pedig nem olt semmi baj, *Mme Marvingt* éppen egy hajtásra ivott ki egy korsó sört, mert — amint mondta — odafönn a magasban perzselően sütt a nap.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Művészfogadás a Vatikánban.

— *Sascha Colbertson* a pápánál. —

Róma, augusztus 8.

Közismert dolog, hogy milyen nehézségekkel jár egy audienciát kieszközölni a pápánál. Különösen nehéz ez akkor, ha nem diplomatákról, politikusokról, katonákról vagy papokról van szó, hanem — művészekről. Ez már a legnagyobb kitüntetés-számba megy. Ebben a ritka kitüntetésben részesült *Sascha Colbertson*, a hírneves amerikai hegedűművész, aki nemrégén velem Rómában járt. Az audienciát elérni nem volt könnyű feladat, amennyiben Rómába érkezésünkkor *Colbertson* létezéséről és művészi kvalitásairól vajmi kevés fogalmuk volt a rómaiaknak. Tehát, hogy a művészt a vatikáni körökkel megismertessem, az a jó ötletem támadt, hogy *Colbertson* külön a Sala massima della Cancellariában rendezett jótékony-célú hangverseny keretében léptetem fel. Ehez azonban *Agliardi* kardinális ő eminenciájának engedélye kellett. Ez eleinte tartózkodónak mutatkozott, később azonban, midőn a hangverseny nemes céljáról informáltak, még személyes megjelenését is a legbarátságosabban kilátásba helyezte. A koncert, melyen a pápai nemesség legfőbbjei résztvettek, óriási sikert hozott *Colbertson*nak és *Agliardi* kardinális volt az első, aki könnyes szemmel gratulált a fiatal művészek, ezeket mondván neki:

— Csak az angyalkák sz égben tudnak úgy muzsikálni, mint ön.

Következő nap *Colbertson*nak újra meg kellett jelennie a kardinálisnál, hogy egy nagy fényképet átvogyon, melyet ő eminenciája már a koncert után kilátásba helyezett. Az arezképen a következő dedikáció állott: „al Signor *Sascha Colbertson* Il Cardinal *Agliardi* Cancelliere della Santa Chiesa Romagna In segno di ammirazione.”

Ez már nagy előmenetelt jelentett. És amint pár napra rá gróf *Szécsen* magyar-osztrák nagykövetség a *Palazzo Venezia* (követségi palota) nagyszerű tróntermében hangversenyeztünk, itt már *Merry del Val* államtitkár kardinális és *Agliardi* kardinális is jelen voltak. Utóbbi azt az örvendetes hírt közölte velem, hogy már beszélt érdeklünkben az államtitkárral és ő szentsége maggiordonuszával, Monsignore Bisletivel is; és azt ajánlotta, hogy viziteljünk nála.

Másnap tehát megjelentünk a Vatikánban, hogy legelőször *Merry del Val* kardinálisnál tisztelegjünk. Miután a svájci gárda és a felső udvarban a testőrség előtt szerencsésen elhaladtunk, *Agliardi* kardinális vizitkártyája segítségével, elérkeztünk az államtitkár anticamerájába, ahonnan az egyik titkár egy piros selyemdamasztal kárpított ülésterembe vezetett bennünket. Rövid idő múlva elkísért a kardinális dolgozószobájáig, hol szemközt találtuk magunkat a katolikus egyház egyik nagyhirű hatalmasságával. Magas megjelenés, klasszikusan és férfiasan szép vonásokkal és tüzes szemekkel. Első szavai dicsérték *Colbertson* nagy művészetét és utána az iránt érdeklődött, hogy melyik nyelven beszél. Miután hallotta, hogy

amerikai, angolul diskurált tovább, ugyannyira, hogy bámulatba ejtett azzal a perfektséggel, melylyel ezt a nyelvet uralta. Később azonban természetes magyarázata akadt ennek, mert ő eminenciája emondta, hogy édesanyja angol volt és apja spanyol. *Merry del Val* aztán a legzívelyesebben bucsuzott tőlünk és biztos kilátásba helyezte fogadtatásunkat a pápánál. Utána Monsignor *Bisletini* voltunk, ki hasonló kedvességgel fogadott.

Egy pár nyugtalan várakozással töltött nap telt el; közben egy másik jótékonyzöld hangversenyt abszolváltunk a Sala Piában, melyet a híres karmester, Monsignore *Perosi* alapított. Egy-néhány nappal később megjelent lakásomon *Fra Fel Damaso*, a *Scuola pia Pontificia* igazgatója, aki arról értesített, hogy legfelsőbb parancsra másnap *Colbertson* édesapját és zongoraművésznökét, *Kris Imrét* — aki nem volt katolikus — és engem a Vatikánba kísérjen.

Másnap egyenesen Monsignore *Bisletini* mentünk, akinél a rendes kihallgatások befejezését kellett várunk. Ezek után a pápa terembe vezettek bennünket. Legelőször egy nagy terembe, melynek freskóit Michel Angelo festette; utána egy anticamerába, ahol letették felöltőinket, innen egy csomó gyönyörű diszítésű terméken haladtunk át, amelyben szolgálattevő kamarások és a díszgárda tisztjei várakoztak. Ő szentsége ülés-termében megállítottunk és felkértek bennünket, hogy várjunk. Végre visszajött Monsignor *Bisletini* és intett, hogy kövessük. Még mindig egy csomó disztermet kellett látunk mögött hagyni, hogy közelebb jussunk a *Bibliotheca privata*-hoz, azaz Ő szentsége dolgozószobájához. Hosszu percek mulva megjelent köztünk Monsignor *Bisletini* és most már egyenesen a Bibliothekába vezetett bennünket. Őriási meglepetés nyílt számunkra, mert a pápa íróasztala közvetlen az ajtó mellett van s így egy pillanat alatt a katolikus egyházfejedelem előtt álltunk. Az előírt czerimóniák szerint térdelet, hajtottunk és utána Ő szentsége mindnyájunk felé csókra nyújtotta kezét, amelyen Szent Péter híres gyűrűje volt. *Nagyon elismerő hangon nyilatkozott Colbertson ténykedéséről és áldásos jövőt kívánva neki, megáldotta őt és családját.* Azután átadta neki a nagy arany *Pontificat* érmét, melyet minden évben veret. Éppen így a legnagyobb jóakarattal telt, szívélyes szavakkal beszélt hozzánk is. Azután kegyeltjesen elbocsátott bennünket. *Colbertson* még a Sala Pia igazgatójától külön e célra veretett és ajánlással ellátott nagy ezüst érmét is kapott.

Igy végződött a művészettörténetben oly ritkán előforduló eset, hogy egy pápa muzikusokat ilyen különleges formában megtisztelt.

Dunkl Norbert.

(*) Magyar művész sikere Párisban. A párisi zenevilágot, dacára a forró nyárnak, még egy zenei szenzációk izgatják. A legutóbb, amely lábbal ejtette az Opera látogatóit s az egész francia sajtót. *Beck Vilmosnak*, a magyar származású, kiváló britonistának fellépése volt, aki a Hugonottákban, Faustban és Sámson és Delilában lépett a párisi közönség elé. Sikere várakozáson felüli volt. Ezt állapíthatjuk meg a francia sajtó, valamint organumának hasábjairól, melyek mind egyformán meleg elismeréssel nyilatkoznak *Beck Vilmos* képességeiről. A „Le Figaro” az Opera igazgatóságának egyik legzserenesebb ötletével tudja be *Beck Vilmos* meghívását s annak a reményének ad kifejezést, hogy ottól az elvezetettől a nagy szezon közönségét sem fogja megfosztani. A „Le Gaulois” nem győzi eléggé bámulni játéktílusát s hangjának kiváló, szinte utólrólhatetlen tisztaságát. Ebben a hangnemből írnak róla a többi párisi lapok is, ami legelőkelőbb bizonyítéka *Beck* egytemes sikerének.

(*) *M. Medek Anna* Ostendében. *M. Medek Anna*, Operánk jeles drámai primadonnája, aki jelenleg Karlsbadban üdül, meghívást kapott, hogy működjék közre *Ferencz József* király születésnapja alkalmából a hó 18-án rendezendő hangversenyen az ostendei híres Kursaalban. A művésznő elfogadta a meghívást és Karlsbadból Ostendébe

utazik. *M. Medek Annát Rinskopf* ostendei nagy, aki a télen nálunk a zeneakadémián a belga szerzők hangversenyén dirigált, az Opera egyik előadásán hallotta énekelni és annyira el volt ragadtatva tőle, hogy már akkor kilátásba helyezte fellépését a világhírű ostendei hangversenyeken, amelyekben csak a legnevesebb művészek szoktak részt venni.

(*) Kabaré a kecskeméti károsultak javára. A Nemzeti Színháznak Tátravirágölgyön nyaraló néhány tagja: *Vizvári Mariska*, *Hajdu József*, *Kürthy György*, *Abonyi Gyula* és néhány műkedvelő fiatal ember vasárnap este kabaré-előadást rendeztek a kecskeméti károsultak javára a fürdő nagy olvasótermében. *Hajdu József* Liszaynak „A kupaktanács” című versét mondta el nagy tetszés mellett, majd pedig „Tóni néni” történetét. *Abonyi Gyula* népdalokat énekelt, *Vizvári Mariska* „Jószírl”, a terrasz réméről” tartott felolvasást a kicsinyek okulásáról és mulattatására. Utána egy költeményt szavalt el nagy hatással. *Kürthy György* virágölgyi krónikát mondott, szavait gyors rajzokkal illusztrálta, majd *Hajdu Józseffel* együtt *Molnár Ferencz*nek „A borbély-nál” című párjelenetét adta elő. Aktuális kuplét és zongoraszámok tették változatosabbá a műsort. A konferenciát *Vizvári Mariska* látta el nagy ötletességgel. Az estnek 184 korona volt a tiszta jövedelme, melyet felerészben a kecskeméti károsultak javára, felerészben pedig a Virágölgyön emleendő Cornides-emlék felállítására fordítanak. Emlékkövel akarják ugyanis megörökíteni azt a helyet, ahol a Cornides-féle guerilla-csapat 1848-ban megszalasztotta *Vogel* és *Benedek osztrák* tábornokokat.

FŐVÁROS.

A vízhiány.

Budapest, augusztus 8.

Megemlékeztünk lapunk vasárnapi számában arról a tanácsi utasításról, mely a vízfogyasztás korlátozására inti a lakosságot, egyben arra hívja fel a vízművek igazgatóságát, hogy amennyiben a közönség a tanácsi intelmét meg nem szivlelné, a vízvezeték a napnak bizonyos szakában kiméretlenül zárja el. A tanácsi rendeletet — mely a hibát nem a vízművek termelőképességének fogyasztsáiban, hanem kizárólag a közönség pazarlásában látja — kommentálta is érdeme szerint. Ma azonban úgy áll a dolog, hogy az állandó rendkívüli meleg következtében a vízfogyasztás is természetesen nagyobb a normálnál és ez a körülmény súlyos bajoknak és veszedelmeknek lehet még az előidézője. A vízművek igazgatósága mindenképpen igyekszik a felelősséget magáról elhárítani és eltekintve attól, hogy konkrét módon rámutat a budai hegyvidék őriási vízpazarlására, statisztikai összehasonlításokkal is bizonyítani igyekszik, hogy Bécsben aránytalanul kevesebb vizet fogyasztanak, mint Budapesten. Budapest lakossága még nem érte el az első milliót, Bécs lakossága kétszer ennyi. A bécsi vízvezeték összes napi termelése 270.000 köbméter, a budapesti vízművéké 195.000 köbméter. A napi termelésből tehát Bécsben átlag 13. Budapest pedig 2.0 hektoliter esik egy lakosra. Mégis, míg Bécsben nyoma sincs a vízhiánynak és a vízvezeték könnyen eleget tehet az igényeknek, Budapesten már vízhiány fenyeget.

Ez a körülmény — noha a vízműigazgatóság mellett szól — a bajon még sem segít. De nem segít az sem, ha a tanács szigorú fenyegetését valóra váltja és a vízszolgáltatást a napnak bizonyos szakában megvonja. Általában véve lehetetlen a lakosság tetszésétől függővé tenni, hogy a vízfogyasztását milyen mértékben mérsékelje. Egészen elzárni a vízvezeték nem lehet, ha pedig néhány órára korlátozzák is a vízvezeték nyitvahagyását, a korlátozott idő alatt a vízfogyasztás csak olyan mértékű lesz, mintha egész napon át folyónk a vízszolgáltatás. A hiba ott rejlik, hogy a vízművek fejlesztésében nem tartottunk lépést a fogyasztás nagymérvű emelkedésével, hanem megvártuk, amíg elkövetkezett a vízhiány veszedelme. A főváros beruházási programjában a vízművek nagymérvű fejlesztése is szerepel, ennek a végrehajtása azonban a legközelebbi jövő munkálatai közé jelleve nincsen. Ezt a hiányt kell sürgősen pó-

tolni és azonnal hozzá kell látni a vízművek kiépítéséhez és fejlesztéséhez. Közegészségi szempontból is roppant fontos probléma ez, melynek megoldása olyan sürgős, hogy a szükséges fedezet megteremtése érdekében sok más munkálattól háttérbe kell szorítani. Azzal jöjjünk mindenképp tisztába, hogy a vízhiányon olyan féltékenykedés, mint a vízfogyasztás mesterséges korlátozása, nem segít. A fogyóba bajt csakis gyors segítséggel lehet elhárítani, amely csak az lehet, hogy vízműveink teljesítő képességét a főváros rohamos fejlődésével és a vízfogyasztás nagymérvű emelkedésével kellő arányba hozzuk. Hogy erre a főváros maga is gondolt, az a föntiekből is kitűnik. A mostani veszedelem pedig amellettszól, hogy a vízművek kibővítését továbbra is elodáznunk nem lehet és nem szabad!

(*) A Sárosfürdő építése. A Sárosfürdő építésének munkálatai nagy erővel haladnak előre. A földkiásást már elvégezték és most az alapozás munkája folyik. A munkások az alapok kiásásánál sok esontmaradmányra akadtak, amelyeket hatóság orvos közbenjöttével a temetőben helyeztek el. Konstatálták, hogy az építkezés helyén régen temető volt, mert találtak csuprotokat, edényeket, régi pénzeket stb., amelyeket a Fővárosi Muzzeumba szállítottak.

(*) A husvizsgálat megkönnyítése. A husvizsgálatról szóló rendelet előírja, hogy leölt állatok húsának csak bizonyos részeken, ötdökbökben, vagy felekben, szállítható idegen közönségbe. Minthogy azonban előfordulhat, hogy az idegen közönség husvizsgálója egyes husrészeket kifogásol és így a többi husrészek felkutatása is szükségessé válik, ami nagyobb husszállítmányoknál nagy nehézségekbe ütközik, a földmivélsügyi miniszter most rendeletben felhívta a törvényhatóságokat, hogy egynél több állat húsának szállítása esetén az összetartozó ötdöb-, illetőleg felerészek közös jellel látassanak el.

(*) Kövezési munkák. A kövezési és csatornázási albizottság tegnap döntött az I. Városmajor- és Lágymányos-utca kiskövel való burkolása s a Tigris-utca, Zsolt-utca, IX., Vaskapu-utca és X., Vagyár-utca makadamserű rendezési munkái felett. Az árlejtés eredményeként a tigris-utcai munkálatok kivételével a bizottság a legelőkelőbb ajánlattevők ajánlatát fogadta el. A tigris-utcai munkálatokra vonatkozólag a bizottság újabb árlejtést hirdet, mert az ajánlatok alapján való végrehajtása az előirányzott költségekkel szemben nagy túlkiadással járna.

(*) Hidegvérű lovak tenyésztése. A főváros tanácsa annak idején megkereste a földmivélsügyi minisztert, hogy a Tattersell telepén tervezett hidegvérű lovak kiállításával kapcsolatos vásárokat anyagilag támogassa. A miniszter most leiratban tudatta a fővárossal, hogy ezeknek a vásároknak anyagi támogatását kilátásba nem helyezheti, mert a kiállítások csupán egy különleges löfajta értékesítésének érdekében létesítenének, amely faj tenyésztése értékesítését tekintve a vérbeli más lovakkal szemben anyagilag úgy is előnyben részesítik. Kijelenti továbbá a miniszter, hogy a hidegvérű lovak tenyésztését a tenyésztési irányzat határvonalainak szemmel tartásával a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel magán a tenyésztés területén már jelenleg is támogatja.

TANÜGY.

= Bosnyák ifjak a magyar főiskolákon. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter abból a célból, hogy a főiskolákat látogató bosnyák és herzegovínai ifjaknak magyar főiskolákra való felvételét megkönnyítse, rendeleti uton megengedte, hogy a bosnyák gimnáziumok, vagy reáliskolák érettségi bizonyítványával felvételre jelentkező ifjak a magyar főiskolák bármelyikére, illetve azok bármely karára, a szerajevói seriábirói iskola végbizonyítványával felvételt kérő ifjak pedig a tudományegyetemek jog- és államtudományi karára, illetve a jogakadémiákra minden felvételi vizsga nélkül rendes hallgatókúlat adakéntalanul felvétessenek.

= Felfüggesztett tanítók. Az aradi tanügyi körök két kiadó eset foglalkoztatja. Arad város közgazgatási bizottságának ülésén állásától felfüggesztették *Szöke Antal* városi tanítót, mert a törvényes vádtanácsa sikeresen vád alá helyezte. *Szántó Lajos* igazgató ellen, ki állítólag hivatását elhanyagolja és növendékeit ütlegeti, valamint *Lantos Miska* tanító ellen, ki igazgatójáról folyton becsmérlőleg nyilatkozott, fegyelmet rendeltek el.

KÖZIGAZGATÁS.

A kispesti szolgabíróság. Az 1910. évi népszámlálás előtt sokat beszéltek arról, hogy Kispestet és más közel fekvő újabb alakult helységeket a fővároshoz csatolják. Az is hírlett és pedig hivatalos helyről jött információ alapján, hogy a becsatlósítást legelőször is rendőri szempontból hajtják végre s e végből Kispest külön államrendőrségi kapitányságot kap. E szép tervek azonban lassankint elaludtak, mint mondták: nincs rájuk pénz, míg végre mostanában történt valami, ami az érdekelt községek lakosságát kétségkívül meg fogja lepni. Az történt tudniillik, hogy a belügyminiszter helyben hagyta a vármegye közgyűlésének azt a régebbi határozatát, hogy a monori járásbeli Kispest, Pestszentlőrinc, a ráczkevei járásbeli Csepel, Dunaharaszti, Erzsébetfalva és Soroksár községekből Kispest székhellyel egy új főszolgabírói járást létesít. Erre a határozatra most érkezett le a belügyminiszter rendelete, mely szerint az új kispesti járás szervezését folyó évi október hó 1-től kezdődő hatálylyal jóváhagyja.

Jegyzőválasztás. Torontál vármegye Keglevichház községben folyó hó 6-án szombaton délután tartották meg a jegyzőválasztást Kevráth Ármin t. főszolgabíró elnöklésével. A közgyűlés elnöki tisztségét szótöbbséggel Potchen Jakabot választotta meg jegyzőnek.

Egy körjegyző szereplése. Plugován a vadházaságok elszaporodása közmondásos volt. Lengyel Géza körjegyző mint anyakönyvvezető minden befolyásával arra törekedett, hogy a szegénytelen állapotnak véget vessen s ezzel együtt a sok bonyolított örökségi pöröknek is, melyek rendszeren abból keletkeztek, hogy a törvénytelen gyermekektől az oldalági rokonok elvették az apai vagyont. A körjegyző agitációjának az lett az eredménye, hogy 82 pár nyilatkozott hajlandónak házasságuk törvényesítésére. Augusztus hó 2-án 23 pár meg is jelent az anyakönyvvezető előtt, a többi 9 és további 18 pár aug. 18-ára tüzte ki eljövételét. A polgári házasság megkötése után az összes párok a templomba is elmentek megerősíteni a hűségi fogadalmat. Végül fényes ünnep volt, melyen Lengyel Géza körjegyzőt Bogya István főszolgabíró köszöntötte fel.

TÖRVÉNYSZÉK

§ A Vigzinkör betörői. A városligeti Vigzinkörben a múlt év tavaszán megbetegedett a kortinához Betegsége alatt Ruzski Péter István lakatos helyettesítette. Ruzski, akit a tolvajvilágban Kirbusz álnév alatt ismernek, ez alatt az idő alatt kitanulmányozta a Vigzinkör összes helységeit és midőn a helyettesítés véget ért, összehívta Herczeg János szobafestővel, aki Czigány név alatt tisztelt a tolvajvilág, hogy betörnek a szinkörbe. Május 13-án este végrehajtották szándékukat. Esős, sáros időben benyomták a vészki-járat ajtaját s onnan a nézőtérre, majd a sugólyukon át a szinpadra jutottak. Innen az igazgatóság irodájába s a színészek öltöző szobáiba törtek és több mint kétezer korona értékű jelmezt elloptak. Ruzski postásjelmezbe öltözött, Herczeg pedig villamoskalauznak és miután a szinpadot is megrongálták, batyukba kötve a jelmezeket, elillantak. A holmit az augsburgi jégvermeknél elrejtették és naponként részletekben eladogatták. A rendőrség azonban rajtuk ütött és a két jómódú törvény elő került. A törvényszék szüneti tanácsa Janniczky bíró elnöklésével ma tárgyalta ezt a bűnügyet és dr. Dushegyi Gyula védő felszólalása és a Vigzinkör igazgatójának és tagjainak tanúként való kihallgatása után Ruzski Péter Istvánt két évi fegyházra és Herczeg Jánost nyolcz havi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen Ruzski felebbezést jelentett be.

§ Achimné sajtópöre. Békéscsabán, az ott lefolyt izgatás dráma hatása alatt „Szabadság” czimen egy új lap jelent meg, amely Achim L. András közszereplését erős kritika tárgyává tette. A lap első példánya akkor jelent meg, amikor a képviselő már sebeiében haldoklott, a második és utolsó példány pedig Achim halála napján. A lap ezután megszűnt. A megjelent két szám azonban elég okot szolgáltatott arra, hogy az Achim-család ügyvédje utján sajtópört indíttson a megjelent cikkek szerzői ellen. A feljelentést már meg is tették s ennek alapján szombaton délelőtt megjelent a nyomdában, ahol a lap készült, dr. Debreczeni Lajos szolgabíró és Valentinyi Márton rendőrbiztos, akik — felmutatván a nagyváradi törvényszék vizsgálóbírójának végzését, — az ott található lappéldányokat lefoglalták. Békéscsabán nagy érdeklődéssel várják a sajtópört kimenetét.

§ A gyilkossággal vádolt olasz gimnazisták. Annak idején megírtuk, hogy Palermóban az ottani gimnázium egy tanárát, Ghellit, Lidonni törvényszéki bíró fia agyonlőtte, azután pedig maga ellen fordította a fegyvert és öngyilkos lett. Az eset annak idején nagy feltűnést keltett és ennek tulajdonítható az a legkülönfélébb kombináció, ami a gyilkosság titokzatossága körül keletkezett. Végre Lidonni néhány osztálytársa jelentkezett és elmondták, hogy a gyilkosság az érettségiző diákok bizottságának ítélete alapján történt meg. A diákok ügyeit egy héttagú bizottság intézi és ez ítélte el Ghellit. E vallomás folytán a megvádolt tanulókat esküdtbíróság elé állították, amelyik azonban — mint Palermóból jelentik — a diákokat felmentette a vád alól.

KÖZGAZDASÁG.

Az új Agrárbank megalakulása.

Budapest, augusztus 8.

A nehézkes állami adminisztráció mellett feltűnő gyorsan eljutott az alakuló közgyűlésig az új állami parcellázó bank, a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége, mely ma tényleg megalakult. Ezzel az alakulással a hazai közgazdasági élet egy erős tényezővel gazdagodott, mely — ha működésében is híven követi azon nemes és altruisztikus célokat, amelyek papirosan az új intézet feladatát képezik — nemcsak birtokpolitikai, hanem nemzeti és szociális szempontból is fontos szolgálatokat tehet. Most, az új alakulás bücsőjénél, természetesen még minden aggodalom korai, de a hasonló üzletekkel foglalkozó magánintézetek még most is veszélyesnek mondják azt, hogy a bank szabályzata olyan, hogy az a mindenkori kormányok eszközevé lesz felhasználható. Az alakuló ülésen egyébként Lukács László pénzügyminiszter elnökölt, de részt vett azon gróf Serényi Béla földmivélségi miniszter is. Az új intézet elnöke dr. Teleszky János pénzügyi államtitkár, ügyvezető igazgatója Papp Géza orsz. képviselő lett.

Az alakuló gyűlésről a következő tudósításunk számol be:

A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége ma tartotta meg alakuló közgyűlését a pénzügyminisztériumban Lukács László pénzügyminiszter elnöklésével. A közgyűlésen megjelent gróf Serényi Béla földmivélségi miniszter, Teleszky János pénzügyi és Bartóky József földmivélségi államtitkár s a kormány képviselőin kívül a három alapító intézet képviselői. A közgyűlést az elnökölő pénzügyminiszter hosszabb beszéddel nyitotta meg. Beszéde elején rámutatott arra, hogy az intenzív gazdálkodás, ha lassan és fokozatosan is, mégis mindinkább tér nyer s a termelés mennyiségileg és minőségileg javul. Azonban nem így vagyunk —ugymond — a birtokmegosztás kérdésével és mindazokkal a kérdésekkel, amelyek ezzel szoros kapcsolatban vannak a kivándorlással, a városi proletáriátus szaporodásával, amelyek mind rendkívüli fontosságú politikai és társadalmi kérdések. Azok a jelenségek, melyeket e tekintetben látunk, nemesak nem megnyugtatók, de igen sok tekintetben aggodalomra adnak okot társadalmilag és politikailag is. En nem élek abban az illúzióban, hogy ez intézmény létesítésével mi a kérdést már gyökeresen megoldottuk. Nagyon sok és nagyon intenzív és körültekintő munkára lesz még szükség, hogy e téren bizonyos eredményeket elérjünk. Azonban másrésről nem szabad kicsinyelni ezt az eredményt sem, mert a legnehezebb ponton, a kezdeten túl vagyunk, megtaláltuk az utat, amelyen haladnunk kell és sikerült megalakítanunk egy olyan organizmust, amely eddig hiányzott s amely hivatva lesz mind e problémákkal magasabb szempontból, állami szempontból foglalkozni. Két évet nem szenved azonban, hogy ama problémákon kívül, melyek a törvényben és az alapszabályokban fel vannak sorolva, a gyakorlati élet új és új problémákat fog felvetni, melyekre nézve ma eljárási szabályokat felállítani nem lehet és amelyeknek teljesen czél szerű, az állam érdekében kívánatos megoldása a megalakítandó intézet vezetőinek bölcsességétől és tapasztalatától fog függni.

Az elnök a gyűlés megnyitása után konstataálta a közgyűlés szabályszerű összehívását és határozatképességét. A jegyzőkönyv vezetésére felkérte dr. Walkó Lajos miniszteri titkár, hitelesítésére pedig gróf Deseffy Aurél titkos tanácsost, Imrédy Kálmán udvari tanácsost és Seidl Ambrus miniszteri tanácsost. Dr. Walkó Lajos jegyző felolvasta az állam és az alapító intézetek által jegyzett üzenetreszek mennyiségéről szóló kimutatást

és konstataálta a harmincz százalékos készpénzbe-fizetést. A közgyűlés ezután teljes terjedelemben elfogadta az alapszabálytervezetet és áttért a megalakulásra. Lukács László pénzügyminiszter az 1911. évi XV. törvényekben adott jogánál fogva dr. Teleszky János pénzügyi államtitkárt az intézet elnökévé, báró Korányi Frigyes dr. osztálytanácsost igazgatósági rendes taggá és dr. Agoraszth Miklós osztálytanácsost az igazgatóság póttagjává nevezte ki. Gróf Serényi Béla földmivélségi miniszter ugyancsak az említett törvényben biztosított jogánál fogva dr. Bartóky József földmivélségi államtitkárt az intézet alelnökévé, dr. Szomjas Lajos miniszteri tanácsost igazgatósági rendes taggá és dr. Koós Jenő osztálytanácsost igazgatósági póttaggá nevezte ki.

Gróf Deseffy Aurél titkos tanácsos bejelentette, hogy az alapítók az igazgatóság tagjává a következőket nevezte ki: Bernát István, Imrédy Kálmán udvari tanácsos, Burghard-Bélaudvari Konrád főrendiházi tag, gróf Károlyi Mihály országgyűlési képviselő, Rubinek Gyula, az OMGE igazgatója, dr. Rudnyánszky Béla, Seidl Ambrus miniszteri tanácsos, gróf Semsey László dr. országgyűlési képviselő és Wekerle Sándor titkos tanácsos. A felügyelő-bizottság tagjává gróf Hadik Béla javaslata alapján a közgyűlés a következőket választotta meg: Babits József udvari tanácsos, Förster Aurél országgyűlési képviselő, Hellebronth Kálmán és Simon Ignác. Az eképen megtörtént megalakulás után gróf Deseffy Aurél titkos tanácsos mondott köszönetet a kormányának és az illetékes minisztériumok főtisztviselőinek, Teleszky és Bartóky államtitkároknak, akik az előkészítés munkájában nagy ügybuzgóságot és lelkeséget tanúsítottak. Különös köszönetet mondott azután a kormányának ezért a nagyjelentőségű birtokpolitikai akciónak kezdeményezéséért, Lukács László pénzügyminiszter, elnök a maga és gróf Serényi Béla nevében megköszönte az elismerést s köszönetet mondva egyúttal mindazoknak, akik az intézet megalakulása körül fáradoztak, az alakuló közgyűlést bezárta. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Papp Géza országgyűlési képviselőt az intézet ügyvezető igazgatójává nevezték ki.

Harc az argentinai húsrért. Az a sok huza-vona, amely az argentinai húsbéhozatal tárgyában a bécsi tanácskozások körül tapasztalható s az osztrákok komoly elzárkózása egyre jobban megerősíti ama nézetünket, hogy Ausztria megkapja mindazt, amit kíván, ellenben a rekompensáció teljesen értéktelen lesz. A magyar gazdák verhetők köreiben már ma meglehetősen nagy idegesség nézik a sok huza-vonát. Ennek ad hangot az OMGE köréből származó következő közlemény is: Az ország gazdaközönsége egyre nyugtalanabbul szemléli az argentinai húsról tárgyalásokat. A nyugtalanúság fokozza, hogy a két kormány képviselői állandóan tárgyalnak a további behozatal megengedéséről és az ennek fejében adandó kompenzációkról, amiktől a gazdaközönség a vámvédelem integritását félti. A Magyar Gazdaközövetséghez sürűn érkeznek az ország minden részéből levelek, amelyekben a gazdák a szövetség legerélyesebb fellépésre buzdítják. A lapok azon híradása, hogy Argentinából újabb husszállítmányokat indítanak utnak Trieszt felé, a gazdaközönség körében valóságos ingerültséget keltett. — Ottlik Iván földmivélségi államtitkár és Lers Vilmos kereskedelemügyi miniszteri tanácsos, akik Bécsben az osztrák szakeladókkal az argentinai húsbéhozatal kérdésében tárgyalásokat folytattak, holnap visszaérkeznek Budapestre. A tárgyalások ezúttal sem nyerték befejezést s valószínű, hogy a tárgyalások folytatására a jövő héten az osztrák szakeladók érkeznek Budapestre.

A pozsony-bécsi villamos. Bécsből jelentik nekünk: A bécs-fozsonyi villamosvasut 1912. november 30-ára fog elkészülni.

A Hitelbank szabadtéri palotája. A Magyar Általános Hitelbank Szabadtéri, a város legelőkelőbb helyén, közvetlenül az újonnan épült város-ház szomszédságában modern, háromemeletes bankpalotát létesít, melyre a napokban irták ki a szűkebbkörű árlejtést. A bankpalotát Hajós és Villányi budapesti műépítések tervezték. A cca 60 méter utcai fronttal bíró ingatlanon levő régi épület november folyamán kerül bontás alá és az épület jövő év novemberében adatik át rendelkezésének. Az épület földszintjén a bank céljait szolgáló helyiségek és nagyobbabásu üzletek, mezzaninában irodák, a többi emeletorában pedig modern nagy lakások terveztettek.

Hause a Skoda-részvényekben. A tavaszi Skoda-láz — úgy látszik — ismét megismétlődik a bécsi tőzsdén. Néhány nap óta erős kereslet nyilvánul meg a részvényekben. A keresletet a spekuláció azzal magyarázza, hogy a gyár a hadseregtől óriási megrendeléseket kapott, azonkívül sok a külföldi megbízása is. Napról-napra bővítik a gyár üzemét s még így sem tud megfelelni a tömeges megrendeléseknek. Ezek a hírek — legalább ebben a formában — tulzattak s ha sokáig felszínen tartják magukat, a sokáig emlékezetes reakció most sem marad el a tőzsdén. Máris hasonlitanak jelek a tavaszi derut szimptomáihoz.

Az 1910. év 135 millió korona behozatali többlettel zárult. Alapjában elhibázott és nemzeti vagyonszerzésünk gyökerében megtámadó külkereskedelmi és vámpolitikánk újabb lesújtó eredménye az, hogy a már megállapított végleges adatok szerint a múlt évben 135 millió koronával ismét passzív volt külkereskedelmi forgalmunk. A magyar áruforgalmi statisztikai értékmegállapító bizottság ugyan a hó 8-án Vargha Gyula min. tanácsos elnöklelte alatt a szakosztályai által az 1910. évre megállapított egységértékeket jóváhagyta s így a végleges adatok is összeállíthatók voltak. Ezen adatok szerint Magyarország összes behozatala 1910-ben 1852 millió koronát, összes kivitele 1717 millió koronát tett; *áruforgalmunk mérlege tehát 135 millió koronával passzív.* Árumérlegünknek ez a passzivitása 27 millió koronával nagyobb, mint az előző évben, noha akkor az inséges buzatermés nyomán jelentkezett abnormis buzaimportért kerek száz millió koronát fizettünk a külföldnek. A behozatal újabb emelkedése ezuttal legnagyobb részét az iparcikkekre esik, még pedig különösen gyapjúárakra, gépekre, konfekcionált árukra, kikészített bőrökre és bőrárakra, faárakra, vasárakra stb. Mezőgazdaságunk fejlődésének örvendetes jele az, hogy a gépek behozatalának többlete jórészt a mezőgazdasági gépeknél (gőzekemotornyoknál, cséplőgépeknél; aratógépeknél stb.) mutatkozik. A kivitel értékösszegének csekély változását az magyarázza, hogy a marhaárak felszökkenése, a levantei cukorkivitel nagy föllendülése s az 1910. évi jó buza- és rozstermés okozta gyarapodást bőven ellensúlyozta a liszt kivitelnek — különösen értékben való — nagy esőkkenése, valamint a zab- és rozsexport ki-sebbedése. Még jobban, mint az összes behozatalunk, emelkedett az Ausztriából származó import. Az 1909. évben 1310 millió korona értékű, 1910-ben ellenben 1395 millió korona értékű árut hoztunk be Ausztriából. Ez természetes következménye a már fent kiemelt két mozzanatnak, az 1909. évi behozatalt legelő sorban a balkán buza szöktette fel, az 1910. évi import emelkedésének ellenben az iparcikkek behozatala adja meg a jellegét, melyeket legelső sorban Ausztriából vásárlunk. Az Ausztriába kivitt áruk értékösszege nemhogy emelkedett, hanem még csökkent is: 1288 millió koronáról 1280 millió koronára. Ezt főleg az a körülmény okozta, hogy nemcsak liszt kivitelünk hanyatlott, hanem a lisztárak is erősen esőkkenek.

A munkáspénztár önkéntes tagjai. Az Országos Munkás Betegsegélyző és Balesetbiztosító pénztárhoz egyes vidéki kerületi pénztárak kérdést intéztek aziránt, hogy vajjon lehetnek-e a pénztárnak önként továbbfizető tagjai olyanok, akik házalással, ügynökséssel, varrással, háztartással foglalkoznak, kik önálló iparosok, vagy kiskereskedők lettek, végül olyanok, akik nyugdíjat vagy kegydíjat élveznek s avagy akiket a gyermekeik tartanak el. A feltett kérdést az országos pénztár elnöksége „előnökségi határozattal” úgy döntötte el, hogy a törvény intenciója szerint a törvény 60. szakaszának negyedik bekezdése alapján önként továbbfizető tagja a pénztárnak csak az maradhat, aki valamely biztosítási kötelezettséget megállapító foglalkozásból kilépve, foglalkozás nélkül marad. Míhelyt az ilyen egyén valamely foglalkozáshoz jut, arra való igénye, hogy tagságát önkéntes továbbfizetés címén fentartassa, megszűnik. Az ilyen egyéneknek az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztárhoz való viszonya mindenkor az új foglalkozása szerint bírálendő el. Ennélfogva azok, akik házalással, ügynökséssel, háztartással foglalkoznak, vagy akik önálló iparosok, vagy kiskereskedők lettek, az országos pénztár önként továbbfizető tagjai nem maradhatnak. Ilyen önként továbbfizető tagok maradhatnak ellenben azok, akik nyug- vagy kegydíjat élveznek, ugyszintén, akiket a gyermekeik tartanak el azon esetben, ha a családfe, illetve az eltartó nem biztosításra kötelezett tag. Azok, akik

a biztosítási kötelezettséget megállapító foglalkozásból való kilépésük után varrással foglalkoznak, szintén nem maradhatnak önként továbbfizető tagok. E rendkívül fontos elnökségi határozatnak indokolása az, hogy a szociális biztosításnak a pénztár elnöksége szerint nem az a célja, hogy lehetőleg mindenkit bevonjon a biztosítás körébe, hanem az, hogy azon személyek részesüljenek az általa nyújtott szolgáltatásokban, akik gazdasági helyzetüknél fogva erre reászorulnak.

Az amerikai magyar bank ügye. Báró Kornfeld Pál, a Hitelbank igazgatója — mint ismételtén megemlékeztünk róla — hosszabb ideig Newyorkban időzött a sokat pertraktált új magyar amerikai bank megvalósításának érdekében. Utjának eredményéről beszámolt Ullmann Adolf vezérigazgatónak is, aki jelenleg Nauheimban üdül. Ma azután egy könyvatos után egyik esti lap azt jelentí, hogy a Hitelbank elejtette a magyar amerikai bank felállításának kérdését, mert az intézet prosperitását illetőleg kételyek merültek föl. Ez a hír minden komolyabb alapot nélkülöz, mert — mint illetékes helyről közlik velünk — a kérdés még erősen foglalkoztatja az irányadó köröket és döntés még semmiféle irányban nem történt.

Kincstári vetőmageladás. A kisbéri, bábolnai, mezőhegyesi és fogarasi ménesbirtokok, valamint a gödöllői m. kir. koronauradalom gabona- és egyéb terménykészletéből nagyobb mennyiséget vetőmagul készpénzítés mellett eladásra bocsátanak. Az eladási árat Kisbérre és Bábolnára, Mezőhegyesre és Gödöllőre nézve a budapesti tőzsdei, Fogarasra nézve pedig a fogarasi piacon jegyzett piaci árak szerint állapítják meg oly módon, hogy az elszállítás megelőző napon jegyzett tőzsdei, illetve piaci árakból szállítási költségre Kisbéren 82 fillért, Bábolnán 60 fillért, Gödöllőn 30 fillért, Mezőhegyesen pedig 1 koronát vonnak le métermázsánként. Egy gazdának ugyanazon gabonanemből 100 métermázsáig, egyéb magvakból pedig 10 métermázsáig terjedő mennyiséget adnak át. A vásárolt vetőmag kizárólag csak vetésre fordítható.

Rosnerék fizettek. A Rosner és Faludi cég kinyezkedése értelmében, a tőzsdei hitelezői védegyelet képviselője ma az első 25 százalékos részletet, összesen 145.000 koronát fizetett ki a cég hitelezőinek, a hátralékos összegekre pedig az 1910-ig kiállított bonokat is kiosztotta. Rosner egyébként ma már ismét megjelent a tőzsdén, de üzletet nem kötött.

Sörárpabemutató Sopronban. A Sopron-megyei Sörárpatermelők Szövetsége folyó hóup 17-én Sopronban sörárpabemutatót és bonitálást rendez. Az eddigi jelentések a bemutatás sikerét illetőleg jó kilátásokkal kecsegtetnek, mert a szövetségnek eddig több, mint 5000 hold árparterülete van. A bemutatás alkalmával veszi meg a szövetség azt a 600—800 métermázsás árparterőmagot, melyet a földmívelésügyi miniszter által nyújtott kedvezmények áron osztanak ki a kisgazdáknak.

Parcellázás a Felvidéken. Mikor az állam a maga altruista elvekre épített parcellázó bankjáról szóló törvényjavaslatot elkészítette, mozgalom indult meg a vidéki pénztintézetek között, hogy tömörülve nagyobb anyagi erővel továbbra is folytathassák parcellázási tevékenységüket. Az eszme tulajdonképpen a Magyar Telepítő és Parcellázóbanktól indult ki és az ő agitációjára alakult meg az Ugocsa- és Berég-megyei pénztintézetek nagyszőlősi szindikátusa. Rövid multra tekint ugyan vissza szindikátus, de máris megszerezte az *Ujfalussy Lajos-féle tasnádszarvadi 1013 magyar holdas birtokot 540 koronás egységár mellett.* A szindikátus a birtok értékesítésével Guttman Henrik nagyszőlősi igazgatót bizta meg.

Gyógyfürdő-vállalat Esztergomban. Esztergom városának több hőforrása van. Ujabbban orvosi és vegyszertü vizsgálat megállapította, hogy a hőforrások gyógyerővel bírnak, miért is most az Esztergomi Takarékpénztár finanszírozásával konzorcium alakult, mely a források kihasználására fürdőtelepet létesít.

Az osztályorszájték negyedik osztályának mai sorsolásánál a következő nagyobb nyereeményeket húzták ki:

Kilenczven ezer koronát nyert: 92079.
Harmincz ezer koronát nyert: 65260.
Huszezer koronát nyert: 45092
Ötezer koronát nyert: 82666.
Kétezer koronát nyertek: 12758 15921 34112 45871 60104.
Ezer koronát nyertek: 7320 11246 34621 51201 89537.
Ötszáz koronát nyertek: 266 435 2338 2890 3269 3450 6136 7817 7861 8082 8139 8840 12204 12418

12837	16859	16464	18499	19912	24059	26752	27458
27922	28489	31189	32021	32800	36704	36862	38263
42413	43205	44256	45160	45200	46346	49293	54406
56203	69051	61451	62529	67937	68109	68528	69843
76552	79813	81632	85143	83962	87382	88502	89790
90279	98737	99632	103673	105534.			

Az osztályorszájték mai húzásán a 90.000 koronás főnyereményt a *Mercur Vállalat R. T.* (Budapest, V., Fűrdő-utca 3.) által 8/8-ban eladott 92079 számú sorsjegy szerencsés vevői nyerték meg.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, augusztus 8.

A készáru piacon ma is szilárd volt az irányzat. Bőséges kínálattal szemben a malmok igen jó vételkedvet mutattak és mivel másrészt az árubirtokosok nem voltak túlkövetelők, igen élénk és nagyarányu forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 70.000 q buza kelt el, előbb 15 fillérral, később már csak 5—10 fillérral a tegnapiaknál drágább áron. A legdrágább eladási ár 11,90 korona volt 82,5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11,50 korona 78 kilós pestvidéki buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs változatlan, az árpa tartott, a zab hanyatló, a tengeri esendes. Forgalomba került: 2100 q rozs 7,70—7,90 koronás áron, 500 q zab 8,30—8,70 koronás áron, 1000 q árpa 8,30 koronás áron, 1400 q tengeri 7,80—8,05 koronás áron és 100 q cinquantin 9,70 koronás áron. A határidő piacon a mai üzlet igen szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg. A megnyitás ropant viharos volt, de alig hogy az első roham lecsillapult, kitűnt, hogy a kínálat van tulsúlyban, mire aztán erősen visszaestek a magas kezdő árfolyamok. Később esendesebb hangulat mellett némileg újra felemelkedtek a jegyzések, de zárlat előtt ismét visszaszorultak azok kevésbé. Az októberi buza 9 fillérral a tegnapi zárlaton fölüli, 11,45 koronán indult, gyorsan 11,29 koronáig hanyatlott, aztán 11,39 koronára javult és zárlatkor 11,34 koronán maradt. A májusi tengeri 5 fillérral a tegnapi zárlaton fölüli, 7,67 koronán indult, 7,70-ig tovább javult, aztán 7,61 koronáig szorult vissza, de újra 7,69 koronáig javult, zárlatkor pedig 7,63 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az októberi buza két fillérral, az áprilisi buza három fillérral, az októberi rozs hat fillérral győzött, ellenben az októberi zab négy fillérral, a májusi tengeri pedig három fillérral javult.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ.

Kezdő volt:		Kilós		Ára 100 kg.	
Buza					
Tiszavidéki, uj	75	—	75	22,75—23,00	
"	76	—	80	22,90—23,25	
"	77	—	81	23,05—23,35	
"	78	—	82	—	
Fejérmegyei, uj	75	—	79	22,55—22,80	
"	76	—	80	22,75—23,05	
"	77	—	81	22,85—23,15	
"	78	—	82	—	
Pestvidéki, uj	75	—	79	22,55—22,80	
"	76	—	80	22,80—23,10	
"	77	—	81	22,85—23,15	
"	78	—	82	—	
Bánsági, uj	75	—	79	22,65—22,90	
"	76	—	80	22,80—23,10	
"	77	—	81	23,00—23,20	
"	78	—	82	—	
Bácskai, uj	75	—	79	2,65—23,00	
"	76	—	80	22,80—23,10	
"	77	—	81	22,95—23,25	
"	78	—	82	—	
Rozs	I. rendű uj	—	—	17,85—18,05	
"	középmínőségű uj	—	—	—	
Árpa	takarmány I. rendű	—	—	—	
"	II.	—	—	—	
Zab	I. rendű	—	—	17,20—17,80	
"	II.	—	—	16,60—17,00	
Tengeri	belföldi uj	—	—	15,60—15,80	
Köles	"	—	—	—	

Kötöttett:
Buza, Tiszavidéki: 200 q 82,5 k 23,70 K, 100 q 81,5 k 23,70 K, 1000 q 82 k 23,80 K, 1000 q 81 k 23,80 K, 200 q 82 k 23,50 K, 150 q 81,5 k 23,70 K, 100 q 81,5 k 23,70 K, 100 q 81 k 23,75 K, 1700 q 81 k 23,70 K, 4000 q 81 k 23,65 K, 500 q 81 k 23,60 K, 3500 q 81 k 23,60 K, 900 q 81 k 23,60 K,

100 q 81 k 23.40 K, 600 q 80.8 k 23.60 K, 3300 q 80.5 k 23.60 K, 1000 q 80.5 k 23.60 K, 1000 q 80 k 23.60 K, 1000 q 80 k 23.60 K.

Tiszavidéki: 650 q 80 k 23.60 K, 1000 q 80 k 23.45 K felső, 200 q 79.5 k 23.20 K felső.

Pestvidéki: 400 q 82 k 23.50 K, 100 q 82 k 23.40 K, 200 q 80.5 k 23.60 K, 150 q 80 k 23.60 K, 500 q 80 k 23.60 K, 700 q 80 k 23.40 K, 100 q 80 k 23.20 K, 800 q 78 k 23 K.

Bácskai: 450 q 79.5 k 23.40 K, 3000 q 79 k 23.40 K, 100 q 78.5 k 23.30 K.

Bánsági: 14.000 q 80 k 29 K.

Pádsi: 5000 q 80 k 23.45 K.

Fejérmegyei: 800 q 81 k 23 K, 200 q 80.5 k 23.35 K, 1000 q 80 k 23.30 K, 1000 q 80 k 23.30 K, 14.000 q 80 k 23.10 K, 100 q 78 k 23.10 K.

Felsőmagyar: 300 q 80 k 23.35 K, 100 q 80 k 23.20 K.

D.-Földvári: 1000 q 80 k 23.50 K.

Tolnai: 3000 q 80 k 23.40 K.

Szerémségi: 2000 q 79.5 k 23.35 K.

Rozs: 200 q 17.80 K, 400 q 17.75 K, 100 q 17.40 K, 100 q 17.50 K, 1200 q 17.80 K, 100 q 17.70 K kpf.

Zab: 200 q 16.60 K, 150 q 17.40 K ab Bpest, 100 q 17.40 K kpf.

Tengeri: 600 q 15.60 K.

T-árpa: 1000 q 16.60 K kpf.

A határidőpiacra köttetett:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:

Buza 1912 áprilisra 11.60-48-55-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-1514-1515-1516-1517-1518-1519-1520-1521-1522-1523-1524-1525-1526-1527-1528-1529-1530-1531-1532-1533-1534-1535-1536-1537-1538-1539-1540-1541-1542-1543-1544-1545-1546-1547-1548-1549-1550-1551-1552-1553-1554-1555-1556-1557-1558-1559-1560-1561-1562-1563-1564-1565-1566-1567-1568-1569-1570-1571-1572-1573-1574-1575-1576-1577-1578-1579-1580-1581-1582-1583-1584-1585-1586-1587-1588-1589-1590-1591-1592-1593-1594-1595-1596-1597-1598-1599-1600-1601-1602-1603-1604-1605-1606-1607-1608-1609-1610-1611-1612-1613-1614-1615-1616-1617-1618-1619-1620-1621-1622-1623-1624-1625-1626-1627-1628-1629-1630-1631-1632-1633-1634-1635-1636-1637-1638-1639-1640-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649-1650-1651-1652-1653-1654-1655-1656-1657-1658-1659-1660-1661-1662-1663-1664-1665-1666-1667-1668-1669-1670-1671-1672-1673-1674-1675-1676-1677-1678-1679-1680-1681-1682-1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-1697-1698-1699-1700-1701-1702-1703-1704-1705-1706-1707-1708-1709-1710-1711-1712-1713-1714-1715-1716-1717-1718-1719-1720-1721-1722-1723-1724-1725-1726-1727-1728-1729-1730-1731-1732-1733-1734-1735-1736-1737-1738-1739-1740-1741-1742-1743-1744-1745-1746-1747-1748-1749-1750-1751-1752-1753-1754-1755-1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-

Kivonat a hivatalos lapból

— Augusztus 8. —

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter dr. Hoffmann Ferenc gazdasági akadémiai segédtanárt gazdasági akadémiai rendkívüli tanárra, Jarmay Károly szőlőművelési szakértőt a budapesti m. kir. állatorvosi főiskola járványtani tanszéke mellé, 2 év tartamára, a XI. fizetési osztályba tanársegédé, Galamb István nyirespusztai lakost szőlészeti és borászati gyakorlókká;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy István és Rajos Lajos kir. közalapítványi segédfelügyelőket kir. közalapítványi felügyelőkké, dr. Imrei Lajos fogalmazót pedig kir. közalapítványi segédfelügyelővé, David Mihály, Heibik Aladár, Fodor István és Horváth István gyógypedagógiai tanítókat jelenlegi minőségükkel a X-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába, Horváthné Slezák Mária törökbecsei állami polgári leányiskolai helyettes tanítónő a zölyomi állami polgári leányiskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónővé, Horn Adámné szül. Vass Róza okleveles kisdudóvónő az apatini IV-ik számú állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé;

az igazságügyminiszter Márk Gábor zölyomlípesei árvaházi tanítót, Kolosár József szegedi Árpád otthoni fiúnevelőintézet előadóját és Kallós Ernő náborudvarnok eleni iskolai tanítót a Kassai kir. javítóintézethez — egyelőre ideiglenes minőségben — családfelelőségeké, Unger Nándor száskálányi járásbírói díjnyelvet a bírói járásbírókhoz imokká;

a közös pénzügyminiszter Svára Ferenc I. oszt. államügyhelyettes a sarajevói államügyészséghez államügyészsé a VII. fizetési osztályba nevezte ki.

Az állami szűnvevősek elnöke Jankura Sándor főosztályvezető szűnvevő és jellegzet felruházott állami szűnvevőszéki szűnvevőt a VII. fizetési osztályba állami szűnvevőszéki főosztályvezetővé;

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Pap Illés kassai állami főreáliskolai rendes tanárt a budapesti X. ker. tisztviselőtelepi állami főgimnáziumhoz, Babits Mihály fogarasi állami főgimnáziumi r. tanárt az újpesti állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Az igazságügyminiszter Kustár Dániel illavai orsz. fejeletti református lelkészét saját kérelmére a váci orsz. fejelettihez helyezte át.

Véglegesítés. Az igazságügyminiszter Koszko-csák György illavai orsz. fejeletti ideiglenes főügyőrt véglegesítette.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Meitner Gyula budapesti illetőségű ugyanottani lakos családi nevének Martosra, Weingartner Jakab posta- és távirádszolgálat, budapesti lakos családi nevének Váradira kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A zengi fővámhivatalnál vámgazdornoki állásra 14 nap alatt; a salgótarjáni járásbírósnál telekkönyvi átalakító díjnyelvi állásra 2 hét alatt; Nádálján postamesteri állásra augusztus 25-ig; a budapesti postatakarékpénztárnál tizenegy (14) hivatali szolgálati állásra augusztus 20-tól szeptember 20-ig lehet beadni a pályázatot.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Ónna, Mörva Vág, Réba, Óráva, Mura Száva, Szamos Deés, Kraszna, Latorfalva, Laborcs, Vág) and water level measurements (méter) for various dates (augusztus 7, 8).

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése

Hazánkban tegnap a délkeleti megyékben csejt kisebb-nagyobb eső és itt-ott zivatar is fordult elő. A hőmérséklet tegnap már keleten és északon is a normális fölé emelkedett; a maximum 34 fok C volt Nagytagyoson és a minimum 8 fok C Árvaváralján.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgöny-prognózis: Meleg, száraz.

Weather forecast table with columns: Állomás, Légnyomás, Hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

Jogászok! Ügyvédjelöltek! siessünk

Dr. Erős Vilmos jogi szemináriuma segítségével Budapest, Dohány-u. 78. III. em. TELEFON 118-57.

gyorsan, sikeresen letenni a szigorlatokat és az ügyvédi vizsgát! A jogi vizsgák vezérfonala nélkülözhetetlen tanácsadó minden érdeklődőnek ingyen!

EGYETERTÉS politikai naplajp.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOS MATYÁS.

Main financial table: Budapesti értéktőzsde. Columns include: Államadósság, Záloglevelek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalom, Iparvállalatok, Sorsjegyek. Sub-columns show various financial metrics like Pénz, Ár, and shares.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hangok a nyárból...

Fényezikás, himbálós, légycsevegési víz
Csendesen foly körül nyárvirágos mezőt.
Meleg sóhajszellő némán, reszketősen
Ingatja az erdőt.

Öreg, íromba rom, unottan néz alá,
Kóhátát érezeugár izzasztja aranyra,
Fáradt, dalos népe a körögös földnek,
Pihen most alatta.

Piros, égő arcczal sülyed a határba,
Lankasztó mosolylyal simogat meg a nap
Buesugaraikat szerteszét omlassa,
Estkoncert hangja kél az erdő alatt,
Dalosan baliagnak dévajon nótázva,
A nyár munkásai be az éjszakába.

Baló Elemér

(Szellemi munka ideje.) Dr. Necsajev orosz orvos megkísérelte megállapítani, hogy mennyi szellemi munkára képes a normális ember, mennyi munka után fárad el úgy, hogy a gondolkodása már nem rendes, az érdeklődés megszűnt. Arra az eredményre jutott, hogy átlag naponként hat és fél órát tud dolgozni agyával az ember és pedig négy és egy negyed óráig teljes munkaképességgel. A legjobb munkanapoknak szerda és csütörtök bizonyultak, a legrosszabbaknak hétfő és péntek. Azonkívül kitűnt az is, hogy legelőnyösebb hetenkint 58 óra alvás és 10 óra mozgás és a legtöbb ember hetenkint 37 és fél órát képes egészen intenzíven dolgozni. Természetesen azonban, hogy ez az óraszám a munkától magától is nagy mértékben függ, mert kevésbé megerőltető s produktív munkával akár kétszer annyi ideig is foglalkozhatunk. Ha közben szünetek is vannak, akkor a munkaképesség felhalmozódik és hosszabb pihenés után sokkal intenzívebben és hosszabban tudunk dolgozni. Necsajev doktor önmagán azt tapasztalta, hogy napi hat és egy negyed — tíz és fél óra között változott a munkaképessége. Az egyéni hajlamok természetesen mindenkinél másképpen állapítják meg az időbeosztást és mindenkinél más és más tartalmu pihenésre, meg mozgásra van szüksége ahhoz, hogy szellemi munkát tudjon végezni.

REJTÉLYES ÜGY.

— ANGOL REGÉNY. —

Írta: BILLY MARSH.

Itt a két virrasztó szolga egyiké jött elébe és bánulól, ijedt arcczal kérdezte, hogy mi történt.

— Beteg vagyok... mindjárt elájulok... levegőre kell mennem — felelt Sarah akadozva és zavartan. — Nyissa ki a kertajtót és bocsásson ki.

A szolga engedelmeskodott, ámbar habozva, mert úgy vélte, hogy nem lesz jó így magára hagyni Sarah-t.

— Mind furesább bogarai vannak — szólott s miután Sarah-t kiengedte a szabadba, visszatért társához. — Nos most, hogy az urnó meghalt, valószínűleg máshol kell szolgálatot keresni. Én a magam részéről nem nagyon bánkódnék utána. Azt hiszem, te sem.

A kert hűs, enyhítő levegője felfrissítette Sarah-t s izgatottságát is csökkentette. Mellékkuttra fordult, amely egy terrasra vitt, ahonnan kilátás nyílt a szomszéd falu templomára.

Már világosodni kezdett különösen kinn a szabadban. A napfélkeltét megelőző ködös fény békésen és kedvesen derült fel a fekete-barna tömeg-földek fölött a keleti égen. A kis templom mirtusbokraival, melyek dusan koronázták a kis temetőt is, mind világosabban és jobban vált el a hajnali égboltról.

Sarah bágyadtan támaszkodott egy kerti székre és a templom felé fordult. Szeme a kis épületről a temetőre tévedt; sokáig maradt ott s látta, mint lesz minél melegebb és melegebb a világosság a holtak békés magányos nyughelye fölött.

— Jaj a szívem, a szívem! — tört ki

(Szikratáviró-főállomások Olaszországban.)

A szikratávirás ma már az egész világon nagy hadadást mutat. Olaszország se marad el ebben a versenyben. Ma már nemcsak egyes nagyobb városok között létesítettek összeköttetést, hanem oly állomásokat is állítanak föl, melyek léghajókból érkezett távirat fölfogására is alkalmasak. Ezek az állomások az eddigi Marconi-rendszer helyett Jacoviello tanár módszerét fogják átvenni; ugyanazt a módszert alkalmazzák az olasz tengerészet torpedónaszádjainál is. Rádium-főállomás van Turinban, évil Milanóban, Bologna-ban és Firenzében.

(Az életsugarak.) Amerikában megint olvasmit produkáltak, amit egyelőre kételkedéssel kell fogadni, habár nem lehetetlen, hogy teljesen új utat nyit a kutató elme számára. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy Patrick O'Donnell dr. chicágói orvos fölfedezte volna az életsugarakat. Ezek az életsugarak az emberi test elektromosságából származók és az emberi test belsejéből áramlanak kifelé, sőt O'Donnell félnék állítása szerint ezek az ő fölfedezte életsugarak egyenesen a lélekből szállanak elő. Legimpozánsabb kísérlete az volt, amikor egy chicágói kórházban fotografikus uton fölfogta azokat az életsugarakat, amik a beteg halála percében vették körül a testet. O'Donnell az elektromos kisugárzás természetének vizsgálásával már évek óta ismert Amerikában és kísérleteit régóta figyelik a szakkörök. O'Donnell kétséghatározatlanul bebizonyítottak hiszi, hogy az ember testét állandóan elektromos természetű fénysugárzás veszi körül. Nemrégiben maga köré gyűjtött egy sereg amerikai orvost és azoknak bámulusos módon igazolta be, hogy az emberi test elektromos fénysugárzása szabad szemmel is látható. Kísérleténél a mozgófényeknél használatoshoz hasonló filmet használt, ám ezt előbb két lepecsélt üvegű, bizonyos kémiai elemekből összetett keverékben preparálta. Amikor az orvosok keresztül néztek a preparált filmen, csakugyan láthatták a kísérletezésre kiválasztott ember testén az elektromos fénysugarakat. Ekkor ezt mondta O'Donnell: „Nem akarom azt állítani, hogy ez a fénysugárzás a lélekből származó, ám az bizonyos, hogy itt rejtelmes rádióaktív erőről van szó, ami a czélnak megfelelő eljárással, aminő az enyém is, rövid időn belül teljesen megismerhető.“ Az amerikai lapok minden fentartás nélkül O'Donnell pártjára állanak és hosszú cikkekben magasztalják a lefotografált életsugarak jelentőségét, amiben egyébként azért is hihetnek, mert több neves amerikai orvos is tapasztalta, hogy fénysugarak törnek elő az emberi testből.

(Az automobil-kápolna.) Az „English Mechanic“ szerint legközelebb megszaparodik az automobilok fölhasználásának módja, ami eddig is elég változatos volt. Automobil-kápolnáról van szó és az eszme a westminsteri érsek jó szemét dicséri. A templomi czélokra használatos automobil kívülről postakocsihoz lesz hasonlatos és mindkét oldalán két széles ablak lesz. Belsejében oltárt állítanak föl és az ez előtt elhelyezett zsámolyokon tizenkét személy foglalhat helyet. A zsámolyokat és az oltárt hordozni lehet és az istentisztelet végeztével a sarokba állítják ezeket. Az automobil-kápolna külsője ekkor olyan lesz, amilyen egy szalonkocsia és ilyen is marad a következő istentiszteletig. Este lebecsátják a két falra függesztett pamlagokat és az automobil-kápolna ekkor hálókocsivá vedlik. Ezek a két pap részére valók, akik e vándorló kocsiban teljesítik papi hivatásukat. A földaláló azt hiszi, hogy Angliában, ahol kevés a katolikus és ahol amugy is igen szétszórtan élnek, az automobil-kápolna jó szolgálatokat tesz a katolicizmusnak.

(Cserebogár kiveszében.) Minden földművelés foglalkozó országban feltűnt, hogy évről-évre kevesebb cserebogarat látnak. Mi az oka annak, hogy a cserebogár, mely egy emberöltővel ezelt meg milliószámra rajzott a levegőben, oly feltűnő módon fogy? Egy tapasztalt mezőgazda ezt a választ adja erre a kérdésre: A cserebogár lárvája tudvalevően a földben, különösen a szántóföldben fejlődik. A mezőgazda a földjét ősidők óta istállótermékkel trágyázza, melyben a lárvák kiütnően érezték magát. Hatvan évvel ezeltől bukkant föl a mesterséges trágyázás. Akkor kezdték Peruból a madártrágyát, az ugynevezett peru-guanót áthozni Európába. Ez sem ártott a lárvának, mert úgy keverték a földbe, ahogy volt. Mikor azonban a guanót kénsavval föleresztve juttatták a földbe, mind nehezebb lett a lárvák megmaradásának kérdése. Harmincz év előtt csilaléttrommal, újabban pedig mindenféle sóval növelik a föld termő erejét, már pedig mindkettő gyilkos mérge a lárvának. Ami a növényre nézve életföltétel, ami a termést megkésztet, megélesztőzi, az biztos halál a lárvának, tehát pusztítója a cserebogárnak.

(Czethalak és a víz alatt járó hajók.) Egy amerikai tenger alatt járó naszád legénysége jelenté, hogy Block-Island közelében egy buvárkísérelt alkalmával egész sereg czethal vette körül a hajót, mert a hajót is czethalnak nézték. Különösen a fiatal czethalak követték állandóan a hajót, mintha anyjuk után mentek volna. A hajó tisztjei szerint a czethalak komoly veszedelmet jelentenek a tengeralatti hajókra nézve.

belőle a keserűség. — Miből van, hogy nem török össze?!

Ugy maradt egy darabig a székre támaszkodva és fájdalomosan nézte a temetőt. Azokra a szavakra gondolt, amit Treverton kapitány az imént intézett gyermekéhez. Ugy látszott, hogy összefüggésben vannak azzal a levéllel, mely Treverton asszony halálos ágyán írólt. Sarah újra elővette és haragosan gyűrte össze ujjai között.

II.

— Még mindig az én kezemben van! Még mindig nem látta más szem, csak az enyém! — szólott gyűlölettel nézve az összegyűrt papirlapot. — De az én hibám? Ha urnóm még élne, ha látta volna, amit én láttam, ha hallotta volna, amit én hallottam... Kivánná még tőlem, hogy átadjam a levelet!

Ez a gondolat, melyet öntudatlanul hangosan fejezett ki, mintha megnyugtatta volna. Elgondolkodva ment tovább, át a terraszon, néhány lépcsőn lefelé és az ültetvényeken keresztül vágtott utra lépett, mely a ház keleti oldalát az északival kötötte össze.

Az épületnek ez a része több mint félszázad óta lakatlan és elhagyott volt.

A kapitány annak idején egész sor északi szobát fosztott meg legszebb festményeitől és legszebb butoraitól, hogy a nyugati szobákat diszítse, amelyek most egyedül lakott részei voltak a háznak és amelyek tökéletesen elegendők voltak a családnak és a vendégeknek, akik kis időt töltöttek itt.

A várkastélyszerű épület eredetileg négyszögletű volt és erős falakkal volt körülvéve. Az erőd forma hely sok védősáncza közül még csak egy volt meg, egy ormótlan, alacsony torony, amelytől, valamint a közel-lévő falutól kapt a ház ezt a nevet: Porthgenna Tower. Ez a torony a nyugati homlokzat déli sarkán állott.

A déli oldal maga istállókból és melléképületekből állott, előttük omladozó fallal.

amely hátulról deszkaszögben esatlakozva az északi oldalhoz, kiegészítette a négyszöveget.

Az elvadult, elhanyagolt kert és az északi szobák állapota világosan elárulta, hogy sok év mult el azóta, hogy emberi lény lakott benne. Az ablakok sok helyütt ki voltak törve, máshol pedig vastagon feküdte a por és piszok őket. Egyik helyen egészen nyitva állottak az ablakszárnyak, másutt pedig csupán félig. A vadul burjánzó borostyán, a falak hasadékaiban gyökerező növényzet, a pókhálók, a fütörmelékéből, téglákból, mészből, üvegeserepekből, rongyokból és szövetdarabokból összevegyült lim-lom, mely az ablakok alatt feküdt, rombolásról és pusztulásról beszélt.

A ház e része árnyékban volt s ennél fogva sötét, hideg és télies, még olyan napos augusztusi reggelen is, mint mikor Leeson Sarah az elhagyott kertben bolyongott. Mind jobban elmerülve gondolatai tömkelegébe, lassan haladt el a régen kipusztított virágágyak mellett a vad burjánokkal körülött udvaron.

Szeme gépiesen futotta át a vidéket s lábai olyan gépiesen vitték, akár merre ment is az uton.

Urának a gyermekszobában mondott szavai annyira megrendítették, hogy szorongatott lelkében végre felébredt az erkölcsi bátorság, hogy végleges és kétségbeesett esz-közkhöz nyuljon.

Amint eszmémenete mindinkább eltávolodott a külső dolgoktól, lassan vándorolva a kert utain, végre önkénytelenül is megállott egy szabad helyen, amely azelőtt jól ápolt, pázsitos tér volt s amelyből még most is szép kilátás nyílt a kastély északi oldalára.

— Mi kényszeríthet arra, hogy a levelet egyáltalában átadjam uramnak? — kérdezte ismét önmagától és álmadozva simította ismét tenyerével a gyűrött papirost.

(Folyt köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1911. augusztus 9-án.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
(BUDAI SZÍNHÁZ)

Régi jó idők.

WHEN KNIGHTS WERE BOLD
Komédia 3 képb. — írta:
Marlowe Charles. — Fordította:
Salgó Ernő.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

50rárosi Városligeti Színház

Az ártatlan Zsuzsi.

Operette 3 felvonásban. Írták:
Antoni Mars és D'Esvallières.
Zenéjét szerztette: Gilbert, Fordi-
totta: Merei Adoll.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

Heti műsor:

Augusztus hó	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)	Fővárosi Városligeti Színház
10	Csetőrtős	A dollárkirálynő
11	Férfiak	A dollárkirálynő
12	Szombat	A koldusdiák
13	Vasárnap (d.n. este)	A drótosot

A nm. vall. és közokt. miniszter elismervő leiratával kitüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

Áthelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**

Féjes fogak meggyógyítása | Szájpadlás nélküli műfogak,
Tartós fogtömések. | aranyhidak, koronák.
Foghasások (altatásban is) | Jól használható fogszorok
elkészítése és behelyezése.
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Videkek félnap alatt megkapják műfogalkat.

BEKETOW CIRKUSZ

VÁROSLIGET. TELEFON: 107-46.

Ma és minden este!

Henricksen viaskodása az óriási királytigrissel!
a világ legizgalmasabb mutatványa.

Henricksen mutatványai vad tigriscsordájával.

Nansen kapitány Eugen csoport
mesésen idomított fókáival szenzációs akrobatamutatványai

Csütörtökön d. u. 4 órakor félhelyárak, család előadás.
Vasárnap délután 4 órakor ünnepi előadás, gyermekek-
nek félhelyárakkal. — A délutáni előadásokban a
teljes műsor: Henricksen, Nansen, Eugen csoport.

JARDIN DE PARIS

VII. KER., ERZSÉBET KIRALYNE-UT I. SZ.

Az augusztusi új műsor. Kezdeté 9 órakor.

HEDY HERDINA

a legvidámabb német nő

Thea Degen kabaré sztár, Ferenczy Károly, Richard
Godai, Louis Staller, Pailay Rózi, Frida Löhry, Mary
Sunlight, Ellen Issnta, Fd'Osairos, Ein angebrochener
Abend, német bohózat. A cicec, Szalma vagyok szalma,
magyar bohózatok. „A szani,” Kukoricza Sára,
Meislanduife stb. stb. A Tabarinban Tony and Chica,
The 3 Heddy's és 48 táncszám. A kertet 7-kor nyitják.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegye-
ket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

(Főpostával szemben)

TÖRLEY

TALISMAN CASINO RÉSERVÉ

"BUDAPESTI" RÖSER-TANINTÉZET

Alapítási év 1853.

Tanulók száma eddig 19820

- a) Felső kereskedelmi iskola, 14-18 éves ifjak részére. Erettségi bizonyítványal az egyéves önkéntességre jogosítanak.
  - b) Polgári iskola, 10-14 éves fiúk részére. Államnévelési bizonyítványok I.
  - c) Nevelő-internátus, 25-30 bennlakó növendék részére.
- Beiratások aug. 30-tól szept. 6-ig. Értesítőt küld:
Roser János igazgató Budapest, Aradi-utca 10.

2968 millió frank vagyon.

Festék és kenceipar

„Pehelyalakú, megfosztott amorf anyagból, mint pl. grafitból, festőanyagból vagy más eflérből és nem vizes közegből mint pl. olajból, kenceből vagy más eflérből álló keverék valamint eljárás annak előállítására.”

című 43340 sz. magyar szabadalom eladó, illetve gyártási engedély vehető. Bővebb felvilágosítást nyújt **Fehér Dezső** okl. gépészmérnök, hites szabadalmi ügyvivő. Budapest, VI., Grof Zichy-Jenő-u. 10.

AZ ÉN UJSÁGOM

képes gyermek hetilap, szerkeszti **Pósa Lajos**. — Milliő és millió gyermek olvassa

AZ ÉN UJSÁGOMAT

A szülő is, a gyermek is úgy megszokta, mint az iskolát. Ahogy a gyermek olvasni kezd, a táskájába kerül

AZ ÉN UJSÁGOM

is, mert kell neki

AZ ÉN UJSÁGOM

Abból olvas, tanul, abból szórakozik. Képekben gyönyörködik, a rejtvényekkel, a tréfákkal mulat. Előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fill. Tes-sék mutatványszámot kérni

AZ ÉN UJSÁGOM

Kiadóhivatalától: Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 10. sz.

Pályázatok.

Több száz pályázatot mindenféle szakmából közöl az Országos Pályázati Közlöny mai száma. Ingyen mutatványszám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38.)

Kézimunka

hímzésekhez, butorhoz függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok, képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-u. 46. szám.

Nyaralóknak : pianinót : kölcsönöz

valamint javítást és hangolást szakszerűen és lelkiismeretesen intéz el a

MUSICA

RÉSZVÉNYTARSASÁG

:: BUDAPEST ::

VI., Teréz-körút 1. sz.

TELEFON 4-81. SZÁM.

MINDENKI

aki irókában, hivatalokban, üzletekben a gyárakban a tisztaságot, kényelmet és czélszerűséget szem előtt tartja

AZ „A. B. C.”-NÉL

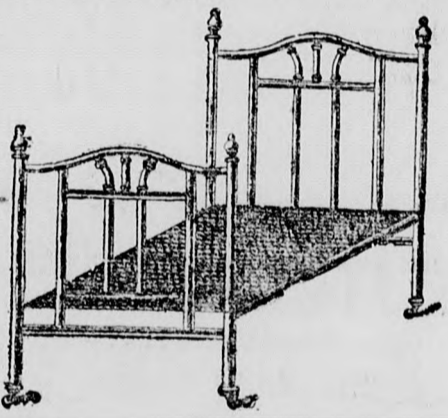
hygien. tisztított kölcsonörülközőknek, portörülközőknek, padlóruháknak bevezetését, nagyon olcsó kölcsönj mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-

KEZDI.

„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Kölcsonöz Vállalat.
Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86.
Külön osztály vendéglők részére.

Rézágy 32 frt

Aczélsodronyágybetét vaskefettel 5.50

Összesülkő vaságy málfazecsal 8.75

Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emállirozva 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít **NÉMETH** fémbutorgyára, V., Koháry-u. 19a.

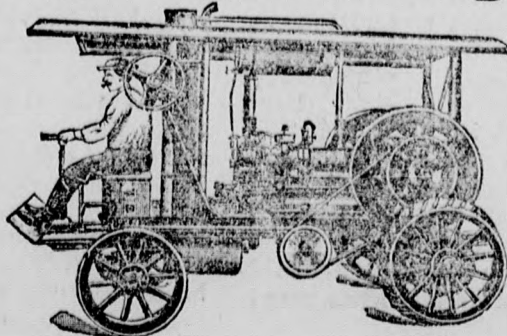
Finom uri fehérneműek legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat czégnél

VI., Budapest, Andrássy-ut 50. sz.

A legjobb benzinneműes magánjárókat

a világhírű angol „Campbell” motorgyár egyedüli vezérképviselője

Korányi Viktor

szállítja. A legartósabb, a legjobb szerkezetű, a legbiztosabb üzemi.

Olcsó árak! Olcsó üzem! Kedvező fizetési feltételek! Több évi tapasztalás! Vevőket a motorvezetésben különösen oktattunk ki kívánatra díjmentes költségvetéssel és felvilágosításokkal szolgál.

KORÁNYI VIKTOR
Bpest, Liszt Ferenc-ter 9.

PÉNZKÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki tak.-pénzt. részv.

Erzsébet sorsjegyre 10.- K	Olasz v. t. sorsjegyre 50 K
József " 12.- "	Oszták v. t. " 55 "
Bazillika " 25.- "	Hazai " 105 "
Magyar v. t. " 30.- "	Konv. Jelzalog " 130 "

A kölcsön apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a főtti összegre felemljük. — Itészetfűzetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk főtti kölcsönt adjuk. — A sorsjegyszámokat a zálogjegyre rávezetjük. — Olcsó kamat és azonnali elintézés.

BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Károly-körút 1. Alapított 1874.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos évon át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férfui gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalan válasz. Kivánatra gyógyszerok. Rendelés délelőtt 9-3 ig, és este 5-7-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám. (Ajánróház a Pannónia szállóval szemben.) Léposóházi bejarat. Külön városzobák.

MEGHIVÓ

a Magyar fa- és kefeipar részvénytársaság Budapestén, 1911. évi augusztus hó 18-án délután 3 órakor a részvénytársaság irodájában (Budapest, V., Bodor-utca 11.) tartandó

rendes közgyűlésére,

- melynek tárgysorozata a következő:
1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése.
  2. A zárszámadások előterjesztése és a mérleg megállapítása.
  3. A felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
  4. A részvénytöke leszállítása és egyidejűleg felemlése 400.000 K-ra új részvények kibocsátása ujan.
  5. Az alapszabályok 5. és 6. §-ának módosítása.
  6. Felügyelő-bizottság választása és díjazásának megállapítása.
  7. Esetleges indítványok.

Budapest, 1911. augusztus hó 8-án.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 10. §-a értelmében a részvényesi jogok csak oly részvények alapján gyakorolhatók, amelyek a társaság pénztárából 5 nappal a közgyűlés megtartása előtt, elismervény ellenében letétmentveztettek.

Mérlegszámla 1910. december 31-én. Vagyon: Be nem fizetett részvénytöke K 60.600.—. Gépek és berendezések K 345.378'61. Pénztárgyenyelg K 672'12.—. Árúkészlet K 408.888'51. Adóok K 129.616'62. Veszteség K 197.407'76. Összesen: K 1.148.407'62. Teher: Részvénytöke: K 250.000.—. Hiteltelek K 898.407'62. Összesen: K 1.148.407'62. Jelen zárszámadást megvizsgáltuk és azt a könyvekkel és a felvett leltárral megegyezőnek találtuk. Budapest, 1911. július 30-án. A felügyelő-bizottság.

Drágább lett a dohány!

EGY SZEM
HAVANNA PASZTILLA
ÓRÁKRA MEGSZÜNTETI
A DOHÁNYZÁSI INGERT

CSAK A VÖRÖS HIRÁLVALYVALL ÉLLÁTOTT VÉDJEKVÉVEL A VALÓCI.
VÉDJEKVÉ
1 doboz ára 40 fillér.

Kapható Török József gyógytárában Király-utca 12. Lux Mihálynál Múzeum-körút 7. Detsinyi Károlynál Fardó-utca 10. Neruda Nándornál Kossuth Lajos-utca 7. és minden gyógyszerárban, drogeriában és jobb cukorkaküzletben. — Viszonteladónak árkezelvémeny.
Főlerakat: Budapest, I., Bercsényi-utca 12. — Telefon 102-87.

Málnaszörp
Gessler
Budapest

Mindennemű férfi és női
NEMI BETEGSÉGEK
ugyszintén vér-, bőr-, idegbajok, bujakór (siphilis) és férfigyöngöség (impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk
Dr. KAJDACS
rendelő intézetét
BUDAPEST, VIII., József-körút 2. sz.
Rendel 10 órától 4-ig és este 7-8-ig. Levél útján is biztos gyógyulást találunk azok, kik személyesen meg nem jelenhetnek vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívánatra küldetnek.

FŐNÖKÖK
ezrel eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.
HA FIZETNEK
havonta 20-30 koronát, karnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, ásszadobillentyűs, automikus sorváltós, csupa aczélból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-klaviatúrás
Ujlaki-írógépet.
Nem irnak alá váltót és folytonosan halmozódó írodal munkálataikban könnyen
BOLDOGULNAK.
Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépvünkre
BECSERÉLÜNK.
Díjmentes bemutatás országerte. Árjegyzék ingyen és bérmentve.
UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker., Erzsébet körút 28. sz.
Telefon 122-60.
Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellék-keresetre relettálnak, közüljük csimüket. Vidéki képviselők kerestetnek.

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva: 3956. sz. a. Törv. védve. 41. sz. a.

ANTICOL.

Páratlan hatásu szer a lovak kólíka betegségének megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólíka gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:
„ANTICOL“-laboratórium
Mayer Ignác kir. főállatorvosnál Brassó.

Kaiserl. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. Elismervény.
Aholról, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólíkás megbetegedései ellen feltalált és összedállított gyógyszerert úgy a saját, mint az ezred lovainál meglepő győgyeredménnyel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.
Brassó, 1896. április hó 21-én.
(P. H.) **Littke, Oberst a. k.**

Illusztrált korrajz a párisi kommunéről!
RÁKOSI VIKTOR
A PÁRISI GYUJTOGATÓK
(A kommun története)
Regényes korrajz
Ára fűzve 6 korona, vászonkötésben 8 korona.
Kapható
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer P. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Dr. Kapitány Kálmán
utikönyvei:
As osztrák császárság. 11 térképpel és 6 városi tervrajzzal. Kötve 6 K
Bécs. Bécs város tervrajzával 80 f.
Karlsbad. Három térképpel 80 f.
Merán és Arco. Két térképpel 80 f.
Kaphatók:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer P. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Sajnos de való,

hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapoton csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemi életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasztos hivatásu Dr. Palócz v. Kórházi orvos specialista országos híró intézete (Budapest, IV., Múzeum-körút 13), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, húgycső-, hólyag-, ideg- és hátrgerinczhajokat az önfertőzés és szifilis utóbajait, magömlést, elgyengült térferőt, (impotenciától) kezdődő elmezavart, aranyeret, sörveket, vérbajokat, bérbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségét. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármí oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak levelekre kimerítő választ (a levélben csak válaszbélyeget kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta: d. e. 10-12-ig, d. u. 3-5 óráig, vasárnap déli 12 óráig. Ehrlich 606 kurát is végzünk.
Czím: Dr. Palócz v. kórházi orvos specialista, Budapest, IV., Múzeum-körút 13.

Újrendszerű butor-hitel.

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a tisztelt butorvásárlóközönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk.

Hitel esetén készpénzárakat számlitunk, csupán a tartozás után **6%** kamat fizetendő.

A kamat negyedévenként fizetendő és pedig mindig csak a hátra lévő, csökkenő tartozás után.

Törlesztés: minden 100.— korona után havi 3.— korona vagy minden 100.— koroná után 1/4 évi 9.— korona.

Nagy választék asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutorokban, továbbá szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítőben
BALÁZS és TÁRSA BUTORÁRUHÁZA BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 43. (Saját ház.)

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények,
okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Balvány-utca 6-C.

K.
„Várlok“.

Ki venne nőül
20 éves csinos, teljesen egyedülálló árva leányt 400.000 kor. vagyonnal? Csakis komoly ajánlkozók (ha vagyontalanok is) írjanak e címre: Fides, Berlin 18. (Deutschland).

Férjhezmenendő urhölgyek
előjegyezve tízennyolc-évtől feljebb, hozomány-összegre legkülönbözőbb fokozatokban, 10,000, 30,000, 60,000, 120,000 és magasabb összegig. Eövebbet Faraó Jenő elsőrangú házassági irodája, Rákóczi-ut 86., I. em. 1. (Díszkrét, lépcsőházi bejárat.)

Akar
ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a „Társalgás Művészete“ („Ellenállhatatlanság titka“) rendkívül érdekes könyvet. Megtudja ebből, mint viselkedjék, hogy férj, nő, alattvalót, feljebbvalót egyaránt meghódítsa. Korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében! Tartalomjegyzéket ingyen küld Deák, Budapest, Rákóczi-ut 86.

Tátrai mályaszörp
5 kilós postakosarakban K 8.— Baria József konzervgyára Felka (Szepesmegye).

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenéseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

A gyakorló
gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre beiratkozhatni naponként. Beirattási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrásy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Ki akar
egyéves önkéntes lenni értelességi nélkül? Kérjen prospektust Járóssy Lajos tanintézetétől Debreczen. Tanfolyam augusztus hó 22-én nyílik. Állami felügyelet! Átlag 80%-os siker. Vizsga már decemberben.

Ház és telektulajdonosok
figyelmébe! Mindenféle műszaki munkák elvégzésére vállalkozik Ipari Vállalatok Műszaki Irodája. Azok rendbe hozását, jókarban tartását vállaljuk. Ugyanínt az ingatlanokat terhelő tartozások konvertálását, olcsóbb kölcsönökkel való kicserélését kiesszközöljük. Ipari Vállalatok Műszaki Irodája, Budapest, VI., Eötvös-utca 35. szám.

30 koronáért
készünek saját műhelyben mérték után remek szabásban, finom kivitelben dívatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetekből László Sándor férfiszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre postát minták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 08532

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenféle kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. Fiókkülfel: Klauzál-tér 2. Telefon 78-97. 29387

MAGANTANULOKAT
polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel előkészít

Magyar Tanügyi Intézet
Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor-tól feljebb. Elválások mindenféle kutszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR

30% megtakarítás!
Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol bórparnikorák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. Telefon 82-13. 28598

Singer varrógépek

Kerékpárok, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Kéves árjegyzéket ingyen küld

Zálogszedulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platintát és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékűkifizetem. Ugyanínt aranyláncok olcsón kaphatók.

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Sip utca 8. Telefon 54-74.

„Limoná“
kittinó zamatu limonádé készítéséhez, adag 6 fillér. Készíti Réthy Béla Békéscsaba. Mindenütt kapható.

Zálogszedulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz esonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövők

INGYEN TANULHAT
november 1-től két héten át kereskedelmi szaktárgyakat, gépirást, gyorsírást, helyesírást, szépiást, német nyelvet, Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három órán át. Nappali és esti tanfolyamok.

Zálogszedulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékűkifizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

Lánczkutakat
nagy vízmennyiségűek szállításhoz, házi és gazdasági célokra újonnan javított szerkezettel, szilárd kivitelben legelőnyösebben szállít

Magyar Lánckutgyár
Thököly-ut 133. sz.
Tessék prospektust kérni.

Halló!
Egy remekhangú hangverseny

gramofon
10 db dupla nagy lemezzel
20 frt.
Ne mulassza el rendelést megelőző feladást. Babuska, Czifánszerelem, Palkó, Trombitás, Buki el, Naprágszoknya, stb lemez, udonságok óriási raktára.

A lemezek dbja 1.25 frt
Nagy raktár Pathé tüntetőgépek és lemezekből, eredeti Eufonok valamint az összes saját készítményű hangszerekből.
Marnitz Frigyes
műhangszerkészítő
BUDAPEST
Izsa-fő-körút 37-39
Hangszék, gramofon és lemezgyárak, külön-külön ingyen

Üresedésben
levő számos különféle állásjelentetettbe, melyek teljes czímmel olvashatók az Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatóványszám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38. szám.)

Asziasolok
új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet“ szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46.

10%-kal olcsóbb,
mint bárhol, legolcsóbb, legjobb és legnagyobb butorárház, 320 szobabutor a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig választéka készen áll jótállás mellett. Varga Mihály és Társa, Krisztián-tér 8., I. em.

+Soványosság+

Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáppora. Soványak tartós, szép télt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állat. Verszegénység, gyöngesség, idegesség, elvez és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszert. Kiténtve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/1. Telefon 156-80.

Butorhitel
legújabb rendszer szerint. Azon-kellemes helyzetben vagyunk, hogy mindenféle butorokat készpénzárak mellett, meghatározott időre, részletre eladhatunk, m nthogy a kellometlen bankeljárásokat megelőzhetjük és csupán 5 százalékos kamatot a mindig osökkenő összeg után számíttunk fel. Butorváltásért a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig jótállás mellett. Eövebbet Liszt István IV., Krisztián-tér 8., I. em. Butorraktár.

Készpénzért
vagy hitelképes egyneknek kedvező feltételek mellett szállított teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen

olcsón
sehol nem kap modern háló, bédli, uri és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg zsúfolt raktárakat, itt jutányosan

vehet
a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig minden fajta

BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó cég
BUDAPEST,
Váci-körút 9. szám
(Bejárat Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

Rayonképviselők
ügynökök és reprezentábilis viszonteladók kiknek nagy ösmeretsegük van jobb izr körökben, egy szabadalmazott kegyeleti újdonság értékesítéséhez keresetnek. Csakis jó megjelensű, hazafüggő képes acquilisták lesznek figyelembe véve. Havonta 1000-1200 kor jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

Telektulajdonosok
figyelmébe. Építünk tehermentes telekre bank kölcsönrel bérházakat, esaládi házat stb. minden előleges költség nélkül. Iparvállalatok Műszaki Irodája Budapest, VI., Eötvös-utca 35.

Vajat,
zsírt teljesen pótol főzéshez, sütéshez, kittinó, szagtalan, szapora, kóser kókusz-zsírom. Ötkilós postadoboz frankó 7-50 korona. Kókusz-vaj 8 kor. Klein Sándor, Wien, Darwin-gasse 22. 6105

Csemegeszőlőt
vagy válogatott öszibarackot 5 kilót 4 koronáért, almát, körtét, szilvát ringlöt 2 1/2, zöld paprikát, paradicsomot, ananász és turkesztán dínyét 2 koronáért szállít Müller Jenő szőlőtelepe Kiskunhalas.

Szász királyság
Technikum
Mittweida.
Igazgató: A. Holz, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépészmérnökök, technikusok és művezetők képzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépipítő laboratóriumok. Gyári tanuló műhelyek. 3610 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

Budapest környékén
esaládi házak építkezésére alkalmas telektömböket, ugyszintén az ország bármely részén nagyobb birtoktestek parcellázását vállalja az Ipari Vállalatok Műszaki Irodája. Budapest, VI. Eötvös-utca 35.

„Hungária“
beszélő-gépek
tölcsérszerűk és kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részlettizetésre is olcsón kaphatók,

Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62-80.
Alapított 1886-ban

Parlamenti

gyorsírók által vezetett magyar német gyorsíró iskola. Gépirás és magyarnémet levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola (Csak Liszt Ferenc-tér 10., május 1-től Hegedűs Sándor-u. 7.) Czirne vigyazzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezétektől s más hirdetőinket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68

Soha nem létezett

rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállított helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butorabokat részlettizetésre.

Modern lakberendezési vállalat
Budapest,
Szerecsen-utca 10. sz.
Díszes butoralbum I kor.

Fürdőkádak
magy. kir. szab. fűtéssel jég szekrények, fotenül és gyermek kádak kaphatók

Wiesel Adolf
Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sark. Telefon 91-20. 28793

Nemi betegek
Férfiak, nők
tripperől csak a valódi és világírú Laxlein Capsulát (dr. Klein) gyógyulhatnak meg a legbiztosabban. — Több mint 100 orvos bizonyítvány tanusodik a gyógyszer kiváló hatásáról. Kapható utánvél mellett kizárólag a készítőnél 2 K 50 f.-ért Hies Antal gyógyszerárban, ZABADRA, Budapesti főraktáros: Nyilasgy. Gusztáv gyógyszerész, Ust. Fehérvári ut. Utánvél nélkül óvakodjunk